

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ

90 AGORA 20 OLDAL FÉL-ÁVIV. 1971. FEBRUÁR 12. PÉNTEK 6864. szám

JARRING SAJÁT BÉKE-JAVASLATOT TETT

Az Izrael és Egyiptom közötti rendezés keretében Izrael ürtse ki Szináját, tartsa meg Gázát, UNO-csapatok őrizték Sarm el-Sejket — A spanyol külügyminiszter közvetít Washington és Kairó között

Dr. Gunnar Jarring, aki eddig beírta azzal, hogy megbízásának megfelelően közvetítse Izrael és Egyiptom, valamint Jordánia üzenetét, most saját konkrét javaslatát nyújtotta át Izraelnek és Egyiptomnak a békekötésre és a területi kérdés rendezésére vonatkozólag. Erről szól az eddig más forrásokból meg nem erősített jelentés, amelyet Philip Ben, a Le Monde és a Maastricht tudósítója az UNO-központban, röptett tegnap világgá. Az izraeli külügyminisztérium szóvivője csak annyit mondott, hogy Izrael elvből, a csendes diplomácia jegyében, semmit sem közöl a Jarring-tárgyalásokkal kapcsolatban.

A teljes titokban tartott Jarring-javaslatok nyilván azt a célt szolgálják, hogy kielégítsék Egyiptomot, amely a területeket követeli és Izraelt, amely a békekötéshez ragaszkodik.

A javaslat lényege az, hogy Egyiptom és Izrael állítsák helyre a mandátumi határokat. Ez tehát azt jelenti, hogy Izrael ürtse ki Szináját, de a gázai sáv maradjon Izrael kezében.

Sarm el-Sejkre vonatkozólag Jarring a hatnapos háború előtti rendezés helyreállítását javasolja: egyiptomi polgári kormányzat, de UNO-csapatok jelenléte a háborús szabadságának biztosítására az éjféli órákban.

Jarring békeszerződés megkötését is javasolja.

A gyakorlatban Izrael elismerését jelentené Egyiptom által, anélkül, hogy Egyiptom formálisan kötelezné magát diplomáciai kapcsolatokra. Ezzel szemben a kairói kormány kötelezné magát Izrael szuverenitásának és területi épségének tiszteletben tartására.

UNO-diplomaták véleménye szerint erős hasonlatosság áll fenn a svéd békekötés javaslatával

és az 1969 novemberében közzétett Rogers-terv között.

Más diplomaták véleménye szerint Izrael aligha fogadja el ezeket a javaslatokat, Egyiptom és a Szovjetunió pedig meglehetősen Kairó bizonyára azt is kifogásolni fogja, hogy voltaképpen külön megállapodásról van szó Izrael és Egyiptom között, anélkül, hogy ugyanakkor rendeznék Jordánia problémáját. Lehetségesnek tartják azonban, hogy a javaslatok tárgyalási alapot képezhetnek.

Az UNO-küldöttségek, amelyek tudnak a javaslatról, megtesznek minden közelebbi felvilágosítást, de megerősítik azt, hogy dr. Jarring most aktívabb szerepet kíván játszani. A javaslatairól való tárgyalás egyik előfeltétele azonban, hogy meghosszabbítsák a tűfeszítést, amelynek újabb határidejét Egyiptom március 7-ikére tűzte ki.

Hír szerint William Rogers külügyminiszter és helyettese, Joseph Sisco, már küldetésének felújításakor rábeszéltek Jarringot, hogy vegye kezébe a kezdeményezést. A svéd nagykövet tegnap beható tárgyalást folytatott Charles Yost amerikai UNO-fődelegáttal — minden valószínűség szerint az új javaslatok

menyézést. Nem várható, hogy Egyiptom pozitív választ adjon az izraeli javaslatokra.

A moszkvai Pravda tegnap hevesen támogatta Izraelt a Szuezi-csatorna megnyitására vonatkozó indítvány elutasítása miatt és azt állítja, hogy Izrael szándékosan

Politikai megfigyelők úgy hiszik, hogy a spanyol külügyminiszter, aki Szádát elnökkel, Fautzi miniszterrel és Riád külügyminiszterrel folytatott megbeszéléseket, felhasználta látogatását a közvetítésre Egyiptom és az Egyesült Államok között a Közel-Kelet kérdésében. Spanyolország úgy Amerikával, mint Egyiptommal és más arab államokkal szoros kapcsolatot tart fenn. „Az eltérés Amerika és Egyiptom felfogása között jelentős, de csökkenteni lehet azt” — mondotta Lopez.

Egyiptomi hivatalos körök azt mondják, hogy az izraeli miniszterelnök válasza Szádát javaslatára nem keltett meglepetést. Szádát indítványának főleg az volt a célja, hogy idegen államokat, mindenekelőtt nyugat-európai országokat rábírja a közbenjárásra az UNO-ban és az amerikai kormányval, hogy szorítsák Izraelt részleges visszavonulásra Szinájban, a területek teljes kiürítésére megállapított időrend keretében. Golda Meir ellenjavaslati azonban elgáncsolta az egyiptomi kezde-

„Hála Istennek, hogy megékeztem Izraelbe”

A szovjet zsidóság egyetlen vágya: alijázni!

Tegnap este alijázott Grisa Feigin volt szovjet örnagy, aki a második világháborúban a Szovjetunió Hőse címet kapta és több más kitüntetésben részesült. A 44 éves Grisa Feigint, akit tavaly októberben Rigában elme-gyógyintézetbe zártak, miután alij jakérésének visszautasítása miatt visszaküldte háborús kitérítéseit a Legfelsőbb Szovjetnek, óriási tömeg ünnepelte Luddon

Grisa Feigin a meghatottságtól elérzékenyülve, hosszú ideig nem talált szavakat, amikor húga,

ket mondotta: — Boldog és büszke vagyok zsidóságomra. Boldogsággal tölt

„Örömet beárnyékolja a tudat, hogy barátaim börtönben vannak”

Chava nyakába borult és aztán csak ezt mondta: — Hála Istennek, hogy megékeztem Izraelbe.

Grisa Feigin ezután orosz nyelvén nyilatkozott és a következőket mondta:

el, hogy olyan korszakban élek, amikor nemzeti megmozdulás volna végig népiünkön és nemzeti újjászülés. Boldogság tölt el, hogy visszatértem népem történelmi szülőföldjére. Örömet azonban beárnyékolja az a tudat, hogy barátaim közül néhányan, akik semmit sem tettek a szovjet rendszer ellen, ma is börtönben sanyódnak, mert zsidóként akarnak élni és ragaszkodnak jogaikhoz, zsidó kultúra megőrzésére. A Szovjetunió zsidó lakossága, akik nem lépnek fel a rendszerrel szemben, miadössze egyetlen jogot követelnek: alijázni hazájukba. A Szovjetunió zsidósága jelenleg nemzeti jogaiért folytatja küzdelmét.

Engedjétek meg nekem, hogy a Szovjetunióban levő testvéreimről forró üdvözléssel emlékezzek — mondotta Grisa Feigin, akinek szavait S. Z. Ábramov képviselő, a Szovjetunió zsidóságért küzdő közéleti tanács elnöke fordította héberre.

Grisa Feigin elmondta, mi történt vele, amikor erőszakkal a rigai elmeegógyintézetbe hurcolták.

— Október egyik napján, délután 3 órakor három fehér köpenybe öltözött férfi jelent meg házam előtt és felszóltott, utazzanak velük. Közöltem, hogy erre nem vagyok hajlandó, mert semmi bajom, egészséges vagyok. Egy negyedik, kék köpenybe öltözött férfi azonban ráparancsolt a három férfire, hogy erőszakkal tusszokoljanak be a kocsiba.

A továbbiakban Grisa Feigin elmondta, hogy az utcán járók felkelték személtárára elhurcolták és a rigai kórház pszichiáteri osztályára vitték, ahol 21 napot töltött.

— Pszichiáterek küldöttsége érkezett Moszkvából. Megállapították, hogy tudathasadásban szenvedek, mert örült módon írok és rágalmazom a hatóságokat... Később azonban megjelent nálam Kavalov professzor, a neves moszkvai pszichiáter, aki megállapította, hogy semmi bajom és érvénytelenítette az előző diagnózist.

IDŐJÁRÁS

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint mára változó felhőzetű időjárás lesz, helyi esők lehetőségével. Szombatra ugyancsak előszórt esőkkel lehet számolni. Mára várható hőmérsékletek: Jeruzsálem 5—13, Tel Aviv 9—17, Haifa 10—16, Afula 6—17, Ludd 8—17, Beér Seva 7—17, Ejlát 9—21 fok.

LEHENGERLŐ FÖLÉNNEL GYŐZÖTT A SIMMENTHAL

Tegnap este tartották meg a náamáni sportesernőkben a kosárlabda Európa-Kupa elődöntőjének visszavágó mérkőzését, a milánói Simmenthal és a Hápoel Tel Aviv csapatai között. A mérkőzést — mint az előrelátható volt — a kitűnő olasz csapat nyerte 105:80 arányban. A félidő eredménye 57:44 volt. Az olasz csapat a játék elejétől kezdve biztos fölényt mutatott és a tel-avivaiak csak az első félidő végén tudták némileg

csökkenteni az eredményt. Az izraeli csapat nagyon helytelen taktikával játszott, mint-hogy egyéni örzésre rendezkedett be, de a játékosok hamar kifutladtak és a csatárok messziről, pontatlanul dobta a hálóra. A múlt héten Milanóban lejátszott mérkőzésen a Hápoel Tel Aviv 109:76 arányú vereséget szenvedett és így az olasz csapat 58 pontos előnnyel került fel az Európa Kupa középdöntőjébe. (Drory)

Heves tűzharc után

Fatach terrorcsoportot számoltak fel Söchemben és környékén

Elfogták a banda 31 tagját — A letartóztatottak között vannak azok, akik kézigránatot dobtak iskolás kislányok autóbuzsára

— AZ UJ KELET KATONAI TUDOSÍTÓJÁTÓL —

A biztonsági hatóságok néhány nappal ezelőtt szerztegázó terrorista csoportosulást fedeztek fel Söchem városában és a környező falvakban. A biztonsági tényezők eddig már letartóztatták a Fatachhoz tartozó terrorcsoport 31 tagját, akik számos kézigránatos merényletet hajtottak végre Söchemben és más helyeken.

A hadsereg szóvivőjének közleménye szerint a letartóztatottak közül 28 söchemi és a környékbeli falvak lakója, míg a terrorcsoport 3 más tagja izraeli arab. Ezek közül kettő Káfr Kásem, egy pedig az úgynevezett arab háromszögben fekvő Ará-falu lakója.

Tudósítónk értesülése szerint a terroristákat Söchemben, valamint a környékbeli El Kabalija, Eijn Inbusz, Chuará és Káfr Kálil helységekből fogták el.

A letartóztatottak házaiban fegyvereket, kézigránatokat, robbanóanyagokat és különféle löszert találtak.

Amikor a biztonsági tényezőknek már biztos információjuk volt arról, hogy a terrorista hálózat miként és hol működik, körülfigyelték az egyik faluban a házat, ahol éppen a terroristák

● Sikeresen folytak Dél-Vietnam hadműveleti Láosban, ahol a páncélos csapatok tegnap felvetették az érintkezést a láoszi területen bevetett ejtőernyős egységekkel.

AS
A LEGTÖBB KÖSER
FELVÁGOTT AZ ORSZÁGBAN

JOSÉ MOSKOVITS

a Náciüldözöttek Argentínai szövetségének elnöke felkéri az 1965 után érkezett kelet-európai bevándorlókat,

hogy összeírás véget jelentkezzenek, záros határidőn belül. Mindennemű elintézetlen jóvátételi ügyet díjtalanul felülvizsgálunk és elintézzük. ● A jelentkezés is teljesen díjtalan.

Cím: Rámát-Gán, POB. 664.

NÉZZE MEG
A „RASSCO”
MINTALAKÁSÁT
BÁT-JÁMBAN!

RÁMÁT HÁNÁSZI, AZ ÉLI KOHÉN UTCA
VÉGÉN (SZIMTÁT HÁSÁRON 5)

A mintalakás nyitva a közönségnek minden nap délelőtt 10.00—12.00-ig és délután 3—6-ig

SZERETNEK...

TIME

Filter
CIGARETTES
AMERICAN BLEND
KING SIZE

יוזמתו של ד"ר יארינג

העתה הצרפתי "לה מונד" מסר את מול כי שליח האו"ם ד"ר גונאר יארינג נשלח לביצוע יוזמתו במסגרת הדיווח שווא שקיבל עם הצדדים במסגרת חתום העולה הצעתו מסוימת לגבי הנבילות העתידים בין ישראל ל שכנותיה הערביות. העתה יודע לספר כי ד"ר יארינג עזב סופו כשלו כ ביסוי להסדר ישראלי-ערבי ואף הע ה כי אותה למידות הנבילות בדבר ה עתה עמין כי בהתאם למפת הנבילות של ד"ר יארינג ישראל לא תגויס לעתה את חצי האי סיני כנדרש טרם עתה חשיא כנדרש ישראל. כל מציע שליח האו"ם למורה התיכונים כי בשימוע שייד יוקם מחדש. מונח מוצרי עם נכוחות של חיל האו"ם לשמירת חושש השיש במצבו יסראל. העתה המנה את ד"ר יארינג בשימוע מפנה את כל הצדדים לשוב אל הנבילות ה מנס הבריטי מלפני שנת 1948.

ד"ר יארינג העלה גם הנכות של "מקום הכרה" בישראל מצד מצרים כי מסגרתו הסכם חתי שיקבע במפורש כי הצדדים מתחייבים לכבד את הריבו נות המיטוראית של הגד השני. בירושלים לא אושרו ולא הכוישו את נבילות של הידוע בדבר יוזמת האו"ם של ד"ר יארינג. כל אכן נבונה גרסת העתה. "לה מונד" היר יש לענין כי זוהי המתחלת בלתי צעיר יארינג היה זה רצוי מאוד כי הדר לא יארינג לא יחוג נבילות שילותה הסכמות כלומר העתה ידוע ומש הולות בין הצדדים לכנסו הישראלי- ערבי. זאת ועוד, מלאכת שירותו ה מסקן — ידוע נבילות אלה כאשר יהיו — היא תפקיד של הצדדים ה נוגעים בדבר ישירות ולא ענינו ו גשה יוזמתו של השליח מסעם האו"ם. ברם, השלילה הבלתי ברתה בכל היוזמה הזאת של ד"ר יארינג נבונה כך כי הוא רוצה למחוק את הדלת ב סני הדורים כמחוק ולחוציא את ענין הנבילות מהקשר הרחב של מהות השלום שישירא מעוננת מאוד בהב התרנו והערתו למי הכי. מכל הסיבות האלה יש להסתייג מ יוזמתו של ד"ר יארינג.

Dr. JARRING KEZDEMÉNYEZÉSE

A Le Monde francia lap tegnapi jelentése szerint Dr. Gunnar Jarring, az UNO közel-keleti követe kezdeményező lépést tett a közel-keleti viszályban és bizonyos javaslatokat dolgozott ki Izrael és arab szövetségi állam közötti tárgyalásokra. A lap szerint dr. Jarring térképet dolgozott fel az arab-izraeli viszály rendezésének alapjaként és ezt a térképvázlatot továbbította is az érdekeltek államokhoz.

Az újság rámutat arra, hogy dr. Jarring térkép szerint Izraelnek ki kell ürítenie a Sínaj félszigetet, míg a gázai sáv Izrael kezén maradna. Ugyancsak indítványozza az UNO-kiküldött, hogy Sarm El Sejkben ismét állítsák vissza az „egyiptomi adminisztrációt” az UNO haderejének jelenléte mellett, hogy ez utóbbi gondoskodjon a házioroszkodásnak fenntartásáról a Tírán sorosában. A dr. Jarringot irányító vezérlel térképe megajzolásán abban jut kifejezésre, hogy a viszályban résztvevő feleknek vissza kell térniük az 1948 előtti angol mandatórius határvonalakhoz.

Dr. Jarring ezenkívül olyan tervezet is kidolgozott, amely az Izrael és Egyiptom közötti szerződéses egyezmény keretében bizonyos elismerést jelentene Egyiptom részéről. Ennek megfelelően a felek kölcsönösen kötelezik magukat a másik állam területiális függetlenségének tiszteletben tartására.

Jeruzsálemben nem erősítették meg, de nem is cáfolták a hírt, miszerint dr. Jarring valóban tett ilyen kezdeményezést. Ha kiderül, hogy a Le Monde jelentése megfelelő a tényeknek, úgy rá kell mutatni arra, hogy az nem a legkedvezőbb felemény Izrael szem pontjából. Igen ajánlatos lenne, hogy dr. Jarring ne lépje túl küldetésének és mandátumának kereteit, tehát az arab-izraeli viszályban érdekeltek nézeteinek és kérdéseinek, válaszainak továbbítását. A „térképvázlatos” mestersége — és bármilyen legyen az abban foglalt határok alakulása — a közvetlenül érdekeltek felek dolga és nem az UNO kiküldöttéje.

Dr. Jarring kezdeményezésének legszembetűnőbb negatívuma abban rejlik, hogy az UNO-megbíztott meg akarja nyitni a kaput a kívülről rákényszerített megoldások előtt. Kezdeményezése arra irányul, hogy a határok ügyét a béke átfogó kérdéskomplexumból kiragadva, azt külön tárgyalási pontként aktualizálja. Iz-

2 UJ KELET 1971. II. 12

ELŐFIZETESI DJ BAVONIA II. — FORTI
Tel Aviv, POB 831.
Postabank: 4-04444-6

BAlFA:
Hirdetési kérelmek:
Sachar,
Shapira-u. 13.
8-20 óráig, tel. 62453.

Előfizetés és este 8 óra után hirdetések:
Grünberger,
tel. 527010.
Levontin-u. 24., I. em.
Postabank: 4-26984-2

JERUZSÁLEM:
Előfizetés és hirdetések
Erdfös: Telefon: 24723.
Délután 4 - 6 között.

— Megjelent Nachum Gutman művészeti fényképsorozata. — A napokban hagyta el a sajtót a magyar zsidó Nachum Gutman fotóriporter művészeti kivitelezési fehér-fekete fényképsorozata, amely levelezőlapon alakjában 27 sorozatban az izraeli élet különböző vetületeit adja. A fénykép levelezőlapon sorozat bemutatja Jeruzsálem, Tel-Aviv nevezetességeit, valamint az ország más részeit és hosszulegzetű sorozatokban regisztrálja a hadserg különböző alakulatait, közöttük a légihaderőt, a páncélosokat, a gyalogságot, a haditengerészetet, az ejtőernyősöket és a női alakulat bájos katonalányait.

J.KAHÁN
SZÖRMEZSALON
Tel-Aviv, Ben Jehuda 54
telefon: 233701

BYTYÓS; elferdült úju, valamint hátrányos lábakra speciális betét gipszmintára, speciális gyermekbetétek Vámosán, Tel-Aviv, Dízengoff 155., — telefon: 227284.

BLONDER, VAGY MODERN KEPKERETET GYORSAN KÉSZIT
TAR BUT
KÖNYVTAR,
Tel-Aviv, Hásaron 21.
Tacháná Merkazit

MÁRAMAROSSZIGETIEK
vidám PURIM - ESTJE, március 13-án, szombat este Tel-Avivban, a „Héjchál Hápeér” teremben. — Jazz-zene, tánc, tombola. Jegy ára vacsorával: 15.- font. — Biztosítsa helyét elővételben. — A rendezőség

RAKTÁR-KEZELŐT
keresünk
TEL-AVIV KÖZPONTJÁBAN, EGESZ- VAGY FELNAPRA.
Ajánlköztás:
Tel-Aviv, POB. 28102

— Két kilogramm hasist fedeztek fel a tel-avivi csomagpostán egy Amerikába megcímezett küldeményben. A feladó konzervdobozokba forrasztotta a kábítószert, amely felkeltette az egyik postatiszviselő gyanúját. Megindult a nyomozás.

A JERUZSÁLEMI HAZIASZONYHOZ!

EZENTUL HEPPNER ELEDELEK
étkezésehez feltálatásra készen az Ön otthonában is!!

Higiénikus és kényelmes csomagolásban — köser.

HEPPNER ETTEREM
Rechov Lunz 4. — Tel 28-493 Jeruzsálem

rál álláspontja eddig az volt, hogy először és mindenekelőtt azt kell tisztázni, hogy mi lesz az előző béke jellege, és csak ezután kerülhet sor a részletkérdé-

HOH • Tel-Aviv •
Bné Herzl
ELŐADÓEST
MUVESZI MUSOR
KERETÉBEN
1971 február 15-én, hétfő este 8 órai kezdettel a tel-avivi HOH és Bné Herzl együttes rendezésében, érdekes problémát érintő kultúrest lesz a HOH, Hájákon 61 alatti nagytermében
KATZ ANDOR (ARI) ügyvéd
„Szemelvények a zsolotárból”
Dr. AGUR AMRAM „A zsolotár szerepe a népek vallási felfogásában” címen tartanak előadást.
Bevezető: **DAN OFRY**, a Bné Herzl alelnöke.
Az estet levezeti: **HEGYESI ELIEZER**, a HOH-szif társelnöke.
Művészi rész: **TABORI DOV** héber, jiddis és cházánut dalok.
Zongorán kíséri: **KARCAZ ARANKA**.
Költséghozzájárulás: 2.— IL. Pénztárnyitás este 7-kor. Mindenkit szeretettel várunk!

Getvai
SZÖRMEZSALON
T.-A., BEN JEHUDA 40. (udvarban) • Tel: 249311

Aranykor Klub
(Ben Ami u. 12 — Beilinson u. 9., sarok)
Február 16-án, kedden este 8 órakor
ARAD GIDEON
az Uj Kelet belső munkatársa tart előadást:
„A BEKE NEHÉZ UTJA” címen.
Bevezető: Dr. Antal László Belépés díjtalan

Elegáns köntürú — elsőrendű eszékabát szonvegny első áron. Ofnat Almagor, Jeruzsálem, Mamilla 11.

SZMUK HILD
SZÖRMEZSALON
T.-A., Nesz Ciona-u. 8. (a Mugrábival szemben).
Telefon: 59732.

WIZO magyarjku csoportjai szemináriumának
TEL-AVIV,
Szd. Hámelech Dávid 38
vasárnap, február 14-én délután 5 órakor 5-ik előadás.
Előadó: **KOIGEN PATAL EVA** tanárnő.
dr. FEUERSTEIN EMIL.
Érdeklődőket szivesen látunk.

A HITACSDUT OLÉJ HUNGÁRIA
BAT-YAM

1971. február 21-én, vasárnap este 7.30 órakor, a Szd. Hácmátt 49. sz. a. helyiségben rendezti Gállí Gmeiner Ervin „Tanuk vagyunk” c. dokumentációs könyv szerkesztője, szerző estje. Közreműködnek a könyv munkatársai: Kertész Lili, Simon Tibor, Szalai Tibor, Boros György és Gláudi Ron újságírók.
A H.O.H. üdvözlötét Gál Smuel ügyvezető elnök tálmásolja. Költ.-nehozzájárulás 1.50 IL.

A JERUZSÁLEMI HAZIASZONYHOZ!

selek, ezek között a területiális problémák megvitatására. Mindezen okoknál fogva fenn tartással kell élni dr. Jarring kezdeményezésével szemben.

A New-York Times szerint

GOLDA MÉIR POZITIV VÁLASZT ADOTT SZÁDÁT JAVASLATÁRA

„Az izráeliek jól tennék, ha világosabban meghatároznák, hogyan értelmezik a békét”

Ez alatt a cím alatt kommentálja a New York Times vezércikke Golda Méir Kneszet beszédét, amelyben reagál Egyiptom javaslataira. Mint ismeretes, Szádát a Szezi-csatorna megnyitását ajánlotta fel az esetben, ha az izráeli csapatok visszavonulnak a csatorna keleti partjairól. A lap szerint Golda Méir

LAKK VÉDI A FOGAKAT

A fogak rágófelületére felvit, átátszó lakk néhány éven belül a fogromlás problémájának végső és teljes megoldása válhat. Ezt állítja dr. Michael Buonocore rochesteri kutató, aki már 60 gyermek próbáta ki találmányát.

A lakk főleg a fogtömésnél alkalmazott plasztik anyagból áll, amelyet a fogszok már évek óta használnak. Egyelőre az első fogakon kísérleteztek ki. A feltálató hangszülőzza, hogy a kezelése alatt álló gyermekeket fogait két évre sikerült immunizálni. A lakkot kefével kente a fogakra, majd rövid ultraibolya-kezelést adott. Nézte szerint tíz éven belül sikerül tökéletesen a lakkot, úgyhogy az minden caries veszélyeztetett területre alkalmazható legyen. Bár eddig csak gyermekekkel kísérleteztek, feltételezzük, hogy a lakk felnőtteknél is eredményes lesz. A feltálató pillanatnyilag a hatóságok engedélyére vár, hogy már az idén megkezdhesse a rendszeres kezeléseket.

A FASISZTA MAGYARSÁG ÉS A — CIONIZMUS

Irta: Dr. HERSKOVITS FABIÁN

Ujsághír közölte a napokban, hogy a kommunista magyar kormányküldöttség Damaszkuszban tárgyalván, méltó partnerekkel: Sziria barbár horda-vezérével, közös nyilatkozatban bélyegezték meg a „cionista-imperialista bülnöket”.

Aki ismeri a magyar fasizmus hosszú és véres történetét, nem lepődhetik meg ezen a cionista-ellenes kirohanáson. A fasiszta magyarság már a huszas években támadta és gyilkosán üldözte a cionizmust. Csak éppen hogy a fasiszta magyarság színe ekkor nem vörös, vagy barna, hanem fehér, pontosabban: „fehér terror” jelzésű. És a cionistákat akkor még nem imperialistáknak nevezték, hanem „aljas kommunista”-knak”. Véres kegyetlenséggel üldözték és vetették börtönbe, mint „kommunista ügynököket”, a cionista ifjakat, a cionista vezetőket és helyezték törvényen kívül a cionista mozgalom.

Nyilván köztis sajátossága a különböző színű fasiszta reakciók a cionizmus üldözése. A Hitler karjaiba hajló olasz fekete fasizmus idején is a hírhető „Tevere” újság a cionizmus támadásával nyitotta meg az Auschwitza vezető deportálásokat újat az olasz zsidóság tragédiájában. És ugyancsak a cionizmus támadásával volt egyformán nyitánya a zsidó tömegek üldözéseinek a barna, a nyilaskeresztes és a vörös fasizmus pusztító útján egyaránt.

Sajnálattal kell megállapítani, hogy Petőfi, báró Eötvös, Ady, Bartók, — a csodálatos kivétel közbe tartoztak. A magyarság óriási többségének megtestesítője a verekedő terrorlegény, Héjjas Iván volt.

Ezért történt, hogy Magyaror-

SZENZÁCIÓ A MANSON-TÁRGALÁSON

Az egyik női vádlott magára vállalta Charles Heinman meggyilkolását

Los Angeles. (Reuter, IFP). — Suzanne Atkins, akit Charles Mansonnal együtt bülnösként mondtak ki Sharon Tate filmszínésznő és barátainak meggyilkolásában, óriási szenzációt keltett a bíróságon, amikor kijelentette, hogy ő gyilkolta meg Gary Heinman muzsikust, akinek megölése vádjával halálra ítélték a Manson-csoport egy férfitagját.

Suzanne Atkins szerint Heinman fejezet fogott Charles Mansonnra, mire ő megölte a szerelméért való aggodalmában. Ezt követően elmondotta, hogyan ölte meg Sharon Tate. Bevallotta, hogy ő volt a színésznő gyilkosa, akivel megszállhatatlan készürással végzett. Azt is állította, hogy Sharon Tate vilá-

járban elkövetett gyilkosságokkal el akarták terelni a figyelmet Gary Heinman megöléséről, ami röviddel azelőtt történt, ugyancsak készürásokkal.

WIZO — Kirját-Ata
Kedden, 16-án 6 órakor **Weissberger Magda** „AZ ÖTVEN ÉVES WIZO”
dr. Hollander Artur „A HIPP; MOZGALOM ÉS A TÁRSADALOM” címen tartanak előadást.
Háziaszonyok:
STEINBERGER KATI
SZÜCS MAGDA
SINBERGER BELLA
Vendégeket szivesen látunk.

part kiürítésének gondolatát, és hajlandóan mutatkozott tárgyalni a csatorna-parti katonai tevékenység de-szkalációjáról, ami lehetővé tenné a polgári menekültek visszatérését a csatorna városába. Az izráeli válasz elég rugalmas és javaslat további tárgyalásra és maga ez a tény jelentősen csökkentené a feszültséget az arab-izráeli konfrontáció legforróbb arcvonalá menten.

A lap szerint, ennek a kérdésnek a megtárgyalása ugyan Jarring nagykövet hatáskörébe tartozik, de egyidejűleg a Négycsoport hasznosnak megvitatandó a nemzetközi garanciák problémáját, amely biztosítaná a csatorna menti elszakadás zavartalan folyamatát és egyidejűleg mintaképp szolgálja a szélesebb meg-egyezésnek.

Ajánlatos lenne, írja a lap, ha az egyiptomiak — Jarring kérésztől — deklarálnák, hogy hajlandók békeegyezmenyt kötni Izráellel, az izráeliek pedig hozzájárulnának határák kiigazításához. Jugoszláv diplomaták közlése szerint, az egyiptomiak fontos engedmények megtételére hajlandók.

Ami az izráeliekkel illeti, helyesen tennék, ha világosabban kifejeznék, hogyan értelmezik a teljes békét és meghatároznák „a biztonságos és elismert határvonalakat”, amelyeket követelnek. A fennálló bizalmatlanság ellenére egyre nyilvánvalóbb, hogy mindkét fél iparkodik elkerülni a további fegyveres összecsapást és keresi a megegyezés útját. Ez a cél legjobban úgy érhető el, ha mindkét fél tartózkodna a további retorikai mutatványoktól és hozzájárna komoly tárgyalásokhoz az UNO közvetítőjén keresztül.

A londoni Daily Telegraph szerint, Golda Méir beszéde „meggyőző logikával fejtette ki az egyiptomi pozíció fogyatékosságait. Mint azt helyesen kimutatta: Szádát javaslata nem más, mint stratégiai előnyök szerzése Egyiptom-íavára, de nem haladás a béke felé.”

Szádát és kollégái határozatlan emberek benyomását kel- tük, akik saját szavaik rabjai. De a valódi vádlott Oroszország. Nyilvánvaló, hogy Oroszország érdekel leginkább a csatorna megnyitásában.”

Meghalt Ali-Ali Amr tábornok
Kairó, (Reuter, IFP). — Alexandriában tegnap szívbaj következtében meghalt Ali Ali Amr tábornok, az egyiptomi hadsereg volt vezérkari főnöke. Ő állt 1964 óta a szárazföldi haderők vezérkarának élén, amely 1968-ban nyugdíjazták. Amr Angliában végezte a katonai akadémiát, 1948-ban részt vett az Izráel elleni támadásban, az 1956 évi szináj hadjárat idején pedig a szezi csatornaövezet parancsnoka volt. A háromszor megvert egyiptomi tábornokot 64 éves korában érte a halál.

OLÉJOGOKKAL VISSZAELVE, NAGYSZABÁSÚ ÁRUCSEMPÉSZÉST HAJTOTTAK VÉGRE

Letartóztattak két gyanúsított — További személyek őrizetbevétele várható

A vámhatalos nyomozóosztálya erőteljes nyomozást folytat oléjogokkal visszaelő személyek felkutatására. A tel-avivi járásbírórságon tegnap hatnapos vizsgálá-

ti fogásgot rendeltek el Dadzial Majirzadá és testvére, Jákov Méiri (Máirzadá) tel-avivi lakosok ellen, akiket azzal gyanúsítanak, hogy oléi-igazolvány meghamisításában és tízezrekre rügó árucsempészsében vettek részt. A vámhatalos nyomozó osztálynak megbízottja elmondotta a járásbírórságon, hogy a két testvér egy csempész- és egy okmányhamisító banda tagjai, amely új olék jogaival való visszaélés alapján tízezer fontokra rügó árucsempészt követett el. A vámhatalos megbízottja szerint a két testvér állt ennek az oléjogokkal visszaelő csempészbandának az élén. Mint közölték, fennáll a gyanú, hogy számos oléi-igazolványt hamisítottak. A procedura értelmében ugyanis az oléi-igazolvány felmutatásával különféle árucikkeket szabadít fel a vámhatalos adó- és vámmentesen az új olék számára. A nyomozóosztály megbízottja közölte, hogy a rendőrség is bekapcsolódott a vizsgálatba és további letartóztatások várhatók.

Rittenberg professzor emlékének adózott a Weizmann-infézet

Rechovot (Az Uj Kelet tudósítójától). — Dr. Mildred Cohen, a pennsylvaniai egyetem biophysika a héten három előadásból álló sorozatot tartott a Weizmann Intézetben a néhai David Rittenberg professzor emlékére. Rittenberg professzor, aki hosszú éveken át a Columbia egyetem biokémiai tanszékének vezetője volt, kezdetlől fogva lelkesen támogatta a Weizmann Intézetet és annak egyik tervezője volt. A rechovoti intézet érdekében kifejtett értékes munkásságáért három esztendővel ezelőtt az intézet díszdoktorrá avatta. Az egy évvel ezelőtt elhunyt Rittenberg professzor emlékének szentelt előadáson nagyszámú kutató és diák hallgatta meg dr. Mildred Cohen fejtegetéseit.

REKORD

Az El-Al újabb rekordot állított fel, amikor néhány nappal ezelőtt a társaság Boeing 707 gépe egy óra 21 perc alatt tette meg a Rómából Párizsba vezető utat. A gépet Jehuda Lévi-Rán pilótakapitány vezette.

A Munkapárt gállii körzeti gyűlése

Cfát (Az Uj Kelet tudósítójától). — Jiszráel Granot tartalékos ezredes, a Munkapárt szerveztől osztagja igazgatójának részvételével, a párt gállii és émeiki aktivistái megszavazták azt a határozati javaslatot, hogy a gállii és émeiki pártiőrök számára külön körzetet állítsanak fel. A gyűlésen közel 150 delegátus vett részt, közöttük Tibériás, Felső-Názáret és Kirját Smóna polgármesterei és a gállii munkásstanácsok titkárai, akiket a vendéglátók nevében Aharon Nachmiasz, a cfái munkásstanács titkára üdvözölt. (Gállii)

A BNÉ HERZL

KÖZLEMENYEI
Levél cím: P.O.B. 4472.
E heti Klubdelületünk február 18-án esütőkorok délután 5 órakor kezdődik a Herzlben. (Tan Gyrol, Karlibach u., Jehuda, Hájévi sarok). Háziaszonyon a néhai Berger Magda, aki szeretettel várja barátait és tagjainkat. Jöjjenek el minél számbanban.

The French National
OPERA
Tel-Aviv, Allenby 1
Vasárnap, február 14
AZ ELADOTT MENYASSZONY
Szombat, február 13
La Vie Parisienne
Szerző: Jacques Offenbach
Hétfő, február 15.,
Jeruzsálem
BOHÉMÉLET

HABIMA

Tel-Aviv, február 13., szombat
PEER GYNT
A kísértemben:
A SZEKEK
„Náhmáni!”
A NEMASAGRA ITELT ZSIDOSÁG

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MUSORA

ELOADÁSOK KEZDEI:
4.30 — 7.30 — 9.30
ALLENBY: szeretem a telegem **ARMON DAVID:** A szegyetelen **BEN JEHUDA:** Mexico 70 **CINERAMA:** Hare a Nereta foglymért **ESZTER:** Ballada a nyugat emberhez **CAFON:** Kelly hósej **GAT:** Tavasz eső **GORDON:** A szüz és a cicán **ORION:** A lány, aki túl sokat tudott **OPHIR:** Kötőrés Mc Kenzie-ből **HOD:** Egy fényes asszony napja **CHEN:** Hare a sivatágról **MAXIM:** A mult nyáron **MUGRABI:** A bagoly és a kiscica **PEER:** Waterloo **TECHILET:** A komplikált sír **SBEROT:** A nevem Mr. Tibbs **STUDIO:** Szerelmes asszonyok **FEL AVIV:** M. a. S. B **JARON:** Alki a Luna parkban
Bát-Jám — Ramát-Joséf
OREN: Topaz
SZAVION: Anna szer napja
ACMAUT: M. A. Sh.
RAMAT-JOSZEF: Kalandorok

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

A DIVATHÉT ELŐTT

miatt ismétli meg a látogatást. Először hét évvel ezelőtt rendeztek divathétet Izraelben.

Az idén nyolcvan cég mutatja be termékeit, mintegy 370 külföldi vevő előtt. Az idén újítás, hogy a nagyszabású bemutatót a Habima színházban rendezik meg. Újjáépített nemzeti színházunk megfelelő keretet biztosít ennek a szép eseménynek.

Maga a divathét ismét a Hiltonban lesz, ahol számos szakmai bemutató követi egymást, szigorúan szakmai közönség előtt.

Érdekes még megjegyezni, hogy az elmúlt hét évben — mióta rendszeresen megrendezik a divathétet — 400 százalékkal emelkedett a divatárak exportja. Az adott idő alatt az általános export-tevékenység csak 100 százalékos.

Tényleges számokban kifejezve a következő a helyzet:

Hét évvel ezelőtt 13 millió volt a divatipar exportja, jelenleg 55 millió. Nem font. Dollár.

A szakma nagyon sokat vár az idei divathétől, s annak gazdasági eredményeit folyamatosan ismertetik.

Képzünk a divathét egyik modelljét mutatja be — a nagyszabású Habima-bemutató főpróbáján készült a felvétel.

EDINBURGHI LEVEL:

Esküvő a kovácműhelyben

Gretna Green skót határfalu, amelynek híres kovácműhelyében az egész Európából özönlő szökevények szülői bejegyzés nélkül házasságot köthetnek, ezentúl aligha lesz a nászutasok paradicsoma. Egy bizonyosság, a jogi helyzet alapos felülvizsgálása után, javasolta a brit alsóháznak, hogy szigorítsa meg a skóciai házasságkötési rendelkezéseket.

A Gretna Green-i kovácműhelyben kötött házasságok története 1754-ben kezdődött, amikor országosra betiltották az úgynevezett Fleet-házasságokat. Ugyanis a londoni Fleet Street-i fehérvíz lakóit és jegyesüket gyanús „papok” titokban személyenként fél koronáért adták össze. Akkor lett a titkos házasságra lépők Paradicsoma Gretna Green skót falu.

A kovácsüllő mellett kötött házasság viszonylag korai eredetű és a néhai George Mackie farmer ötlete volt. Vett egy fehérre mázolt kunyhót, „berendezte” mindenféle kacattal, többek között üllővel is, s munkába állította az „esketési iparban” legtevékenyebb „papok” egyikét, Dick Rennison, aki laikus prédikátorként jött Gretna Greenbe.

A község leghíresebb „papja” azonban Joseph Paisley kalóz volt. Egy kocsmában rendezte be hivatalát.

A XIX. században Gretna Greenben kötött házasságok listáján 1134 bejegyzés található.

A második világháború előtt Gretna Greenben javában ment az üzlet. Négy „papnak” is volt teendője a házasságok esketésével. Nem egy fiatal csodálkozott, hogy amikor megmondolatlanságból és tiszta heccből egyenesen a táncparkettről járultak a kovácsüllő elé, utólag törvénytelennek minősítették házasságukat, amelyet csak hivatalosan lefolytatott válóperrel lehetett felbontani.

Ma már nem olyan könnyű dolog házasságot kötni Skóciában. A brit parlament 1940 júniusában törvényt adott ki, és ennek értelmében szigorították a túl laza előírásokat. Már nem elég, hogy a fiatalok tanuk jelenlétében igent mondjának egymásnak és aláírják a házasságlevelet. Ma mindkét házasulandónak legalább 16 évesnek, nőnek, illetve hajadonnak kell lennie, és a házasságkötés előtt legalább 23 napot a községben kell töltenie.

A kovácműhely helyett a községhez közeli adyák össze a házasulandókat — Gretna Greenben évente 400 esküvő van, de ezeknek már kevés közül van a romantikához. A fiataloknak sok pénzükbe kerül az, hogy 23 napig Gretna Greenben tartózkodjanak. Sok szökevénynek faházakban is igen magas díjat kell fizetnie a szállásért.

Ha a brit parlament megváltoztatja a skóciai házassági előírásokat, vége lesz a brit ifjúság Pardicsomának. A jövőben a fiatalok kénytelenek lesznek magukkal hozni az illetőségük szerinti községi hivatalos igazolást, melyből majd ki-világlik, szülei egyetértene-e a házasságkötéssel.

Ugyanez vonatkozik majd a külföldi fiatalokra is abban az esetben, ha hazájuk törvényei 21 éven aluli fiatalok házasságkötéséhez szülői beleegyezést kívánják.

Szigorúan köser FIGYELEM!
Liba (nyuzva)
Pulyka (részekben is)
FELVÁGOTTAK
(naponta frissen)
MERKÁZ HÁAVÁZ
T. A., Hásáron-u. 21.,
Tel. 36863, 33769.

Hölgyeim!

Kifogástalan szabású elegáns szoknya

BINDER KONFEKCIO

Tel-Aviv, Nachlát Benjámin u. 21, tel. 623081

● Rendeléseket méret után vállalunk ●

MIT TUD ÖN A WHISKYRŐL?

A whisky receptjét először a X. században Albukassen arab alkimista írta le. A gyártás módját, a desztillációs folyamatot pedig 1494-ben John Cor publikálta.

VIRÁG ÉS BOR?

— A whiskyt árpából, rozsból és más gabonafélékből készítenek erjesztéssel, lepárlással. Az eredetét fátizelésű kislitón főzték. Virágra, s kissé borra emlékeztető, gyengén füstös aromájának eredete az alapanyagként használt csiriztatott és tozegtűz felett szárított gabona. Skóciában törvény írja elő, hogy a whiskyt legalább három évig kell érlelni. Az érlelés elszesített belső felületű tölgyfahordókban történik. A különleges fajták 10-15 évig is nemesednek.

WHISKY HÁZASSÁG?

— Az ital szesztartalma 40-43 fok. Színe, zamata, minősége függ még — egyebek mellett — a „házastástól”. Szokás a különböző fajták keverése egy mással (ez a házastás: blended

whisky). A négy fő whisky-fajta: skót (Scotch), ír (Irish), kanadai (Canadian) és az amerikai (American). Az utóbbi két fajtát, a Bourbon — kukoricából készült — és a Rye — alapanyaga rozs. — Az írek egyéb ként a whiskyt whiskeynek mondják, írják. Az ír fajta a kedvelt, elsősorban az Amerikai Egyesült Államokban is.

AZ ELNOK FOZDEJE?

— A skót whiskyt kezdetben Aqua vitae-nek, az élet vizének nevezték. Két egyforma whisky nincs. Skóciában negyvenféle ismeretes. Vidékenként változik a víz tisztaságától, zamattól függően. Híres whiskyfajták: Highland, Lowlands, — Cambeltown és Islay. Az ír whisky füstösebb, erősebb a skótnál. Nem házastják. Az első kanadai whisky az 1769-es quebeci. Az Amerikai Egyesült Államokban már George Washingtonnak is saját fözdeje volt Mont Vernonban, dogue-i farmján. S a Kentucky állami Bour-

bon-ban kezdtek főzni kukoricából a Bourbon whiskyt.

Kétszázharmincezer postás munkáját semmivel sem lehetett pótolni. A hírközlés megbénulása súlyosan nehezített a brit életre. A helyi rádióállomások — mint a Neue Zürcher Zeitung írta — bevezették az üzennetváltást. Elnemes magánosok váltak, hogy a küldeményeket néhány shillingért a főváros bármely részébe elviszik. Az európai kapcsolatokat a hírközlés egyik legrégibb módjával pótlták: postagalambokkal igyekeztek részben fenntartani.

N A D A S

ORIOPIEDIA

Férfi és női gyógyfűzök, haskötők. * Allandóan viselhető, különleges sérvkötők
TEL-AVIV, Dov Hoz u. 17
Autóbusz: 4. 5.
Frischman
Gordon megálló.

BOR- ES ANTILOP-KABATOK

KÉSZEN ES MERIEK UTAN KAPHATOK

„TRANSILVANIA SZALON”-ban

Braun Leó — Nagyvárad

TEL-AVIV, FINUTCA 8/6, Tel. 34103. Táchná Merkázit

AKARJA, HOGY OTTHONA OLYAN LEGYEN, MINT A SZALON?

Minden háziasszonyt „érdekel”, milyen lakásának padlója.

Ez nem újság. Az újság az, hogy „Kleen” most olyan szert készített, amely új életet ad padlójának.

Egy, két kanállal a zöldség- és a veder vízbe — és a padló tiszta és fényes, de nem csúszós.

És még valami újdonság: a „TRAKLEEN”-nel minden hasonló szernél jobban, jóformán magától csúszik a felmosóröngy a padlón, anélkül, hogy Ön erőt fejtene ki.

Lakása olyan lesz, mint az új, a „Kleen” új készítménye — a „TRAKLEEN” használatával.

„KLEEN” GYARTMÁNY MEG JOBB

UJ

AZ UJ SLÁGER

A CSODÁLATOS KITÜNŐ OSEM LEVES

„NESS” INSTANT TYUKLEVES
egy tányér kitünő leves készítésére, pillanatok alatt.
Egy csésze finom leves otthon, az irodában, piknikre
— ES SZÁMOS ÉTEL IZESÍTÉSÉRE.

Ez jó, ez OSEM

A SZOVJET TECHNOLÓGIA LEMARADT A NYUGAT MÖGÖTT

„Mi egy más korszakban élünk” — panaszolják a szovjet tudósok

A második ipari forradalom megkezdődött és most, a hetvenes évek elején, ahelyett, hogy utolértük volna Amerikát, egyre messzebbre lemaradunk mögötte — (Andréj Zacharov szovjet fizikus)

Csupán egy évtizeddel ezelőtt, a Szputnik 1. megdöbbentő sikere után, a szovjet tudományos-ipari komplexum feltartózatlan előretörését jóslták világszerte. Manapság a kép gyökeresen megváltozott. Dacára a világűrben, a fegyveriparban és néhány más különleges téren elért drámai teljesítményeknek, a Szovjetunió számos más vonatkozásban, siralmasan visszamaradt. Sok szovjet tudós jutott arra a felismerésre, hogy Oroszország technológiai lemaradása végső soron másodrendű hatalommá fokozhatja le a nemzetet s ezért csatlakoztak a disszidens értelmiségiek soraihoz, akik a szovjet társadalom alapvető megreformálását sürgetik.

Nincs kétség afelől, hogy megfelelő lehetőségek mellett, a szovjet tudományos élet rövid időn belül felzárkózhat a Nyugat technológiai színvonalára. „Soha sem szabad szem elől tévesztünk — mondja egy amerikai szakértő — hogy az orosz tudósok mindent meg tudnak csinálni, amit mi tudunk — és néha még jobban is.” A baj azonban az, hogy, mint minden más a Szovjetunióban, a tudomány is bürokratikus és ideológiai kényszerzubbonyban van tartva. Ennek következtében, a technológiai haladás — a tudományos ismeretek gyakorlati alkalmazása — egyenletlen. Jóllehet 1968-ban a Szovjetunió termelte a világ atomerővel fejlesztett villanyenergiajának 11 százalékát, a szakértők becslése szerint 1977-ig Moszkva része 4 százaléka csökkent le. Ugyanebben az időszakban, adatokra támasztott prognózis alapján, az amerikai termelés a jelenlegi 25 százalékról 53 százalékra szökik fel.

PRIMITÍV COMPUTEREK

Még kétségbeesőbb — a szovjet tudósok szempontjából — a számítógépek gyártása és fejlesztése terén észlelhető primitív helyzet. Becslés szerint a Szovjetunió területén csak 5000 computer működik, vagyis az Egyesült Államokban üzemben lévő számítógépek mindössze tíz százaléka. „A kettő között olyan nagy a hézag, hogy szinte felmérhetetlen” — mondja Zacharov. „Mi egyszerűen egy más korszakban élünk.”

Zacharov megjegyzése arra utal, hogy a fenti számok nem mondják el teljes mértékben a computer sztorit. Miközben a szovjet gyártás még mindig az aránylag egyszerű „Minsk” computerek körül összpontosul, az amerikai cégek már a computer miniatür „negyedik generációjánál” tartanak és legalább egy évtizeddel vezetnek az oroszok előtt az adatfeldolgozó technológiában. Nyugateurópai tudósok, akik kutatómunkát folytatnak a szuperhívó ultramodern részecskegyorsító (particle accelerator) központban, leolvasásait minden nap repülőgépen kénytelenek Genfbe továbbítani, mert a szovjet computerek képtelenek megemészteni és ki-elemezni az anyagot.

Miért maradt le ennyire a computer-tudomány a Szovjetunióban? A baj gyökere a késői negyvenes években keresendő, amikor Sztálin kinyilatkoztatta, hogy „az egész computer történet nem más, mint kapitalista összeszerelésre szolgáló eszközök fokozottabb felhasználása”. A computer fontosságát teljes mértékben csak Chruscov alatt ismerték fel s csak akkor indult meg teljes gőzzel az elkülöníthető kampanyerstvo (kampány), a

mely a Nyugat utolérésére és elhagyására serkentette a tudósokat. Amde, ha már a szovjet tervezőknek sikerül is leküzdenie az akadályok tömeget és bevezetni a computer-szisztemát valamelyik különleges vállalatba vagy minisztériumba, a siker koránt sincs garantálva. „Az ember nem szerelhet be csak úgy egyszerűen egy computer-t egy meglévő rendszerbe”, mondja John Livesey, az angliai International Computers Ltd. rendszer-téma elemző szakértője, aki nemrégiben egy teljes évet töltött Moszkvában és felszerelt egy ICL 450-es computer-t a Gosznab közellátási bizottság irodájába. „A meglévő rendszert át kell tolmácsolni a computer nyelvére és ez gyakran nehezen megy az orosz tisztviselőkkel, akik féltek állásaikat és beidegződött munkaszokásaikat.”

BÜROKRATIKUS NEHEZESEK

Valójában, a computer-versenyben való lemaradás egyik legfőbb oka a szovjet tudósok körében uralkodó elégedetlenség. Néhány évtel ezelőtt, Victor Gluszkov professzor, az Ukrajnai Tudományos Akadémia Kibernetikai Intézetének volt vezetője, a Szovjetunió 16 legnagyobb iparvállalata számára dolgozott ki szisztema-ellenőrző programot. De a kutatómunkához szükséges anyag bejuttatása késést szenvedett és a szükséges computer konstrukciója nem készülhet el 1975 előtt. Addigra, feltételezhetően, Gluszkov computer programjainak egyrésze már elavult lesz.

Ez, a szovjet bürokrácia minden vonalán érezhető lassúság visszatartja a haladást a nemzetgazdaság valamennyi szektorában. Gyakran öt-hat év is eltelik, amíg egy technológiai újítás eljut a laboratóriumból a gyártási területre. Ami még fontosabb, a Szovjetunió rendkívül előrehaladott — és rendkívül titokban tartott — világszerte ismert programjából csak kevés hárlik le a polgári technológia javára. Még a világszerte ismert Lenin díjat is névtelenül osztották ki. A titoktartás vastag függönye miatt, a legújabb technológiai találmányt, amelyek a világszerte kutatást és a katonai célokat szolgálják, ismét fel kell fedezni és ki kell fejleszteni az általános nemzetgazdaság javára.

SZAKSZERUTLEN GAZDALKODÁS

A dilemmát még bonyolultabbá teszi a minden téren megnyilvánuló szakszertelen gazdalkodás. Elnézőn a Nyugattól, a Szovjetunió nem tart fenn kutató központokat vagy konzultációs cégeket az ipari szervezés és igazgatási problémáinak kivizsgálására. Nyilván mert a szovjet munkaerő zöme paraszt családokból származik, Oroszország első ipari vizitáció iskolájának csak 1969-ben nyitották meg. Talán ez a paraszti örökség az oka annak, hogy a szovjet dolgozók olyan nem-törődöm magatartást tanúsítanak a finom technológiákkal szemben. Mint azt egy nyugati szakértő megjegyezte: „Amit nem tudnak néhány kalapácsütéssel összerakni vagy megreparálni, azt rozsdásodni hagyják a szabadban.”

Az Oroszország és a Nyugat közötti egyre szélesedő technológiai hézag legalapvetőbb oka azonban maga a szovjet társadalom túlcentralizált természete. Annak ellenére, hogy a politikai és gazdasági problémák egyre bonyolultabbá válnak, a rezsim hatalmas erőfeszítéseket tesz, hogy továbbra is kézben tartsa a legszigorúbb ellenőrzést a szovjet élet minden területén felett. És az eredmény, egyes specifikus iparágak kivételével, súlyos

A rabbiság és az ezredes

(Folytatás a 3-ik oldalról)

nép történelme folyamán. Nem lehet mereven és görősen ragaszkodni a gáluti szabályokhoz az államiság, az önálló Izrael keretében. A temetőben igen alkalmazható az ősi, a bibliai időkbeli származó szabadabb, liberálisabb értelmezés.

„Egy törvény és egy rendelet legyen te és az idegen részére” — olvassuk a Bibliában, az Exodus könyvében.

Mintahogy valójában a türelmességet és a „mipné dárké salom”, a békes együttélés gondolatát propagálja a Szentírás valamennyi sora, betűje.

„Szeressétek az idegent, mert ti idegenek voltatok Egyiptomban...”

Hogy ebből még nem következik a parancs Vladiszláv Kovacszy utolsó akaratának teljesítésére?

A Királyok Könyve erre is felel. Ott van megírva, hogy templomavató imájában Salamon így fohászkozott az Egész Urához:

„De minden idegent is, aki nem a Te néped közül, az Izrael közül való, ha eljön messze földről a Te nevedért...Te meghallgasd és megválaszolj.”

ÚJ KÖNYVEK:

AZ IDEI UJSÁGIRÓ-ALMANACH

Az újságíró szövetség idej évkönyvéből hiányzik a központi probléma, ellenben néhány időszertű kérdés taglalását találja benne az alapos olvasó, aki nem éri be kedvence lapjának nap-napi áttanulmányozásával, de az almanachot is kézbe veszi.

Végeredményben két főcsoportra osztható az almanachban szereplő írások. Elsősorban a sajtó időszertű műhelyproblémáiról, másrészt az izraeli társadalom néhány olyan jelenségéről esik szó, amelyek ilyen, vagy olyan vonatkozásban állandó hírlapi témák, de átfogó bemutatásukhoz nem elegendő két, vagy három újsághasználat.

Az első kategóriából meg kell említenünk Pincsház Jurman elmékedését arról, hogy az új hírközlő eszközök hogyan formálják át a sajtót, miként alakítják a módszereit, s van egy rendkívül érdekes kerekasztal-vita is az almanachban, ismert újságírók részvételével, — a szenzáció természetéről. Változó értelmű ugyanis ez a fogalom, mert ma másképpen hat a szenzáció az olvasóra, mint ezelőtt husz, vagy ötven évvel.

Van egyébként ennek a problémának egy másik vetülete is, a „scoop” — vagyis olyan szenzáció, amelyet nem minden újság ir meg, annak feltárása egyetlen hírlapíró csaliódást okoz. „Az oroszok egyszerre csak egy dolgot tudnak csinálni — és ez bármi lehet, amire a kormány rászánja magát,” — mondja egy szovjetügyi szakértő. „Képesek rakték felbocstására a Holdra, de képtelenek egy jó golyóstollat előállítani, mert nem tartják elegendő fontosnak, hogy ilyen apróságát törődjenek — és nem engedik meg senkinek, hogy önállóan, felső utasítás nélkül, jóminőségű tőle, vagy bármely más fogyasztási cikket állítsion elő.” (Newsweek)

érdeme. Értékel-e ma is az olvasó az ilyen egyéni tevékenységet, az újságíró „scoop”-ját — arról vitatkoznak a kerekasztal résztvevői. Aháron Sámir vezette a vitát.

Végül ebbe a „háztáji” kategóriába soroljuk még azt az összeállítást, amely a külföldi sajtóviszonyokat veti össze — az újságírók munkafeltételeinek vizsgálata tükrében.

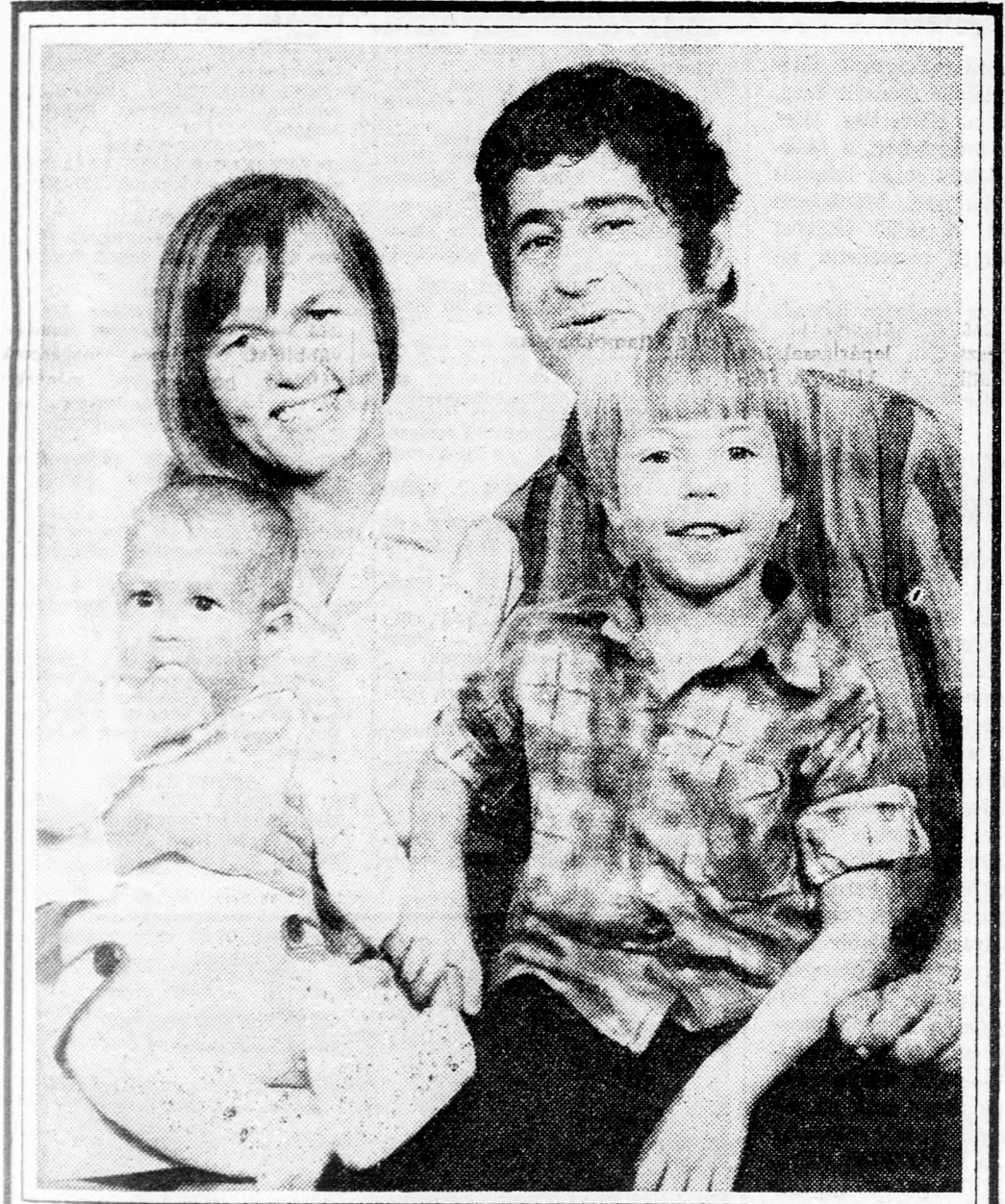
Az általános társadalmi kérdések fejtegetésében Chajim Ráviv cikke a legerősebb. Arról szól, hogy az arab értelmiségiek hogyan látják Izraelt. Néhány oldalas tanulmányában több esztendő megfigyeléseit, valójában egy könyv-méretű tanulmány esszéjait tárja a szerző, akinek fel fogása szerint, nincsenek megkövesedett kategóriák, az arab intelligencia véleménye is állandóan alakul, csak az a kérdés, hogy mi alakítjuk, vagy idegen erők befolyásolják.

Az elmúlt év eseményeit a legsikeresebb hazai karikatúrák prizmáján tekintti át az almanach, amelynek lapjain a többi közt Zsófi Gárdos — Dos — Károly, Zsév és Katz Smuel — Izrael három vezető karikatúristája — szerepel az első sorban.

Az almanach hasábjain elpentalják az év folyamán, elhunyt név újságírót — Jehuda Hagederátit, Eliezer Perit, Mose Sajt és Ráchámim Mucárit —, továbbá Mose Ron, az újságíró országos szervezetének titkárára „emléksorokat” ír a szervezet élőségi-sorozatáról, amely három évtizeden át állandó péntek esti esemény volt Tel Avivban, de most kénytelen megszüntetni, mert nincs már iránta érdeklődés.

Ennek valóban a tévé az oka. Az almanachot az idén Aháron Sámir szerkesztette.

(b.p.)

MIT NEM TENNE, HOGY MEGŐRIZZE BOLDOGSÁGUKAT?

Először is beszéljünk arról, amit megtehet — és meghozza könnyen. A cél — anyagi helyzetük biztosítása.

Hogyan?
Takarítson meg havonta egy bizonyos összeget, 25, 50, 100 vagy 150 forintot. Ezek az aránylag alacsony összegek nagyobb összegű gyűlnék, mint amit Ön most el tud képzelni.

Ez — a magas kamatos kamat miatt (pénze értékét biztosító rögzítési lehetőséggel) speciális takarékosági juttatás gyermekei részére. Ezenkívül a Discount Bank — ha szüksége van rá — kölcsönt folyósít Önnek különösen jó feltételek mellett, amelyek lehetővé teszik, hogy gyorsabban érje el célját.

Őrizze családjának boldogságát és gyermekei biztonságát — csatlakozzon a „JITRON LÁKOL”tervezéshez.

DISCOUNT BANK nemcsak bank, barát is

Dachaf

5731 svát 17.
1971 február 12, péntek

RÁDIO

ÁLLANDÓ HÍRKÖZLÉS
(Csak hétköznapokon)

A-MŰSOR
12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 22
23 és 24 órák

B-MŰSOR
6:05; 7:8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 (köznyelvi néber nyelvű); 19:20 (jiddis); 20:30 (román); 20:45 (orosz); 21, 22, 23, 24 órák

A HADSEREG RÁDIÓJA
12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24 órák

B-MŰSOR
6: Má tovu, 6:10: torna, 6:20: hanglemezek, 7:55: szoforoknek — 8:10: reggeli zene, 8:55: Nagy emberek a zsidó kultúrtörténelemben, 9:05: hanglemezek, 10:05: háziasszonyoknak, 12:05: A dolgozóknak és a munkaadóknak, 12:30: zenés hangos híradó, 14:10: Hová menjünk ma este? 14:35: Week-end — tarka zenés műsor, 16:07: ki fel a klasszikus zenétől? 16:30: a serdtől ifjú ságnak, 17:05: „A férfiak városa” — részletek az azonos című zenés színdaraból, 18:05: beszélgetés a közelmúltban elhunyt Dávid Tidhárral, az első zsidó detektívvel, — 21:05: a szombat fogadása dalban és prózában, 21:34: népek dalából, 22:05: héber dalok, 23:05: jazz, — 00:5: Hátikva.

A-MŰSOR
11:15: az elemistáknak, 11:51: hanglemezek, 12:05: izelítő a múlt-heti zeneműsorból, 13:05: 1920-ban történt, 14:10: anyáknap és gyermekeknek, 15:03: a szombat fogadása, 15:45: nyelvészeti rovat, 16:05: automatizáció a nevelésben, — a szabad egyetemi előadássorozat, keretében, 16:20: zeneügyi magazin, 17:05: klasszikus kivánságlemezek, 18:05: közlemények, 18:10: zsidó dalok két zongorára átírva, Kézreműködők Bracha Edén és Alexander Tamir, 19:30: irodalmi magazin, 19:07: egy hét a sajtóban, 20:10: péntekesti hangverseny (sztereo), — Bernstein, Gershwín, Copland és Gould művelől, vezényel: Leonard Bernstein, 22:05: profil — Gránach élet-története, 22:45: zenei miniatűrök, 23:05: muzikológusok és zenészek az izraeli zenéről vitatkoznak, 0:05: Hátikva.

5731 svát 18.
1971 február 13, szombat

MA ESTE A TÉVÉ-BEN

ÁLLANDÓ HÍRKÖZLÉS
(Szombaton és ünnepeken)

A-MŰSOR
7:06, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 23, 24 órák

B-MŰSOR
12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 (köznyelvi néber nyelven), 19:50 (jiddis), 20:30 (román), 20:45 (magyar), 21, 22, 23, 24 órák

A HADSEREG RÁDIÓJA
12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 órák

A-MŰSOR
7: Adon Olám, 7:16: hanglemezek, 7:55: műsorismertetés, 8:15: hangverseny — Albinoi, Hassé és Bach-művek, 8:55: országismertetés, 9:05: a tudomány világból, 9:55: Ora Rotem zongorázik, Bartók műveket, 10:05: a hét — hangos heti híradó, 10:52: héber dalok, 11: hangjétek — André Gide; Saul, 12:05: dokumentum műsor a sajtóról, 17:05: Artur Gelbrun zenészerző és műve, 18:05: közlemények, 18:10: a jövő heti zeneműsor ismertetése, — 18:30: közéleti magazin, 19:05: hangos heti híradó, 19:50: T'nach részletek, 20:10: Hámávidil és Melávé Málka, 20:40: spanyolnyelvi dalok, 21: a Juvál-trió kamarazenei játék, 22:05: rádió-novella, 22:35: a párizsi zenekonzervatórium zenekara játszik, vezényel: George Petre, 23:05: részletek ismert vígoperákból, 0:05: Hátikva.

B-MŰSOR
11: Peggy Lee énekel, 12:05: Izraeli szórakoztató műsor, 13:05: a színház és film világból, 13:40: cházánut, 14:10: hová menjünk ma este? 14:35: labdarúgó mérkőzések közvetítése, — hangos beszámoló, 17:05: gyerekek látomásműveivel, 17:52: errec-Izraeli emlékek, 18:05: beszélgetés egy új órával, 18:20: sport, 21:05: héber dalok, 21:30: jazz, 22:05: hanglemezek, 0:05: Hátikva.

11: Jozsef Gráber színház a mikrofon előtt, 12:05: a harmadik ember — rádiójáték, 13:05: interjú Báb Sáva seriffel, 14:57: műsorismertetés, 15:05: apró történetek és hanglemezek, 16:05: Smuel Bunim rendező kivánsóműsora, 16:45: sport, 17:05: „En és a család”, 18:05: Sáj Ofir a mikrofon előtt, 18:45: Náhum Braun csevegése, 19:10: interjú dr. George Wise-el, 20:10: Nina Simon énekel, 21:05: az amerikai zsidók és az egyetemisták forradalma, 21:35: filmzene, 22:05: kivánságlemezek telefonon, 23:45: Orna Porat felolvasása, 0:05: műsor-zárás.

11:25: Állampolgárság a 7. oszt. nak,
11:00: Biológia a 10. oszt-nak,
11:25: Részletek Jáni Avidov — „Titkos utak” című regényéből,
11:40: Kórséta a természeti rezervátumban (film),
12:00: Beszélgetés dr. Slomo Ávi mérvel.

SZOMBAT

18: Rajzfilmek
18:30: Arabnyelvi műsor (népi táncok, tévé-vita).
19:30: Hámávidil — Bár-micvá fejtező. Levezeti: Mordechaj Friemann.
19:50: A Hét — hangos heti híradó.
20:30: A fogoly — „Ne felejtset el.” A fogoly különleges kezelése meggyát, amelynek során agyát és egyéniségét átültetik egy másik ember testébe. Ennek a folyamatnak felfedezője Szalmann professzor, ismeretlen a 2. szám előtt, aki Londonba küldi a foglyot, hogy ilymódon megállapítsa a titokzatos tudós kiletét. A fogoly a régi lakásában találja magát, a tükörbe néz és megdöbbenve tapasztalja, hogy a teste nem tartozik hozzá: a külalakja ugyanis egy ezredes. Menyasszonya sem ismeri fel, sőt a lány apja sem, aki a múltban a fogoly főnöke volt. A fogolynak sikerül felkutatni a professzor tartózkodási helyét, s miközben egy falusi házban beszélgetnek beomlik a szoba. A kérdés csak az, miként sikerül az ember agyát és egyéniségét visszaplantálni az eredeti testbe?

21:20: Mábát sporthíradó.
21:55: Hírek, egy mondd. Szentirásból, Hátikva

ISKOLA-TÉVÉ

9:10 Természetrajz a 6. oszt-nak,
10:00: Biológia a 10. oszt-nak,

1971. II. 12. UJ KELET 5

Sohám fenyegetőzik:

«HA NEM KAPOM MEGFELELŐ ÁLLÁST, VISSZATÉREK AMERIKÁBA»

A nemzeti válogatot edzője az Olaszországba induló csapatba akarja felvenni a Hapoel Haifa kapusát

Joel Sohám, a Hapoel-Haifa népszerű kapusa a héten azt mondta, hogy főiskolai végzettségéhez méltó állást akar kapni a test nevelés terén, s ebben az ügyben megkereséssel fordult a különböző kormánytényezőkhez, valamint a sporthatóságokhoz és a labdarúgó szövetséghez. Sohám elpanaszolta, hogy egy egész év telt el azóta, hogy visszatért az Egyesült Államokból, ahol a san franciskói egyetem szakmát tanult és diplomát szerzett, de mind a mai napig sem sikerült megfelelő álláshoz jutnia a testnevelés terén.

Sohám jelenleg a Bét Berl-féle népegyetemen dolgozik, mint tornatanár, de mindössze két napi elfoglaltsága van hetenként. A kitünőt futballista többször kérvényezte a nevelésügyi minisztériumban, valamint a különböző sporthatóságokkal, kérve azokat, hogy szerezenek egészenapos elfoglaltságot számára, de — saját szavai szerint — „eddig csak ígéretet kaptam”.

Emanuel Schaeffer, a nemzeti válogatot edzője a héten közölte Sohámmal, készüljön fel, mert felvette a nemzeti válogatot csapatába, amely a jövő héten Olaszországban fog mérkőzni. Ezzel kapcsolatban közölte Sohám, amennyiben nem szereznek neki sürgösen állást, visszamegy Amerikába, mert minden körülmények között olyan munkakört akar, amely biztosítja a jövőjét. Amennyiben Sohám az Amerikába való visszatéréssel mellett döntene, az olaszországi terv amugyis katta esik.

Oszintén szólván — mondotta Sohám —, már az elmúlt szombat tudtam, hogy Shaefer érdekeltül irántam. Szombaton láttam a haifai derbyt és tudtam, hogy ezzel én megvettem a magamét. A mul héten bennfeletem célzást tettem arra vonatkozólag, ha Jichák Vizsker nem teheti magát szabadabá a nemzeti válogatott olaszországi portyája számára, engem vesznek fel a csapatba. Ami engem illet: ha módomban lesz visszatérni a nemzeti válogatottba négy évi távollét után, öszinte nagy öröm lesz számomra, — mondotta a haifai Hapoel kapusa, aki a szombati derbyn ragyogó formát mutatott. Ugyanakkor hozzáfűzte: Mindez azonban nem oldja meg az én egyéni problémámat, amelynek lényege, megfelelő munkahely, amely biztosítja megélhetésemet és jövőmet. Arra a kérdésre, vajon ebben az idejében

Mose Ászisz Bangkokba utazik

Jochák Hálibner, a Makkábi Tel Aviv labdarúgó csapatának edzője csak néhány nappal az indulás előtt fogja összeállítani azoknak a játékosoknak a névsort, akik az Ázsiai Kupa-mérkőzéseiben való részvétel céljából indulnak majd Bangkokba. Az erre vonatkozó határozatot a klub vezetősége hozta, amely előkészületeket tesz az Ázsiai-Kupa-mérkőzésen való részvételre kapcsolatban.

Ugyanakkor vitán felül áll, hogy Mose Ászisz minden körülmények között a Thaiflandba induló játékosok között lesz.

A Makkábi vezetőségi ülésen elhatározták, hogy a vezetőség négy tagja kíséri el utójára a csapatot. Ezek névsora a következő: Avrahám Ivanir, Zalmán Kliot, Meir Kászi és József Mácov. A vezetőség egy veterán tagja, Chájim Levovics a jövő nyáron fogja majd elkísérni a csapatot Amerikába.

Egyébként azon az edzőmérkőzésen, amely kedden folyt le a Makkábi Tel-avivi stadionjában, a Makkábi Rechovotot 4.5 perccel győzte le a Makkábi Rechovotot. A zivatvar miatt az edzőmérkőzés mindössze 45 percig tartott.

Sum ismét játszik

Jichák Sum, a nemzeti válogatot játékos, aki a múlt héten lábán sebesült meg, szerda óta újból részt vesz az edzéseken. Mint ismeretes, Jichák Sum a múlt héten, a Makkábi Tel-Aviv elleni mérkőzés során sebesült meg, amikor az ellenfél játékos, Menachem Blau véletlenül belerúgott. A sérült játékost dr. Frischer fkar-szábai orvos részesítette intenzív kezelésbe.

Mindezt a kezelést, mind az egyhetes pihenést tett Sumnak, és most már biztosra vehető, hogy holnap részvesz csapatával a Makkábi Natania elleni mérkőzésen.

Izrael csoportjában 1972 márciusában kezdődnek a müncheni olimpia labdarúgó tornájának selejtezői

Most kaptuk meg a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) legfrissebb közlönyét, amely ismerteti az amatőr bizottság legutóbbi kongresszusának határozatát. A hivatalos közlömeny szerint Izrael csoportjában 1972 március közepén kezdődnek a selejtező küzdelmek a müncheni olimpia 16-os mezőnyébe való jutásért. Izrael az ázsiai közép-csoportban játszik. Ellenfelei: Burma, Thaiföld, Indonézia, India, Ceylon. A hivatalos közlöny szerint a selejtező küzdelmeket Rangonban bonyolítják le. Mindenesetre a hír arra jó, hogy elkezdünk gondolkodni az olimpiai selejtező küzdelmek előkészületein.

Ha már itt tartunk, megemlíthetjük, hogy a másik ázsiai csoportban Dél-Korea, Japán, Tajvan, Fülöp szigetek és Malézia mérkőznek a müncheni repülőgyérről. Ezt a tornát szeptemberben vívják Szoulban.

A nyugati csoportban változások történtek. A tornát Teheránban tervezték, de az iráni kormány Észak Korea csapatának nem adott beutazási engedélyt. Így a selejtezőket

a következő párosításban vívják: A.Észak Korea-Szírta, B. Libanon- Irák, C. Irán- Kuvait. Azután az A győztes a B. győztesrel játszik és a győztes mérkőzés a Győztesrel a müncheni repülőgyérről. Jól derülhetnének, ha véletlenül eljutnánk Münchenbe és éppen Szíriával, vagy Libanonnal, esetleg Irákkal hozna össze bennünket a sorsolás szeszélye...

A délamerikai selejtezők körül is változások történtek. Tíz ország két csoportban harcol. A körmérkőzések Kolumbia rendezti. A csoport: Brazília, Argentína, Chile, Bolívia, Ecuador. B.csoport:Uruguay, Peru, Kolumbia, Venezuela és Paraguay. A csoportok első és második helyezettjei újabb körmérkőzést vívnak — ugyancsak Kolumbiában — a két müncheni helyért. Amint látjuk, a FIFA amatőr-bizottsága nagyon mosható bánt a délamerikai országokkal. Mindössze két helyet kaptak — ami nagyon kevés, de ha arra gondolunk, hogy ezek az országok gyengébb képességű amatőr csapatot küldenek, akkor talán igaz van a FIFA-nak... (h. m.)

APRÓSÁGOK

KEZDŐ GYORSIRÓNÓ — Megértette kérem? — Igenis, igazgató ur, csak a levél egy részének újradiktálását kérem. — Melyik részre gondol? — A, „Tisztelet uram!” és a „Maradok kiváló tisztelettel” közötti részre... **FIATAL HAZASOK** — Szép kis férj vagy, mondom! Azelett folyton szépen beszéltél és azt mondtad, hogy én vagyok a te világod. — Igen, szívmem, de ma már erősebb vagyok földrajzából... **IDOSZERŰ DEFINICÓK** Szerelem — Nagyszerű érzés, amely soha nem ér annyit, mint amibe kerül. Hangulat. Elég nehéz meghatározni, de mégnehezebb megteremteni. Gyerekszáj. — Az én nagypám úgy imádta a kisgyerekeket, hogy végül a nagymamám is szült neki egyet... Ezüstlakodalom. A 25 éves házassági évfordulón a férj átöle-

LI A FELESÉGÉT, MAJNAGASRA EMELI EGY POKHARAT ÉS IGY KÖSZÖNTI FEL: — Elj 119 évig, szívem! — Miért nem 120-ig? — Mert legalább egy nyugodt évet szeretnék magamnak... **EZ CSAK ELÉG OK?** Gyorsrajtás címén írja a raportot a rendőr, mert a sofőr egyik kezével átölelte a mellett ülő szép szőke nőt, a másikkal a kormányt fogta és 100-as tempóban vezetett. **A FÉRFI IGY VÉDEKEZIK:** — Legyen megértő biztos ur. Ez a legjobb barátom kocsjaja és a legjobb barátom felesége...

„DO-RE-MI” Tel-Aviv, Frischmann 37. Tel.: 236458. Új és használt zongorák. Nagy választék. **NEM VITÁS LEGJOBB KÖNYVTÁR** **HADASH** Nyitva 9-1 és 4-7-ig. Tel-Aviv, Nesz Ciona utca 4 (Járkon szállónál) Tel. 59684.

A olé-írók antológiájának megjelenése alkalmából ünnepi estet rendeztek szerdán az írószövetség székházában, **Aba Kovner** költő, **Anda Amit-Pinkerfeld** költő és **Groszmann László** író tartott előadást.

A Szochnut natanjai klitaközpontjában működő Ben Jehuda-ülpanon nagyszabású ünnepséget rendeztek abból az alkalomból, hogy a huszadi évfolyam befejezte tanulmányait. **Ovén Ben Ami** polgármester beszédet mondott az ünnepségen, s köszöntötte a végzeteket, az ülpán dolgozóit, **Lefkovics József** igazgatóval az élen. Az ülpán igazgatója mádi származású.

Tanács **Emma** előadóművésznő tartott előadást nagy sikerrel **Dimonán** és **Morásán**, a **VIZO** klubjában.

A barátok és tisztelők sok szeretettel gratuláltak a héten **Fleischmann Gézának**, a Dunaszékhelyről elszármazottak kamatmentes kölcsönpénztára elnökének, aki 79-ik születésnapját ünnepelte.

Schnapp Lea előadóművésznő sikeres estét adott Bialik műveiből Haifán, a HOH, illetve az idősebbek klubjának közönsége előtt.

A rokonok, barátok és tisztelők sok szeretettel köszöntötték a pozsonyi származású **Weinberger Slomo** optikust és feleségét, **Elvirát**, a házasságuk 40. évfordulóján. **Weinbergerné Müller Elvira** az egykori híres belényesi főrabbi, **Ráv Oser** **Eszlárer Groszbergnek** az unokája.

A **WIZO** ásdodi moádonjában **Weissberger Magda** tartott előadást időszerű szervezeti problémákról, majd **Benedek Pál** a bírósági jegyzeti alapján adott elő. **Burger Golda** vezette be az estet.

Sok jókívánságot kapott **Spiegel Ernő** és **Macá** a házasságuk huszonötödik évfordulóján. Az ünnepelt házaspár munkácsi származású.

A **Bné Brit** rend tel-avivi Nordau-pályánál lévő köré nagy sikerű előújásot rendezett szerda este. **Dr. Fendrich Ernő**, a pályahelynék mondott bevezetőt, majd **Gussman Irén**, **dr. Naschitz Mady**, **Weicherz Mádi**, **dr. Fren-**

kel Jenoné, Bérczi György és **Fürl Lea** adott elő. Az előújásot **Weissburg Etus** szerkesztette.

Gratulációkkal árasztották el a héten **Haris (Hirsch) Józsefet** és feleségét, **Esztert**, második fiúunokájuk megszületése alkalmából. Az újszülöttet felvették Avrahám ávnu szövetségébe és az Erán nevet kapta. A szülők, **Haris József** és **Esztk** is sok jókívánságot kapott a szép családi ünnepségen.

A megyesi születésű **Deutsch Ervin** és neje, született **Beiser Lea** az elmúlt héten fényes külsőségek között ünnepelték meg **Ehud** fiuk barmivájját Antwerpenben. **Deutsch Ervin** az antwerpeni gyémántszakmában jelentős helyet foglal el. Az ünnepi ebéden megjelent az antwerpeni zsidó társadalom színe-java és szereznek kívánságokkal halmozták el a szülőket.

Nagy érdeklődés mellett találkozott **Natanján** a Liberális Párt magyar tagozatának vezetősége a helyi vezetőség tagjaival. A központ képviselőiben **Salpéter Julius** országos elnök, **dr. Follán Imre**, **Bleich Lajos** és **Hegyesi Eliezer**, a vendéglátók részéről **dr. Jesurun Elijáhu** (Szabó Odón) és **dr. Valentin Julius** beszélt.

Vasárnap este az áskeloni Gáznéj Simson hotelben látta vendégül **Kövári Ernő** a „Tanuk vagyunk!” — kötet szerkesztőjét és néhány munkatársát. Az irodalmi esten **Galili-Gemeiner Ervin**, **Boros György**, **Szalai Tibor**, **Ron Giládi** és **Blass József** működött közre. **Baumann István**, a HOH helyi szervezeteének ekőke köszöntötte a szereplőket és a közönséget.

A **WIZO** dorai moádonjában **Fülöp Rózi** nevelési problémákról tartott előadást. **Elek Terézia** humoros írásaiból olvasott fel.

ERDELJI KÖR (Markovits) **CHOLON**, ● Éjlát utca 80 telefon: 85 07 96 Megindul hétfőtől kezdve minden este **a bridzsz.** Vendégeket szívesen látunk

J. WALIN bemutatja: **MAX PERLMAN**

DERCÉL NIST MÁIN WÁJB
Fellépnek: **GITEI GALINA, JAKOV ALPERIN** és nagy együttes
Vezényel: **SAUL BEREZOVSKY**

Péntek, febr. 12., 8.45 — **Beér-Séva — Chén**
Szombat, február 13., 2 előadás, 6.45 — 9.15
TEL-AVIV — OHEL-SÉM

Utolsó előadások
Hétfő, febr. 15., 8.30 **TEL-AVIV OHEL-SÉM** Kedd, febr. 16., 8.30 **CHOLON — ARMON**
Szerda, febr. 17., 8.30 **KFAR ATÁ — SÁVIT** Csüt., febr. 18., 8.30 **TEL-AVIV OHEL-SÉM**
Péntek, febr. 19., 8.45 **NAHARIA — HOD** Szombat, febr. 20., 2 előadás, 6.30 — 9.00 **Haifa JACHDAV**

DERCÉL NIST MÁIN WÁJB
Fellépnek: **GITEI GALINA, JAKOV ALPERIN** és nagy együttes
Vezényel: **SAUL BEREZOVSKY**

Péntek, febr. 12., 8.45 — **Beér-Séva — Chén**
Szombat, február 13., 2 előadás, 6.45 — 9.15
TEL-AVIV — OHEL-SÉM

Utolsó előadások
Hétfő, febr. 15., 8.30 **TEL-AVIV OHEL-SÉM** Kedd, febr. 16., 8.30 **CHOLON — ARMON**
Szerda, febr. 17., 8.30 **KFAR ATÁ — SÁVIT** Csüt., febr. 18., 8.30 **TEL-AVIV OHEL-SÉM**
Péntek, febr. 19., 8.45 **NAHARIA — HOD** Szombat, febr. 20., 2 előadás, 6.30 — 9.00 **Haifa JACHDAV**

JERUZSALEM (Február 15-én zárul.)
IZRAEL MUEZUM — „Fogalmak + információ” — Szobrok a múzeum gyűjteményéből — Dubuffet grafikái — Indiái és perzsa miniatürök — Eremverés az ókorban — Menóra és serleg az Ejin Gedi-i templomból. (A legutóbbi ásatások leletéről.)
ROCKEFELLER MUEZUM — Archeológiai kiállítás a galili Tel Danban végzett ásatások anyagából, i. e. 1400-ból.
RINA KEPTAR — Különleges magángyűjteményeket mutat be, amelyeket csak előzetes megbeszélés után lehet megtekinteni. A kollekción képviselve vannak Izrael legjobb absztrakt festői, valamint néhány figuratív és impressionista stílusban dolgozó művész alkotása.
MÜVÉSZEK SZEKHAZA — Ellen Milan rajzai, grafikái és szobrai — Zoma Baitler festményei (február 24-én zárul.)
NORA KEPTAR — Serge Golon háromdimenziós festményei.
CHAN KEPTAR — Cafir Anbar festményei, vázlatai és tipográfiái.
BEIT HAÁM — József Hochmann (Hárel kibuc) művészi fotói. (Február 15-én zárul.)
TEL AVIV
VAROSI MUEZUM (Dizengoff-ház, Rothschild fasor) — Kiállítás a múzeum állandó gyűjteményéből.
HAAPEC MUEZUM
ÜVEGMUEZUM — Az üvegyártás története az ókortól napjainkig — Időszaki kiállítás: a chevroni üvegyártás története, művészi üvegegyűjtemény.
NEPRÁZI MUEZUM — Kegyzetek, díszes házasságlevelék és hagyományos zsidó népviseletek kiállítása — Időszaki kiállítás: Anekdoták a népi képművészetéről — J. Minichstein emlékkiállítás.
KERÁMIA MUEZUM — Kerámia használati tárgyak bemutatója az ókortól napjainkig — Időszaki kiállítás: slendrián kerámia-művészet: svéd, norvég, dán és finn tervezők alkotásai.
TECHNOLÓGIAI ÉS TUDOMÁNYOS MUEZUM — Mindennap délelőtt a planetárium működésének bemutatása.
DAMIAN KEPTAR (Dizengoff 212) — Nemes Veronika a Párisban élő magyar-zsidó festőművésznő tárlata.
MÜVÉSZEK PAVILONJA Aich-Éli 2) — Dáni Ájász és Jichák Jád (Sáár Hágolán kibuc) gyűjtésményes tárlata. „Pont kontra vonal — 4 év” témára (február 20-án zárul.)
TEL AVIV KEPTAR (Egyed, Gordon 22) — Klasszikus és modern festők munkái.
GALERIA „220” (Ben Jehuda 220) **JAD LEVÁNIK EMEKHAZ** (Pinkás 63) — Elias Gillich festményei (február 14-én zárul.)
BEIT MANJA BIALIK (Bialik 22) — Betsy Worman-Sunfar akvarelljei — Bella Lévi szírajzai (február 15-én nyitlik).
BEIT SZOKOLOV (Káplán 4) — Amália Charuti festményei (február 14-én zárul.)
LIWI KEPTAR (Ben-Jehuda 170) — Jules Peráchim festményei és vázlatai (az állambiztonsági önkéntes alak közreműködésével).
CHEMERINSZKI KEPTAR (Gordon 36) — Arthur Hirschfeld festményei az „Emlékek az éji Párisból” témára.
BEIT SALOM ALECHEM — Eszter Simoni festményei.
AMÉRIKAI KULTURKÖZPONT (Há Járkon 71) — Elliott Faye művészeti fotói.
HADASSZA „K” KEPTAR — Smuel Bek újkori festményei.
GALERIA „119” (Rothschild 119) — „Fémkompozíciók” — javarészt akasztható dísz tárgyak.
GILEAD KEPTAR (Slomo Hámelech 18) — George Goldkorn festményei.
ÓVAROSI KEPTAR (Jaffa, Óváros) Izraeli grafikusok munkái — A különféle irányzatokhoz tartozó hazai és külföldi művészek festményei.
ZOA-HAZ (Daniel Frisch 1.) — Kohn László festőművész ívegmozaik munkáit mutatja be. —

JÖJJÖN PÉSZÁCHKOR! Szórakozásra és pihenésre a Miárc Háthélethe, Natanja 8 nap pészachi vakáció, benne:
* hagyományos széder * sportfelszerelések
* programok az ünnep minden napjára
* napi 4 kóser étkezés
Ára: 152.— IL-től, személyenként, bungalowban, 196.— IL-től, személyenként, épített szobában
Gyermekeknek 13 évig 25% engedmény
Május — június akció
Akik az ünnep után jönnek vakációra (71.6.25.-ig) minden 6 nap üdülés után 1 nap üdülés ingyen, vagy helyett ingyen üdülés gyermekeknek 6 évig és második gyermeknek 6 évig csak 50%-os áron

הזמן הקומות
מחיר הנתלת
053-27651/2 :טל.
053-23747
האקספרסטרסט
רח מנדליי פ טא

3731
1971
3731
1971

4
3731
1971
3731
1971

5
3731
1971
3731
1971

6
3731
1971
3731
1971

7
3731
1971
3731
1971

8
3731
1971
3731
1971

9
3731
1971
3731
1971

10
3731
1971
3731
1971

SZOMBATI NAPTAR

3731. sovát 17.
1971. február 12., PENTEK
3731. sovát 18.
1971. február 13., SZOMBAT
JITRO

HETI SZAKASZ

Határak: BISNAT MOT HAMELECH
Jesajahu 6. l.

GYERTYAGYUJTAS

Jeruzsálem	4.45
Tel Aviv	5.03
Haifa	4.53
Beer Seva	5.02
Ejlit	5.06

SZOMBAT KIMENETELE:

Jeruzsálem	6.00
Tel Aviv	6.02
Haifa	6.00
Beer Seva	6.01
Ejlit	6.05

UGYELETS GYOGYSZERTARAK

TEL-AVIVBAN
Péntek: 17.-23 óráig

AVRAMSKAI, ALLENBY 42. tel: 57526.
Frenkel, Hamelech George 28. tel: 57527. Kasziel, Ibn Gvirol 147. tel: 44378.

Szombat: 8.30-19 óráig

Grossu, Seinkin 77. tel: 244388.
Simo Ramiel, Simo Hamelech 78. tel: 249461. Cacion, Jehuda Hamakabi 33. tel: 449995.

19-23 óráig
Grinberg, Hamelech George 46. tel: 226208. Nordau, Ben-Jehuda 183. JANI, Jehuda Halévi 67. tel: 612474.

RAMAT-GAN
Pentek: Chen, Jabotinsky 99. tel: 722434
Szombat: Higa, Arlozorov 81. tel: 721459

BAT-JAM
Pentek: Vita: Bat-Jam. Sd. Acamut Szombat: Seinin, Cholou, Szokolov 68.

HERZLIA
Pentek: Stein-Feingold, Kfar-Szaba, Rothschild 47.
Szombat: Stein-Feingold, Ráanána, Brandes 13

PETACH-TIKVA
Pentek: Assuta, Baron Hirsch 21 Szombat: Hajjarkon, Stempfer 24

BEER SEVA
Szombat: Jeruzsálem

CHEDERA
Pentek és szombat: Nobi, Samuel 74

ORVOSI SZOLGÁLAT TEL-AVIVBAN
Dr. Eisen, rechov Simson 5/a, tel. 234777. Dr. Simon Sasi, rechov-Keren 24/emet 43, telefon: 231373. Dr. Hár-Even Jakov, rechov Epstein 6. Haifa. 143261. Dr. Segal D., rechov Bloch 12. tel: 247860.

ÜZLET

CHOLONBAN, iniciatívával bírónak, kereskedelmi körzetben az Ármok mellett, eladók üzletek minden nagyszámú és minden célra, különbözően kis Supermarketeknek, 125 négyzetméteres. Erdekelték: tel. 847150. d. u. 4.30-6.30 közt.

ALKALMI VÉTEL: Jól bevezetett ártérem, mérekkelt áron, sürgösen eladó. Nagy vendégek, kitűnő kerestet. Tel-Aviv, Hameászlim-u. 4, Ibn Gvirol 1. számmal szemben.

JARMU

JARMO-ES TORPEMOTOR-KEREPAR SZOLGÁLAT (vásárlás elotti). Befuttatás, hibásztítás, elsokerék beáramítás. Kerekigényseleves, vizsgálatok az évi tesz elotti.

BNE-BRAK: M.M.M.-nél. Hajjarkon u. (Ce-De kvis) telefon 780892.

HAIFAN a fűrészfűvel hivatal mellett, Telefon 721359.

JERUZSALEMEN, Merkáz Miszchári, Telefon 26852.

MINDENKINEK...

Az ebben a rovatban közölt apróhirdetések ára: 20 szóig 5.- font, minden további szó 30 agora.

HÁZASSÁG

● FORTUNA házasságkövető-iroda, dr. Révészé, Haifa, Pezner-utca 13. Telefon 62495.

● JO HAZASSAGOT csak jó iroda után köthet. — Szigorú diszkreció. — Tel-Aviv, Idelskij 20. (Mugrásnál). 10-1 és 4-8.30 között. — Magyarul beszélünk.

● DARLING házasságkövető-iroda, szolid, gyors, korrekt. Tel-Aviv Ben-Jehuda 9. Telefon: 51907, délután 4-8-ig. Magyarul beszélünk.

● ONALLO kereskedő, szép jóveléssel, feleségül venne párját viselő, vagy bekötött fejjel járó 60 körülű nőt. Levelek: T. A., POB. 831, „Vallások” jelére.

● TEXTILKERESKEDŐ saját lakással, megismerkedni nőstél szándékkal, jócsaládól való, intelligens, szigorúan vallásos, orth. nővel 55-60 közt. Levelek: „Esesz házasságkövető”, T. A., POB. 831.

● URJASSZONY gyönyörű villával, kavéházzal, jószituált férjtel keres 62 évig. „Szép és elegáns asszony” jelére T. A., POB. 831.

● TURISTA 41/176, GAZDAG, nyugdíjjal nősülne „Hozzáillő 60-ig” jelére. P.O.B. 831, Tel-Aviv.

● MINDEN CSALÁDI kötelezettség nélküli 50 éven aluli jömegelemű, alacsonyteremtő uratól feleségit keres akadémikus. Tel-Aviv, POB. 1334, no. 3315/L.

● ORV. HAZASSÁG akarnak kötni. Diplomas, szép, jószituált feleségeket keresnek. „Joffi” Tel-Aviv, Dizenoff 212, telefon 220868.

● „DALIA” AZONNALI AJANLATA, egyetemet végzett, nem vallásos és modern vallásos egyetemista fiatal lányok, 150.000-300.000 font örökséggel, valamilyen diplomás férj keres. Részletek leveletkérés azokra válaszol. Ramat-Gan, POB. 2643. Saját postafiók.

● EGVEDULALLO özvegyember, berendezett lakással, állandó munkával, megismerkedne házasság céljából, hozzáillő, komoly, vallásos, munkaközelítő asszonnyal 55-ig. Haifa, POB. 4094, „Megalapozott” jelére.

● CSINOS, középkorú, gyermektelen özvegyasszony, hozzáillő, komoly életstárus keres 55-60 éves korig. Haifa, POB. 4094, „1382” jelére.

● EGVEDULALLO 48/170, állami állásban lévő, berendezett lakással rendelkező férfi megismerkedne házasság céljából hozzáillő jömegelemű hölggyel. Haifa, POB. 4094 „Házias” jelére.

● NAGYON SZÉP, öz. uriaszony (47), intelligens, foglalkozással bíró férjtel keres. „Stella” T. A., Jona-Hánvi 18. Tel. 56643.

● „EXCLUSIVE”, Előkelő ajánlatok: igen gazdag, szép leányok nagy hozományal. Vallások is. Tel-Aviv, Ben-Jehuda 11. Tel. 50490.

KERESÉS

● FIGYELEM! BALASSAGYARMATIAK országára jönnek Szivesen faliközönségnek földiekkell. Erdekeltők írjanak „Balassa” jelére, Mittelmann, Natanja, Saár Hagaj 14.

KERESEM
Kleint, Petách-Tikvárol, akinek 1959-ben baromfikereskedése volt. Kérem, írjon címre: **L. WILHEIM**
348 Roebing St.
Brooklyn, N. Y. 11211

● KERESSEM TANUNAK ösztöndíjjal, aki Nyíregyháza szünetelt és mint ügyvezető dolgozott Buda-ban, a Glazer Kommandóban. Aki ismeri, közölje vele. Stern Mendel, Siptunag 8., 21429 Malmö, — Svédén.

LAKÁS

● LAKAS, üzlethelesség a közismert „EXPRESS” iroda utján Tel Aviv, Merkáz Báale Melachó 5 sz. Tel. 615376 (10-1 4-6).

● 3 SZOBAS KULCSPENZES lakás átadó. Petach-Tikva, Rech. Rav Katz 17, Weisz, 88-as autóbussz.

● HAVIBERES, 1 1/2-2 SZOBAS lakás keres egyedülálló tisztviselő, Tel-Aviv környéken körelyék. — „Pontos fizető” jelére, T. A., POB. 831.

● KULCSPENZERT átadó 1 1/2 szobas, nagy hallos lakás, csendes utcában a Három mellett. — Telefon 786510, délután 3 után, szombaton is.

TÁRS

● KÖZREMUKODÓ TÁRSNOK befektetnek 30.000 fontot. „Komoly ajánlatok” jelére, T. A., POB. 831.

A GAZDASÁGI ÉLETBEN csak azon múlik, hogy ki milyen nagyra nő,

HIRDET-E RENDSZEREN?

«» H A I F A «»

● PERSZA-ÉS BELFÖLDI SZŐNYEGEK új választéka Javias csere, tisztítás, Jacob Ezra, Haifa, Khatay u. 6, tel. 63233.

● JGYEKEZZEN! Berejlen minél előbb gyermekre részere purimi öltözetet utjálalatkot készletünkből. FRIDANAL Haifa, Bialik utca 7, I. emelet.

● UJ OLE DIPLOMAS APOLONÓ, magyar, német, román nyelvtudással, betegápolást, vagy úszólótt gondozást vállalja. Haifa (Kirját-Bialik), tel. 719138.

● KIRJAT-CHAJMBAN eladó 2 1/2 szobás földszinti lakás, beépített falfűtésrendszerrel. Októberben beköltözhető. Haifa, tel. 720883, d. u. 5 óráig.

● KERESK magyarul beszélő asszonyt, aki naponta eljöhne horzám gyógtorna levezetésére (asztmások vagyok). Ajánkozás: Haifa, POB. 4094 „Hazi tonka” jelére.

● FOGOROST FOL ÓRA ALATT szakember, lelkesmeretesen megjavítja fogszati laboratórium. Haifa, Hanévil 10. Udvarban.

Ügyeletes gyógyszerárak
HAIFAN
Pentek: Geula, Chermion 12. tel: 64854
Szombat: Rási, Bar-Giorya 36. tel: 68286

● KARMEL-HEGYN
Szombat: Achuzá, Chovev 4. tel: 241164

ORVOSI SZOLGÁLAT
HAIFAN
Állandó éjszakai orvos szolgálat: Magen Dávid Adom állomásán, telefon: 63333.

KERESUNK VASALÓT

FÉRFIKONFEKCIÓHOZ
Cím: KAUFMANN-TOBOLSKY,
RAMAT-HECHAJAL,
RECHOV HABARZEL 9
Autóbuszok: Egged 75,
Dán 20, 22, 23, 40, 42

FRANCES CLUB

Egyedülálló és párok 35 éven felül, kellemes estét tölthetnek emelkedett hangulatban. **TÁNC ÉS TARSALGÁS.**
Ma este FREDI DURRA ÉS KURT MARS VÉNDÉGSZERPLÉSE
Nyitva minden keddén és péntek este 8 óráig.
HAIFA, Jerusálajim utca 23 (újságíró klub)
Helyrendelési lehetőség délután 5 és 7 óra közt, Haifa, telefon 52 88 30.

★ HAIFAI MOZIK MUSORA ★

ÁRMON — WATERLOO CSATA
ACMON — A KÉT MENEKULT
RON — PATON
AMFITHEATRUM — M.A.S.H.
MAY — A GYLKOSSAG EGYETLEN TANUJA
ORAH — LOKVAK IS LONAK
MIRON — IWO JIMA HONOKJA

ALLA'S

● A DAGON HOTEL KERES: 1) pincéruát, 2) felálló pincéru/ndó. Lakás biztosítva. Jelentkezés: telefon: 051-2148, személyes megbeszélés időpontjára vonatkozólag. A Tadmor végzettség érvényben.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„FEMINA” NOI KONFEKCIO
Tel-Aviv ● Mikve Jiszraél 14, KERES ELSORENDU ELADONOT
egész napra SZAKMAI TUDASSAL.
● A HASTMIRA vállalat keres fel-felkötőmotorokherképpárral, motor kerekpárral, kerekpárral — éjjel-örökre. Ajánkozás a tel-avivi fiók, náál, Ben-Jehuda 17. 16-18 óra között.

● KERESUNK ELSŐSZÁLYU szabású nőruha konfekció gyártás- szaki, közreműködésével rendelkező konfekciónak: P. A., POB. 831, Tel-Aviv, Levanda-u. 30. d. e. 8-1-ig.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KERESÜNK
hávezetőt házaspárhoz 8 óra-ra (segítész van kétszer), jó fizetéssel. Özereteket Rámát-Gan, Petach-Tikva, Rech. Rav Katz Gánba, Bat-Jamba és Jaffára. órára, havonta és bentlakással. — Ettermi dolgozókat — pin-cérnöket, varrónéket — iroda takarítókat — tisztviselőket — tanuló lányokat.
„R U H”
Tel Aviv, Jávne 2,
Tel. 623637, 406647.

● NAGYVALLALAT DIMONAI cipő üzletet eladó keres. Irasbeli ajánlatokat Rámát-Gan, POB. 831. címre keressék.

● FANTAZIA MODELL Felvezünk szög alú Singer varrónéket, első osztályú konfekcióhoz. Tel-Aviv, Rech. Jávne 19.

Középkorú, lehetőleg **egyedülálló asszonyt keresünk háztartásba** aki minden házimunkában járatos. Minden napra. 7.30-tól 2 óráig.

Héberül beszélő, referenciákkal bíró személy jelentkezését kérjük. telefon:30965, vagy 773568.

● DIPLOMAS MASSZIROZÓ, testmasszázs és gyógtorna. Telefon 21825, 9-1-ig, 3-6-ig.

● KERESUNK SZŐNYEFESTESZET tanult, esetleg semmunkást. Petach-Tikva, tel. 91955.

● MEGBIHATÓ, középkorú házasságot keres, több hölggyel ellátására, bentlakással. Telefon: 725282, d. u. 3-4 között. Farber.

● KERESUNK SZING ALEF-ALEF elhunytunk özvegyét keres. Jelentkezés Arián, Tel-Aviv, Montefiore 9. III. em.

● DOLOGOZO ASSZONY háztartása felállítását, (közvetlen 5-6 órányi munkával) Petach-Tikva, Aljaja könyvtár, Mohler 11.

● LANYOKAT KERESÜNK. Alkalom lányok számára, kitűnő szakmai képzésről és tárgyakat munka-kabát is kapnak. (Gépművés). Ajánkozás: Sosaná asszonnyal, — „Derby-Knit”, T. A., Nachlat-Jichak-u. 68., autóbuszok 33, 63.

KÜLÖNFÉLE

● PAROKAK MERETRE, KEZEL-MUNKÁ a legmodernebb és legfejlettebb kivitelben készülnek. Szalon Ilán Goldstein, Tel-Aviv, Dizenoff 125, félemelet. Telefon: 224-395.

● ZUCKERMAN FOGASZATI LABORATORIUM, expressz javítások fél óra alatt. T.A. King Gevita 5. tel: 812429.

● THERIASON „AZGUT” a magyarajkuak kedvelt kóser penziójában 26. „onteri” a tejszót kápjá Ocár B beutalást követően, vállalkunk Telefon: 967-20119 Hagáim u.

KING WATCHES Ltd.

modern laboratórium
Seiko, Doxa stb. órák javítására.
T. A., Barzilai 13.
az Amcorral szemben.
a Tácháná Merkázit közelében

● AJANDEKCSOMAGOK, ruházat Magyarországra, délgyümölcs Csehszlovákia, élelmiszer és ruhame- nti Romániába. Transorient, Tel-Aviv, Hár Szinjaj 2. tel. 614879.

● UJ CSEMPE felrakást vállalok saját anyagból, vagy a vevőéből. Beton falakra csempéket rakni — speciális anyagok van. Magyarul beszéllek. Berkovits, Nesz-Cioná, Nechemia-u. 127/12, tel. 953873. este 7-10.

● JÓLSZABOTT ÖLTÖNY, elegáns készítmény Indig D. szabóságában. Tel-Aviv, Allenby 32. I. em. (Mugrábival szemben). Tel: 58572.

● SAMUELOFF HALLÖRESZULEK INTELZET, Tel-Aviv, Ben Ami utca 10. Kikár Dizenoffnál. Telefon: 225491. Világhírű „Soneton” hallókészülékek érkeztek. A legmodernebb és a legtekélyesebb Leszállított árákon és részletek. Mindenféle hallókészülékkel javítása és elemek.

● MASSZÁZS nőeknek, a test, az egész és a szepség megőrzésére. Jehot Cháná, tel. 240925. d. e. 10-17 óráig.

● KÁRPITOS SZAKEMBER vállalk mindenféle, a szakmabavagó munkát, szövet áthuzást, felújítást, javításokat, kiviáságra, háznál is. Leichter, Bat Jám, POB. 320.

Küldjön vámmentes IKKA ajándékutalványt

PURIMRA
magyarországi rokonainak és barátainak
Annak érdekében, hogy a purimra szánt küldemények időben történő kiosztása biztosítható legyen, a februári (2. sz.) listát már **FEBRUÁR 23-ÁN** le kell zárunk.

MEGRENDELŐHELYEK:
JERUZSALEM: Vajda Jolan található a „Sova” kávéházban, félemelet, d. u. 5-6.30-ig, a Hízdadrut utcai Hízdadrut-épületben.

TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27. I. em., d. e. 9-12.30. d. u. 4-6.30 óra közt — Telefon: 55052.

HAIFA: Léber Dávid ékszerület, Nordau 21.

BEER-SEVA: Frankfurter István, Hácautó 49/51.
Levelezést kizárólag G. KEMENY, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27, címre kérünk.

Budapesti srápolásra is felvezünk megrendeléseket. **IKKA** az egyetlen vámm- és minden egyéb kölségtől mentes küldési lehetőség **MAGYARORSZÁG** F I G Y E L E M !
CSEHSZLOVÁKIÁBA VALÓ KÜLDESRE TUZEX ajándék-bónok kaphatók

ADÁS-VÉTEL

● HASZNALT FRIZDIEREKET újra cserélünk „Amcor” alkalmi vételek. Részletfizetésre is. Javítások és festés (spric) a vevő lakásán. Régi mosógépeket, újra cserélünk. „Merkáz hámekkerim” vevő-machonot kviszá”, Celenov 13. (Levinsky sarok), telefon 821864.

● MILVE KLITA és Bitachon. Különlegesen magas árák. Jézitnik „Bitachon” Tel Aviv, Lilienblum 43., Allenby sarok.

● KIRUR AVIV: Frízider vétel bizalom kérdése. Forduljon hozzánk, a legérgebb céhez! Magyarul beszélünk. „Kirur Aviv”, T.A., King George 23.

MAGDA FÜZŐ

Tel-Aviv, Dizenoff 155
(Passzázs), Telefon: 227254
Divatos fűzők, melltartók, speciális mellprotézisek operáció után. — Gyógyfűzők hátfájdalmak ellen.

● MEG MINDIG mi vagyunk a legolcsóbbak! Zongorák olcsóbbak, mint gyártási országukban. Visszajár meg személyesen a hivatalos árjegyzékben. Uj óráknak vámmentesen. A Feurich, Seiler, Hoffmann, Brinsmad, Bentley, Chi-man Importörök. Bét Hápszár, T.A., Allenby 99. Musica Liling, Haifa, Herzl 1.

● KEZISZÓVÉSU DIVATKENDŐK, ruhák, Acrián fonalakból, ezüst- arany tűrés fonalokkal, rajtos körkendező peléria-ajándéknak és ünnepi alkalomra. Készíti Goldmann Magda keziszóvó, Cholou, Mifé, Hissalan-u. 3. tel. 852787, autóbussz 94. Dunov megálló.

● KERESZTREJTVÉNY- PALYAZATUNK NYERTESEI 2 drb. operajegyet a 220. sz. Kerestretvény mezejtől közöl:
László Gizella Tel-Aviv, Rámát-Gán, Rechov B. Rosoff 18.
Stefan Zveigi: Fantasztikus éjszaka című könyvet a 221. sz. keresztretvény mezejtől közöl: Misání Mar-vit, Cholou, Rechov Schatz 11.
Hunvadi Sándor: A hajó kitérő, 222. sz. keresztretvény mezejtől közöl: Samuel Eil- ezer Haifa, Derech Nove Sjánán 49. — olvassunk nyertek.

● LAKASOK, HAZAK, üzletek, tel- lék örökön, kúspenzert, kúspenzert, 10-12, 4-6 22-367, reggel 7-8-ig, este 8-10-ig 35-689.

Iszer Harel a kórházban

Iszer Harel képviselőt, a biztonsági szolgálatok egykori főnökét hétéfő éjtel a Tel-Hásomer kórházba szállították könnyebb — szivrohammal.

A képviselő felesége elmondotta az ITIM tudósításának, hogy férjének az orvosok utastására folyamatos megfigyelés és kezelés végett három hétig a kórházban kell maradnia. Iszer Harel jól érzi magát és ágyából felkel, rendszeresen ír, olvas és látogatókat fogad.

NASCHAUER ZOLI

Egy éve annak, hogy felejthetetlen férjem, apám, fiam tragikus körülmények közt az éjjeli robbanásnál elhunyt.

ELSŐEVES AZKARAJAT
február 14-én, vasárnap délután 3 órakor tartjuk a Haifa, Kármel-parti temetőben.
Találkozás a temető főbejáratánál.
A GYASZOLÓ CSALÁD
1971. II. 12. **UJ KELET 7**

OKTATÁS

● MAGYARAJKUK FIGYELME- BE! CEHEI szofistokola ajánlja az autózotes elméleti és gyakorlati elsajátítását, gyorsan, a legújabb tanítási módszer alapján, személyesen és teherkocsin. Cholou, Jabotinsky 1. Telefon: 819-845.

ANGOL KURZUSOK

A BÉT CIONÉ AMERIKÁBAN
minden fokon.
gyakorlott tanárokkal.
Beiratkozás és felvilágosítás vasárnap, hétfő, szerda, csütörtök délután 17-19.30 közt.

50% árengedmény

ELSO ARCKEZELESNEL!
a legújabb módszer szerint.
● Problematikus bőr kezelése.
● Pedikűr férfiak részére is.
● Menyasszonyok kikészítése. Szűrtelenítés.

„MIRJAM” Beauty Corner
(Mirjam azelőtt a Fröjken cégnél dolgozott.)
Tel-Aviv, Ibn-Gvirol 31 (Bét Cioné Amerikával szemben, tel. 22.94.63, 9-19-ig.)

«» JERUZSALEM «»

● ÜZLETHELYISEG a Jaffa-utcán, 130 négyzetméter, kúspenzert. Különlegesen, villamosított üz- let, mákolet, tnyk-és haliziték, pirizlet átdó. Üzlethehelyiseg nagy válsátskában. Blechner.

● MEGLEPÉTESEK a villamosított üzletben, S. Lehmann, Jeruzsálem, Mée-Searim 5. Nagy válsátskában mindenféle gyarmtarú, bel-és kül földi. Lavamat mosógépek kizárólagos képviselője), fríziderék, sütők és tüzhelyek, mixerek, stb. Speciális rendszer vámmenteseség, el- vész oltókák. Megtepo árak. Meg- bizható service természetesen Lehmannál.

● MINDENMÉGI SZOBAFESTEST, mázolat, bitó, aito, ablak plas- tik-munkát vállalok. Király Adolf Jeruzsálem (azelőtt Kolozsvár), Tal piot 6/19.

ELADÓ

2 szoba, nagy hall,
melékhelyiségek.
Jeruzsáleben,
Kirját Jovéil, Brazil u.
Erdekeldni: Tel-Aviv,
tel. 231792.

● 3 SZOBAS Becálet-utcán, I. emeleti, utcai kúspenzert, 32.000 — 2 1/2-3 szobás Tel-Azran, örökön. Blechner.

Szápír pénzügyminiszter 300 millió dolláros újabb kölcsönt kért Washingtonban

Találkozott az amerikai kormányzat pénzügyi politikájának irányítóival
„Tekintettel a csekély békeklímára, Izrael nem csökkentheti honvédelmi kiadásait”

Washington. (IFP). — Pinchasz Szápir pénzügyminiszter Washingtonban találkozott John Conolly-

LETARTOZTATTAK BÉT SEAN KÖZSEG-TANÁCSÁNK VOLT TITKÁRÁT

A názáreti törvénytörök tegnap 10 napos vizsgálati fogságot rendeltek el Éli Rókach, a bétéseáni közsegtanács volt titkára ellen, akit a közsegtanács pénzügyesek — mintegy 30 ezer fontról van szó — valamint csekkel el-szajjításával gyanúsítottak.

Los Angelesét még súlyosabb földrengés veszélye fenyegeti

A halálos áldozatok száma 56-ra emelkedett Kaliforniában — Földrengés Azerbejdzsánban is

Teherán (Reuters). — Az Irán északi nyugati határán fekvő Azerbejdzsán tartományban tegnap erős földrengés rázkódtatta meg. Az első jelentések szerint emberéletben nem esett kár, de az anyagi kár rendkívül nagy. A tartományi fővárosban száz ház elpusztult.

Los Angeles (Reuters, IFP). — A kaliforniai földrengések halálos áldozatainak száma 56-ra emelkedett, kerekén ezer ember sebesült meg és az anyagi kárt 300 millió dollárra becsülik. Még tegnap este is kutattak Sijlmar kórháznak romjai alatt, ahol eddig 33 holttestet találtak. Még mindig az eltűntek listáján szerepel öt beteg és öt ápolónő. Ebben a kórházban kiszolgált katonákat ápoltak.

A San Fernando völgyben hatalmas szivattyúk működnek, hogy kipumpálják a megrepedt Van Norman duzzasztógát mögötti mőtóből többmillió köbméternyi vizet. A völgy 80 ezer lakosát evakuálták.

vel, az új amerikai pénzügyminiszterrel, akivel különböző gazdasági kérdésekről, elsősorban pedig Izrael újabb kölcsönkéréséről tárgyaltak.

A Jedit Achronot értesítés szerint Szápir pénzügyminiszter 300 millió dolláros újabb hiteltel-letet jóváhagyásért kérte, katonai felszerelés bevásárlásának finanszírozására. Az izraeli washingtoni nagykövetség nem volt hajlandó megerősíteni ezt a hírt, de a Jedit Achronot tudósítójá tudni véli, hogy ez az összeg megfelel körülbelül annak, amit az amerikai kormányzat a kongresszus elé akar terjeszteni az Izraelnek nyújtandó pénzügyi segélyként, az 1971/72. költségvetési esztendőre.

Szápír pénzügyminiszter, aki az Egyesült Gyűjtőakció küldetésében tevékenykedik Amerikában, washingtoni tartózkodását kihasználva, interjú megbeszéléseket folytatott az amerikai kormányzat vezető pénzügyi szakértőivel, elsősorban pedig George Schultzeal, akit a költségvetési ügyek fe-

lése, valamint dr. John Han-

nah-val, a nemzetközi fejlesztési hatóság igazgatójával, és Nataniel Samuels helyettes külügyi államtitkárral, aki a State Department gazdasági ügyeinek irányítója.

Ezt megelőzőleg a pénzügyminiszter megbeszélést tartott Joseph Sisco helyettes külügyminiszterrel, aki Nixon hivatalba lépése óta gyakorlatilag az amerikai kormányzat összes közel-keleti ügyeinek legfőbb irányítója.

Az IFP jelentése szerint mértékadó izraeli tényezők kijelentették Washingtonban, hogy igen csekélyek a közel-keleti béke kilátásai ahhoz, hogy Izrael hadügyi kiadásainak csökkentését akárcsak mérlegeles tárgyává tehetnék.

Moszkva tiltakozik két iráki kommunista megölése miatt

Moszkva. (UPI). — A szovjet kommunista Párt tegnap a Szovjet-szakszja Roszija című pártlapban közzétett nyilatkozatában heves támadást intézett az iráki kormány ellen. A párt azt panaszolja, hogy az Irákban folyó kommunista üldözések során a börtönben megölték két kommunistát.

„A szovjet népek teljes szolidaritásukat fejezik ki az iráki kommunistákkal és demokratákkal Kájám el Dzsázem és Aziz Chámid meggyilkolásával kapcsolatban” — írja a pártlap, amely szerint mindkettőjüket adminisztratív úton tartóztatták le, anélkül, hogy vádat emeltek volna ellenük. Az eset azt bizonyítja, hogy Irákban a reakciós erők még nem tették le a gyárvért és el akarják gáncsolni a most folyamatban le-

A göteborgi jugoszláv konzulátus támadói megadták magukat

A halálraítélt Hrkac kérte, hogy ne bántsák a tuszokat

Göteborg. (Reuters). — A két horvát munkás, aki szerdán fegyverrel kezében elfoglalta Jugoszlávia göteborgi nagykövetségét és ott túsztént fogvatartott két embert, tegnap — az ultimátum lejártakor — megadta magát a rendőrségnek.

A horvátok — mint jelentették — azt követelték, hogy Tito elnök kegyelmezzen meg Milenko Hrkac nevé halálraítélt társának, aki két év elölt bombát dobott egy belgrádi moziba, egy embert megölt és 80-at megsebesített. A jugoszláv kormány megadta a követelés teljesítését. Egy svéd újságíró tegnap reggel közvetített a két fiatalembernek Hrkac üzenetét, hogy kéri, ne öljk meg a túszoikat és ne terheljk lelkiismeretét további emberöléssel. Ezen felül az egyik merénylő menyasszonyát is elhőzték az erős rendőrkordonnal körülvevtt nagykövetségre, hogy rábeszélje vőlegényét, ne váltsa be gyilkos fenyegetését és adja meg magát.

Még nem ismeretes, hogy a két horvát — ellen milyen vádat emelnek a dán hatóságok.

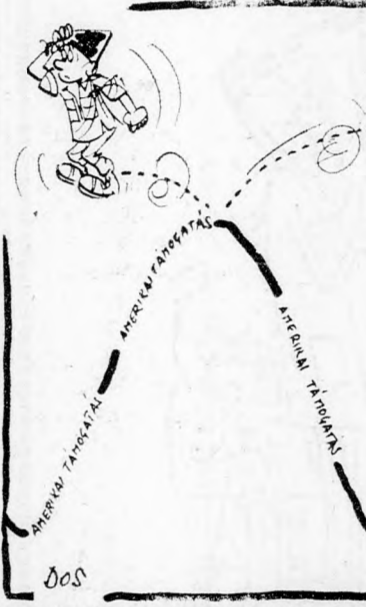
lelőse, valamint dr. John Han-

nah-val, a nemzetközi fejlesztési hatóság igazgatójával, és Nataniel Samuels helyettes külügyi államtitkárral, aki a State Department gazdasági ügyeinek irányítója.

Ezt megelőzőleg a pénzügyminiszter megbeszélést tartott Joseph Sisco helyettes külügyminiszterrel, aki Nixon hivatalba lépése óta gyakorlatilag az amerikai kormányzat összes közel-keleti ügyeinek legfőbb irányítója.

Az IFP jelentése szerint mértékadó izraeli tényezők kijelentették Washingtonban, hogy igen csekélyek a közel-keleti béke kilátásai ahhoz, hogy Izrael hadügyi kiadásainak csökkentését akárcsak mérlegeles tárgyává tehetnék.

ELEG FÁRASZTÓ

KUAME NKURMA KIHALLGATÁST KÉRI SCHUMANN NÁCIORVOS VÉDŐJE

Az auschwitz halálorvos „számos embert mentett meg Gánában”

Frankfurt. (UPI). — Az auschwitz haláltábor egykori orvosa, dr. Horst Schumann bñpnerében a védelem azt kérte a bíróságtól, hogy tanúként hallgassa ki Kuame Nkruma volt gámai elnököt. Georg Bürger védőügyvéd további afrikai tanúk beidőzését is kérte, annak bizonyítására, hogy Schumann számos ember életét mentette meg az afrikai dzsungelben.

A 64 éves Schumann azzal vádolja az ügyészség, hogy részt vett 15 ezer elmebeteg legyilkolásában. Schumann 1951-ben Gánába szökött és mint orvos működött ott, amíg puccs útján eltávolították Nkrumát. Az új kormány megette azt, amit Nkruma előzőleg mindig megtagadott: kiad-

ta a náci orvost Németországnak.

A védelem most Schumann „emberegség voltát” kívánja bizonyítani gámai tanúk által. A bíróság még nem döntött a védelem kéréseről.

AMMANBAN ISMÉT HARCOK FOLYTAK a hadsereg és a terroristák között

Önálló palesztinai állam létesítéséről tárgyalnak Washingtonnal? A jordániai hadsereg teljesen elszigetelte a terroristákat

Beirut (Reuters, IFP, UPI). — A jordániai hadsereg 600 katonája tegnap korareggel, tankok támogatásával támadást intézett az ammani Dzsabell Hámlán negyed ellen, amelyben a terroristák

milícia húzódt meg. A harcokban állandó halottak és sebesültek is vannak. Amman repülőtérét reggel lezárták és a forgalom csak este újult fel. A terroristák közölték, hogy az egy hónap előtt megkötött megállapodás szerint begyűjtött fegyvereket ismét kiadták a milícianak, hogy az védekezni tudjon.

A jordániai kormány szóvivője egészen más színben állította be az eseményeket. Szerinte egyáltalán nem volt szó harcokról, hanem csupán arról, hogy előző nap terroristák támadást követtek el egy katonai járóer és egy helyi rendőrállomás ellen, mire tegnap „biztonsági erők a tettesek után kutattak és gondoskodtak a rend helyreállításáról”. A szóvivő szerint a terroristák megszegtek a múlt hónapban kötött egyezményt és ismét fegyveres milícia-tagok garázdálkodtak a városban.

Tegnap késő estig még itt-ott lövéldözés hallatszott a jordániai fővárosban.

A L'Orient című beiruti francia nyelvű lap jelentése szerint palesztinai személyiségek önálló palesztinai állam alakításáról tanácskoznak. A Fatach köréből szerzett értesülésekre hivatkozva, a lap azt állítja, hogy palesztinai személyiségek már az amerikai kormányval is tárgyaltak erről. A jordániai kommunista párt azt javasolta a terrorista szervezetek közötti bizottságának, hogy hívják meg Síchem volt polgármesterét, Chandi Kánáant a „palesztinai nemzeti tanács” ülésére, amely február 27-én nyílik meg Kairóban.

A beiruti francia lap szerint

Tito vasárnap érkezik Kairóba

Kairó (IFP). — Tito marsall jugoszláv elnök vasárnap Kairóba érkezik, ahol a közel-keleti válságról és a Földközi-tengeren kialakult helyzetéről tárgyal Anuar Szádat egyiptomi elnökkel. Az El Áhrám értesülése szerint, a Jugoszlávia és Egyiptom közötti kapcsolatok csak a második helyet foglalják el a megbeszélések napirendjén. Belgrádban tegnap hivatalos közlemény jelent meg, amely szerint Tito felesége társaságában február 14 és 20 között hivatalos látogatást tesz Egyiptomban.

ta milícia húzódt meg. A harcokban állandó halottak és sebesültek is vannak. Amman repülőtérét reggel lezárták és a forgalom csak este újult fel. A terroristák közölték, hogy az egy hónap előtt megkötött megállapodás szerint begyűjtött fegyvereket ismét kiadták a milícianak, hogy az védekezni tudjon.

A jordániai kormány szóvivője egészen más színben állította be az eseményeket. Szerinte egyáltalán nem volt szó harcokról, hanem csupán arról, hogy előző nap terroristák támadást követtek el egy katonai járóer és egy helyi rendőrállomás ellen, mire tegnap „biztonsági erők a tettesek után kutattak és gondoskodtak a rend helyreállításáról”. A szóvivő szerint a terroristák megszegtek a múlt hónapban kötött egyezményt és ismét fegyveres milícia-tagok garázdálkodtak a városban.

Tegnap késő estig még itt-ott lövéldözés hallatszott a jordániai fővárosban.

A L'Orient című beiruti francia nyelvű lap jelentése szerint palesztinai személyiségek önálló palesztinai állam alakításáról tanácskoznak. A Fatach köréből szerzett értesülésekre hivatkozva, a lap azt állítja, hogy palesztinai személyiségek már az amerikai kormányval is tárgyaltak erről. A jordániai kommunista párt azt javasolta a terrorista szervezetek közötti bizottságának, hogy hívják meg Síchem volt polgármesterét, Chandi Kánáant a „palesztinai nemzeti tanács” ülésére, amely február 27-én nyílik meg Kairóban.

A beiruti francia lap szerint

ELKÉSZÜLT A DRÓTKÖTÉLPÁLYA A MÁSZADÁRA

Jövő hónapban avatják fel hivatalosan

Beer-Séva. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Mászádára keleti oldalán tegnap üzembe helyezték a 850 méter hosszú drótkötélpályát.

A függővasut két vagonja 3 perccelként 40 utast tud felvinni a hegy lábától a csúcs alatt épült felső állomásra, lényegesen megkönnyítve a kirándulóknak a feljutást a történelmi helyre. A drótkötélpályát 11 hónap alatt építette

fel Karl Brande svájci mérnök vállalat, közel 2 millió font költséggel.

Jigál Jádin professzor, a nemzeti parkok hatóságának elnöke az első járat beindításánál tartott beszédében kiemelte a kábelvasút fontosságát turisztikai szempontból és köszöntött tolmácsolta Arnold Kogan amerikai befektetőnek, aki a drótkötélpályára megépítését finanszírozza. Jákva Jánáj igazgató kifejtette, hogy a függővasut felső állomása nem a hegytetőn, hanem 25 méterrel alatta épült és így a drótkötélpályára forgalma nem zavarja majd a történelmi hely nyugalmát és békéjét. Ezért a Mászádára kábelvasút társaság a függővasutat szombatonként és ünnepnapokon is üzemeltetni fogja. A függővasutat egy hónapos próbizomlettelés után márciusban avatják fel hivatalosan.

(b. gy.)

a terrorista szervezetek zsákut-cába jutottak, amióta szeptem-berben súlyos vereséget szenvedtek a jordániai hadseregtől. A jordániai hatóságoknak katonai szempontból sikerült a terroristák két körzetben teljesen elszigetelni: az egyik Adszlun körzete, ahol két jordániai hadosztály veszi őket körül, a másik pedig a Gor öntözőcsatorna környéke. A sziriai határ teljesen elzárt és a terroristák már nem tudnak átszivárogni. Így a Golánon lévő terroristák nem tudnak visszajutni Jordániába. Ungyancsak elvannak zárva a sziriai hadsereg palesztinai ezredének katonái, a sziriai Dáráá mellett, mert egy jordáni páncélos brigád áll velük szemben a határ túlsó oldalán.

Bojkottálják a moszkvai Dinamó Ausztráliában

Sydney (UPI). — Az ausztráliai zsidók testőrszervezte felszólította a zsidó lakosságot, hogy bojkottálja a moszkvai Dinamó labdarugó csapatának vendégversenyét Ausztráliában a hónap második felében. Harry Goldstein, a szervezet elnöke kijelentette, hogy a bojkott tiltakozást képez a szovjet zsidókkal szemben gyakorolt megkülönböztetés ellen.

Az ausztráliai labdarugó szövetségek szóvivője közölte, hogy a tiltakozás ellenére aligha mondható meg, hogy a bojkott tiltakozást képez a szovjet zsidókkal szemben gyakorolt megkülönböztetés ellen.

Az ausztráliai labdarugó szövetségek szóvivője közölte, hogy a tiltakozás ellenére aligha mondható meg, hogy a bojkott tiltakozást képez a szovjet zsidókkal szemben gyakorolt megkülönböztetés ellen.

ELKÉSZÜLT A DRÓTKÖTÉLPÁLYA A MÁSZADÁRA

Jövő hónapban avatják fel hivatalosan

Beer-Séva. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Mászádára keleti oldalán tegnap üzembe helyezték a 850 méter hosszú drótkötélpályát.

A függővasut két vagonja 3 perccelként 40 utast tud felvinni a hegy lábától a csúcs alatt épült felső állomásra, lényegesen megkönnyítve a kirándulóknak a feljutást a történelmi helyre. A drótkötélpályát 11 hónap alatt építette

fel Karl Brande svájci mérnök vállalat, közel 2 millió font költséggel.

A MIFAL HÁPÁJISZ SORSOLÁSA

A Mifal Hápájisz tegnap, 6/17. számú húzásán 100 ezer fontot nyert a 307016 és a 730693 számú sorsjegyre.
30 ezer fontot nyert: 743771.
10 ezer fontot nyertek: 017638, 213512.
5 ezer fontot nyertek: 077020, 473227, 563443, 795116.
Ezer fontot nyertek:
191333 190803 39651 168653 111108
348883 302515 264360 202636 201123
550038 534571 490726 434467 389169
789262 686473 380018 667360 330750
Az alábbi végződései sorsjegyszámok a következő nyereményeket kapták:
500 font
60407 60041 53375 50671 42482 34435
28326 22881 11763 03407 85432 80701
200 font
41810 41621 33660 28080 24227 19418
19244 15473 14880 01249 76614 75388
73081 62185 60270 53873 51188 48831
47000 44114 96463 96183 96143 91394
83776
100 font
8307 7980 6995 5111 4031 1968
40 font
1604 1587 1580 1269 1245 0997 0871
0614 0073 0940 4679 4606 3928 3464
3382 3161 3113 2919 2800 2188 8149
3005 7155 6768 6104 5780 5629 5434
5364 5239.
A 2-vel végződő sorsjegyek visszatértek a 3 fontot.

GANZ SIMON

Kolozsvár — Kanada — Washington — Motzkin
február 15-én, hétfőn délután 3 órakor tartjuk a cursálomi temetőben. Találkozás a temető bejáratánál, az 57-es és a 271-es autóbuszok megállójánál.
Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik fájdalmunkban osztoztak.

FELESÉGE REZSI ÉS A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Drága feleségem, édesanyám, nagyanyám, rokonunk

SIMON HAJNAL (szül. Csengeri)

Szilágysomlyó — Petrosény — Petach-Tikva
ÁZKARÁJÁT ÉS SIRKOAVATÁST
a slosim letelével, 1971 február 15-én, délután 3.30 órakor tartjuk a petach-tikvai temetőben. — 88-as autóbusz. — Külön autóbusz indul 3.15-kor a lakástól. — Petach Tikva, Jehuda Hájévi utca 15.
A GYÁSZOLÓ CSALÁI

Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
Feladó szerkesztő: SCHÖN DEZSŐ
Kiadó: UJ KELET, ITON JOMI LTD.
TEL AVIV, Harakevet 52, P.O.B. 831
Telefon: 30011

DRÁGA SZÜLEINK
ZEMLER RÓZSI és SÁNDOR
25-IK HÁZASSÁGI ÉVFORDULÓJÁRA
SOK BOLDOGSÁGOT ÉS JO EGÉSZSÉGET KIVÁNUNK 120-IG
SZÁRÁ, DÁVID ÉS CHAJÁ

DRÁGA SZÜLEINK
STECKEL SAINDI és ZOLTI
Kolozvár — Rámát-Gán
25-IK HÁZASSÁGI ÉVFORDULÓJÁRA
sok szerencsét, boldogságot és jó egészséget kívánunk 120 évig
Gyermekeik:
GERSON, IRIT, ARIELLA,
testvéreik:
ÉVA, OLGA, IMRE ÉS PICI

UJ OLE!
VEGE A SZALAGALÁSNAK!
MINDEN CÉG EGY CIMEN!
TELEVIZIÓK 48 km
MOSÓGEPEK 63 km
BUTOR, SZONYEG 52 km
FUGGONY, TAPETA 79 km
FENYKÉPESZETI felszerelés 94 km
A U T Ó K 85 km

Vámmentes szállítás 10 napon belül, garanciával. Tekint meg bemutató termünket, kötelezettség nélkül.
KALYBAK:

rango
SCHAUB-LORENZ
PHILCO
Kenwood
Dual
NORDMÉNDE
SABA
GRUNDIG
Leica BOLEX
eumig
Candy
TELEFUNKEN
DECORENE
Kingfisher

S. FARKAS: Jamaha hangszerek
Tel-Aviv: Derech Petach Tikva, 9, L. em. Tel. 621272. Nyitva: vasárnap, kedd, csüt, 8.30—18 óraig, hétfő, szerda, péntek, 8.30—14 óraig.
Jeruzsálem: R. Hásoreg 2. (Gád ép.) nyitva, 9—12: 16—19 óraig. Tel. 527914.
Haifa: Herzi-u 24. vas., kedd, csüt., 10.30—18 óraig.
Natanja: Herzi-u 18. 16—19 óraig.
Asdod: R. Kibuc Gálijot 1 (városháza). Nyitva 16—19 óraig. Telefon: 32033.
Beér-Séva: Hecháuc 47. Tel. 057-4033, 057-5360. Nyitva d. u. 4—7-gig.

Felejtethetlen imádott, drága testvéreim, sógoronim, nagynénik
FRIED NÓVÉREK
GLANCZ HELEN
SCHWARCZ SZÁRÁ
Debrecen — Budapest — Rámát-Gán
elhunytának első évfordulóján
ÁZKARÁT ÉS SIRKOAVATÁST
tartunk 1971 február 14-én, vasárnap délután 3.30-kor, a Cholón — bāt-jámi körzeti temetőben.
Találkozás a temető bejáratánál. A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen férjem, édesapám, testvéreim, vőm, sógorunk
KLEIN CVI HEINRICH
Sztobiesov — Debrecen — Petach Tikva
HARMADIK ÉVES ÁZKARAJÁT
február 18-án, csütörtökön délután 3.30-kor tartjuk a petach-tikvai temetőben. — 88-as autóbusz.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen feleségem, édesanyám, nagyanyám
LÖWINGER CHAVÁ (Éva)
Élját
tragikus hirtelenséggel, február 2-án elhunyt és február 3-án csendben eltemették.
Gyászoló férje, gyermekei, unokái és a család

Felejtethetlen férjem, apánk, nagyapám, testvéreim, vejjünk, rokonunk
WEIL ÁSER (Elek)
Hátság — Beer-Séva
MÁSODIK ÉVES ÁZKARAJÁT
1971 február 14-én, vasárnap délután 4 órakor tartjuk a beér-sévai temetőben. — Találkozás a bejáratnál.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Megboldogult drága férjem, édesapánk, fivérem, nagyapánk
SMUEL ben Mose PRINZ
Sajószentpéter — Tel-Aviv
elhunytának slosimján
ÁZKARÁT ÉS SIRKOAVATÁST
tartunk 1971 február 14-én, vasárnap d.u. fél 3 órakor a petach-tikvai Szigulá temetőben (88-as autóbusz a Tácháná Merkázitól).
Ezúttal mondunk köszönetet mindazoknak, akik mély gyászunkat személyesen, vagy írásban enyhíteni igyekeztek.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen szeretett férjem, öcsém, nagybácsink
GANZ SIMON
Kolozvár — Kanada — Washington — Motzkin
ÁZKARÁJÁT
február 15-én, hétfőn délután 3 órakor tartjuk a cursálomi temetőben. Találkozás a temető bejáratánál, az 57-es és a 271-es autóbuszok megállójánál.
Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik fájdalmunkban osztoztak.

Drága feleségem, édesanyám, nagyanyám, rokonunk

SIMON HAJNAL (szül. Csengeri)
Szilágysomlyó — Petrosény — Petach-Tikva
ÁZKARAJÁT ÉS SIRKOAVATÁST
a slosim letelével, 1971 február 15-én, délután 3.30 órakor tartjuk a petach-tikvai temetőben. — 88-as autóbusz. — Külön autóbusz indul 3.15-kor a lakástól. — Petach Tikva, Jehuda Hájévi utca 15.
A GYÁSZOLÓ CSALÁI

IZRÁELI HETKÖZNAPOK

Oroszverés és ideológia

Arabok oroszokat öltek Egyiptomban és Szudánban. Kellemetlen jelenség a „nagy szovjet felszabadító” szempontjából, bár nem egészen szokatlan. Az elmúlt másfél évben elhullott egy-két szovjetemember Lengyelországban, Magyarországon és Csehszlovákiában is, ahol a „szocialista testvéreink” túl terhesnek találták a bajonetek-repített testvériséget.

Érdekes módon, nem a sztálinista rémulalom idején történtek szovjetellenes lázadások, hanem a XX-ik pártkongresszus után, a szovjet-rezim liberalizálódásának korszakában. Amint a nyomás valamennyire is engedett, a csatlósállamokban kirobant az elfojtott elégedetlenség. De nemcsak a szovjet határokon kívül, hanem azokon belül is új szelek fújnak, intellektuális mozogásnak, még tüntetnek is, szovjetirók meg merik írni az igazságot, még ha börtön is fenyegeti őket emiatt.

A nyugatlanság mögött nem csak gazdasági okok húzódnak meg. A szovjet lakosság, ugyiltszik, megszokta a szűkösséget, a sorbanállást. Nem ismer más életformát. A második nemzedék nő fel ilyen viszonyok között, hozzáidomultak, természetesen veszik tehát, hogy kevesebb kell beénni. Ha sikerülne még ötven évig elzárva tartani a Szovjetuniót a külső világtól, azt hisszük, a szovjet népek elbírnák még fél évszázadig a jelenlegi életmódot.

Ma már olvassuk Nyugaton a kicsempézt szovjetirodalmat, már látunk beszámolókat a szabad sajtóban a szovjet életről, hiszen még a leningrádi tárgyalás jegyzőkönyve is tulajdonképpen zárt határokon. A telekommunikáció fejlődése átöríti a határokat, ma már nincs titok sehol. Még a kínai fal sem bizonyult áttörhetetlennek a modern hírszolgáltatáshoz. A vasfüggöny már félelmedőben van a nyugati turisták előtt is — hiába korlátozzák a látogatók természetszerűen többé-kevésbé a Potemkin-szállókat és a nívós színházi előadásokat. A szovjetembar most már a zárt határokon keresztül találkozik a külső világgal, — ez az oka a forradalmihoz nagyon is közelálló változásnak, amely a kommunista és a szabad világ közötti kapcsolatban bekövetkezett.

Nem csak a gazdasági okok okozzák azt, — a leglogikusabb magyarázata a két világ életmódja közötti óriási különbség. A zárt határokon keresztül nemcsak a magasabb életnivó szele hatol a kommunista állam polgáraihoz, hanem a szabadság levegője is. Az „átkozott kapitalizmusról, amely elnyomja a feltörekvő népeket, s agressziójával a világ békét fenyegeti”, — kiderült, hogy korlátlanul adja az utleveleket polgá-

rainak és még dollárokat is hozzá. Azt is látja a szovjet polgár, hogy nemcsak „a proletárok vérét szívó kapitalisták”, — hanem a proletárok is szabadok lehetnek abban a világban, amelynek gyűlöletére tanítják őket övodától egyetemig.

A szabad világban természetesen megnyilatkozik az ellenhatás. Még olyan „szabad” országban is, mint Egyiptom, vagy Szudán, amelyeknek lakossága keveset tud a demokráciáról és amelyekben az életszínvonal kulturálisan és gazdaságilag is mélyen a kommunista államok életnivója alatt áll. De még ezekben az országokban is szabadabbak az intellektuális, mint a kommunista diktatúrában. Az emberek nem tudnak élni szabadság nélkül és csak ideig-óráig lehet őket megtévesztetni a szabadság fogalmának fértelmes hazugsásával.

A Szovjetunió imperialista terjeszkedését az az ideológiai maszlag kíséri, hogy szabadságot hoz az elnyomott népeknek. Az arabokat azzal a mesevel áltatják, hogy a szabadságukat Izrael vette el, tehát Izrael legyőzése visszaadja a vágyott szabadságukat. Hogy mi ebből az igazság, azt alighanem érzik az értelmes arabok is: Egyiptom, Szudán, Irák és a többi arab állam népei életükben nem láttak elnyomó izraelieket, legfeljebb a rájuk kényszerített háborúban, a fronton és a hadifogságban találkoztak velük. Ezzel szemben látják most maguk között a szovjetbarátot, a katonai és technikai tanácsadókat, akiket följük raknak gyárakban, iskolákban és a hadseregben.

Ideológiai maszlag elhíntése révén nem lehet elhínteni a tömegekkel, hogy a Moszkvából érkező katonai kiképzés vagy gazdasági szakember jobb, mint ezéltől 10-15 évvel az angol vagy a francia volt. Miért lásson az arab fellach vagy az analfabéta városi munkás különbséget a két között? Ugyanazt a feladatot látja el, ugyanazt a szerepet tölti be. Más ország érdekeinek szolgálatába állítja hazájának természeti kincseit és hadsereget.

Miért higgye el, hogy szabadságot hoz a számára, amikor már hozzá is eljutott a híre, hogy a kommunista parádicsom megfosztotta a népeket a szabadságuktól? Miért legyen hozzá nagyobb bizalommal, mint a magyar, csehszlovák, vagy lengyel proletár, akiről tudja hogy már megpróbálkozott a testvéri járom lerészálásával és alighanem folytatja is amikor az első alkalom kinálkozik majd erre?

Az arab vezetteket a katonai kudarok és diktatúrák fenntartásának nehézségei odáig züllesztették, hogy hajlandók kiszolgáltatni népeiket minden imperialista elnyomásnak, ha azáltal remélhetik a kudarok reperáció-

UZIÉL - A SZÉGYENFOLT

„Azoknak a jótét lelkeknek ajánljuk, akik a héber sajtó hasábjain és a Kneszvetben kivételül találják a határőrség erélyes akcióiban a gázai terroristák ellen”.

Irta: KISHONT FERENC

Egy ideig túrtük a síhederek vagánykodásait. Két-három napig csak hallgattunk türelmesen, de amikor elérkezett a negyedik év is, akkor meguntuk a banánt. Addig csak kirakattüveket törtek a fiúk, meg kiengedték a levegőt az autógumbóiból, de amikor a Toszkanini Belsőbiztonsági Kizáró Szűrtől és betörték a fogait, akkor elmentünk egyenesen Uziélhoz, lakónegyedünk öreg éjjeli őréhez és azt mondtuk neki:

— Csinálj rendet, Uziél! Csak te tudod őket móresra tanítani rendkívüli tapasztalattal...

Uziél rendszerint lakónegyedünk határán üldögel törökülésben és vigyáz az új épületekre, hogy el ne lopják őket. Nem túl művelt öreg ur ez az Uziél, vagy három elemje van és egy nagy tuszkosbaja. Öltözete haki, fizetése bruttó, a fejsze elnyújt zöld sapka.

— Minek jötték hozzám? — kérdezte Uziél. — Én az éjjeleket őrzöm, nem az embereket.

— Meg kell tennie nekünk ezt a sziveséget...

Végül is fel kelt az öreg, kiment a fiukhoz és betörte néhány fogukat megjelenésük sor-

rendjében. Reggelre már az egész körzet visszhangzott a köztéleti botránytól. Toszkanini Béla fejte ki legjobban az általános felháborodást:

— Aki fogokat tör be, az szirkefogó — kiabálta — szégyen és gyalászat!

Kicsit sejtített, miután a síhederek kitörték a fogait, mint említettük volt. Akárhogy is legyen, magam elé idéztem a megtévedt éjjeli őröt:

— Idefigyeljen öreg — főrdtem rá — kultúrtaadalomban élünk és nem az őserdőben, igen?

— Maguk kérték — motyogta az öreg — hogy csináljak rendet...

— Azt kértük, hogy állítsa helyre a rendet — javítottam ki Uziélt és hozzátettem — most hazamegy és a sarokba áll büntetésből...

Elhatároztuk, hogy legalább négy napig nem beszélünk vele. Sajnos ezt nehéz volt betartani, miután még aznap betörték a huligánok a negyed összes ablakait és felakasztották egy járőrkelet az utcai lámpára csak azért, mert Lichterket hívták. Amikor pedig leégették a mosodát is és autóversenyt rendeztek a lopott gyerekkek között, akkor spontán négygyűlést rendeztünk a sarok körül, ahol Uziél állt büntetésből.

— Bocsnát a zavarásért — fordultunk az öreghez kedvesen — de ezek a huligánok olyanok, mint a vadak az őserdőben. Menjen ki, aranyos barátunk, és paszirozza át őket a kanálson...

Ezt megint félreértette a szerencsétlen öregember s kiment a grundra és betört vagy három fejet, köztük egy síhederét, aki jómaga nem vett részt rombolásban, csak kibicelt. Hogy rövid legyen: a föld alá szerettünk volna süllyedni a szegénytől, olyannyira, hogy leültem és megirtam egy tiltakozó újságírdetést „Erőszak nem megoldás” címen, hogy aszongya „az ilyen szörnyetegek miatt, mint az Uziél nem akarnak az oroszok velünk szóbaállni”. A tiltakozó hirdetésnek rendkívül

pozitív visszhangja volt haladó körökben. A porráégett mosoda tulajdonosa hosszasan rázta a kezemet:

— Bár amilyen igaza van, el kell égetni az ilyen éjjeli őröket...

Uziélt fegyelmi bíróság elé állítottuk.

— Nem akartam vadulni — védekezett az öreg — de bicskával jöttem rám...

— Ez esetben kötelessége lett volna protokollt vezetni a bicskáról — rított meg az öreg. — Hol vagyunk, Vietnámban?

Es ezzel örökre kizártuk körünkbelől az éjjeliőrt, vagy legalábbis másnap reggelig, amikor a síhederek kézigrátókat dobtak a fűszeresre, a rendőrkapitányságra és az óvodára. Leborultunk Uziél előtt:

— Menj! — üvöltöttünk — Menj és koncold fel őket! Az utolsó szál! Aki csak mozog! Golyót a hasukba, menj!...

Az öreg átvette a puskát, kiment az utcára és lövöldözni kezdett a szélrózsa minden irányába, mint egy megszállott. Én a magam részéről árnyékot követtem, feljegyeztem minden lövést, lefényképeztem minden találatot és üljenyomatot vettem a golyóktól. Fáradtan, de tele tetterrel tértem otthonomba és a korahajnali órákig rajzoltam a táblákat.

Másnap már ott lépdeltem a tüntető tömeg élén, kezembem a két transzparencsel:

— Mit durvult, te piszok?!”

Es egy angolul:

„Go Home Old Saviour!”

Az öreg nagy zavamba volt:

— De — nyuszította — de hiszen maguk mondták...

Kihúztuk magunkat:

— Magának muszáj vakon végrehajtani mindent, amit mi mondunk? — főrdtem az ősz büzösre — Mi maga, egy lélektelelő robot?

Azonnyomban kalodába zártuk Uziélt lakónegyedünk főterén és egy táblát akasztottunk a nyakába: „Igy jár az, aki kivetkőzik emberségtől”, és azóta gülnék köréje a tömegek és fényképezik, meg kiköpnék. És annál is könnyebben megy a dolog, mert a vidék teljesen meg van tisztítva a huligánoktól és az egyetlen rendező elem a környéken az az Uziél, ez a vadállat.

SZÉFER HÁJÁM

Sátoralja-Ujhelyben, ahol Szász Miklós született, még papírhajót se volt alkalma eregetni, mert télen a Ronyva vize fenéig befagyott, nyáron meg, szegyezszerre, kiszáradt egy cseppig, legfeljebb a csehek idejében egy-egy cipő vagy csizmasarok helyén maradt egy félpoháry viz, amit a csempesek lábballéje nyomta hagyott, amiódn éjszákankint különböző portékákkal ide-oda sétáltak rajta.

Később meg Budapesten a Ferenc József Rabbiközösségben inkább a Talmud tengerében evezgetett és Mózes tengeri dalában gyönyörködött, amely arról regél, hogy „bementek Fáraó lovai szekerrel, lovalat a tengerbe, de az Örökkévaló visszafordította rájuk a tenger vizét; Izrael fiai meg szárazon jártak a tenger közepén”. (M.II 15,19)

De hogy a szöszék helyett előbb a haifai, majd meg az akkori tengerészeti iskolának lesz a tanára és ő írja majd héberül a tengerrel foglalkozó első könyvet tanítványai részére és mindazok számára, akiket lenyűgöz a tenger, arról a Röck Szilárd-utcában még álmodni se igen merészkedett.

Ezt a könyvet tanulmányozni kell minden zsidónak, aki össze van forrva népe multjával és aki építeni akarja annak jövőjét, mert hiszen tengert szerető nép voltunk mi mindig. Már az elemi iskolában is erre neveltük.

bennünket, megtanítottak minket, hogy áldást kell mondani, ha a nagy tengert látjuk. A nagy tenger, az a mi tengerünk, annál nincs nagyobb, szebb mind a tengerek közül. Ez az érzés, ez a tudat, ez a szeretet lengi át a Szász dr.könyvét elejétől végig.

Szász a tenger iránt való szeretetét a régi írásközből szedte. A tenger az Irás minden könyvében gyakran előfordul és ő ezt a szeretetét belevitte a könyvébe, ezt akarja beleváltatni a tanítványai szívébe és a felnőttek szívébe, akik majd könyvét tanulmányozni fogják.

A könyvhöz S.Tankus igazgató irt előszót. Ebből megtudjuk, hogy a kultuszminisztérium tengerész nevelési osztálya rendelte el, hogy az iskolákban ismereteket kell szerzenők a tengeréről, a hajózásról. Ez vezette dr. Szászt arra a gondolatra, hogy az ercsi ifjúságnak olyan könyvet adjon a kezébe, amely új feladatát megkönnyítse, sőt kellemsé tegye. Mert nem elég, ha csak a száraz anyagot ismertjük az ifjusággal, hanem szélesebb területeket is kell számukra bemutatnunk, a hajózás történetét általában és az izraeli hajózást különösen, a tenger történetét és a tengerre vonatkozó legendákat stb.

Az idegen nyelvű könyvekben persze bő választékot találunk ezen a téren, de nem héber nyelven, különösen pedig nem alapokon, olyan könyv, amely zsidó szemzőgből is bemutatja a tengert, a hajózást.

Dr.Szász valóban uttörő, hézagpótló könyvet irt, aki hangyaszorgalommal szedegette, gyűjtötte és rendezte lebilincselő módon a bő és színes anyagot, amely új kaput nyit a tenger utjain az ifju tanulónak, amely azonban kellemes olvasmány a bármilyen pályán lévő felnőttnak is.

A könyv jelentős részét dr.Szász maga írta, mivel azonban a tengerrel kapcsolatban több tárgyat ölel fel, több munkatársra volt szüksége, akik a különböző tárgyak szakértői.

Valaha a tenger csak halat adott az embernek, ma a régi mennyiséget sokszorososan felülmulja, de ezenkívül bőven ad nitrogént,

foszfort és káliumot. Ezt persze, a kis diák eddig nem tudta. Ezeken kívül még sok olyan élőlény van a tengerben, amely emberi és barom táplálékul, valamint ipari célokra szolgál, amelyet az a könyv megismert a tanulóval és azzal, aki nem tudná.

De megtudja a tanuló azt is, hogy a Sós-tenger rengeteg savat tartalmaz, így például káliumot, amit földjavításra, valamint brómot, amelyet a kéniai gyártmányokra használnak. Drága kincs a Sós-tengerben a magnezium is, amelynek azonban még nem találtak meg a kifizetődő felhasználási módját.

A tenger fenéke is óriási értékeket rejtget, ilyen például a petroleum.A Szezi-öbölben Izrael állama is kitermel petroleumot. A tenger partjai a sportnak, a pihenésnek nyújtanak tág terület. A tenger vize édesítés folytán az izraeli vízhányt is meg fogja idövel oldani.

Az izraeli hajózásnak igen nagy az értéke. Határaink három oldalról ellenséges államokkal van körülvéve, csak a tenger felől van a világgal összeköttetésben.

Szász dr.könyve már a zsenge gyermekkorban felvilágosítja minderről az izraeli gyereket. De a kitűnő ábrák, rajzok is, amelyek Ben-Susán Ábrahám mestereművei, segítségére vannak, hogy a hajózás titkai megvilágosodjanak előtte. Elvezeti a vitorlás csónaktól a gőzhajóig, megismerteti vele a multat és a jelent.

De amit már több ízben említettem, ezt a könyvet nem csupán a tanuló ifjuság fogja érdeklődéssel tanulmányozni, hanem minden korbeli zsidó, mert megtalálja benne a hajókön lefolyt illegális áljija, valamint a függetlenségi háború előtt és után való zsidó hajók történetét.

A könyv egyébként szakmai és irodalmi részre oszlik.

Ki kell emelni Ofira Telem kitűnő cikkét, de csak a dicséret hangján szólhatunk a többiről is.

A haifai Reneszansz kiadó valóban kitett magáért, az izraeli könyvkiadás díszére vállik.

Löwenkopf Kálmán

UJ!
ERŐS
TYÚKLEVES

IZESÍTÉSHEZ ÉS FÖZÉSRE!

3. SZAMU RECEPT
PIKÁNS T'CHINA

Hozzávalók:
1/2 pohár t'chíná
1/2-3/4 pohár viz
1 zacskó „Vita” erős tyúk-
leves
citromlé
só

Elkészítési mód:
Keverje össze a t'chínát vízzel, amíg sűrű lesz. Adja hozzá a tyúklevet, port, fűszerezze citromlével és sóval ízlése szerint.

A VITA ISMÉT UJIT:

KELETI ÍZŰ TYÚKLEVES

csodálatosan izesebbé tesz minden ételt.

Kitűnő sült, szék, vagdalt hús, rizs, bab, tök és különböző töltelékkel pikáns izesítőjékként.

Figyelem!

Az erős tyúklevés speciális zacskóba csomagolva.

NEM TÉVEDETT - EZ

Az elzálogosított dédunokák

— IZRAEL LÉTÉNEK BIZTOSÍTÉKA A SZÁMOK TÜKRÉBEN —

Írta: FRIED MIKSA

Ma, február 12-én már egy hete, hogy mögöttünk van a második tűzszünet periódusa. Ezzel a tényvel belépünk az egyptomiak megalkuvást nem ismerő ultimátumára, a tőlük „kikönyörgött” egy hónapos tűzszüneti időszakba. Kairó ugyanis értésére adta mindazoknak, akiket illet, hogy az általa előírt és diplomáciai jegyzékbe foglalt esedéklés kérdésében nem ismer tréfát. Valóban, U Tani, az oroszok, a franciák, az amerikaiak is és egyáltalán az egész világ nagyon a lelkére beszélt Anuar Szádát, amig belemert, az ezuttal egy hónapról előirányzott közelkeleti békébe. Noha ravaszodók ellenkező dácára tudatában volt annak, milyen megkönnyebbülést jelent az újabb fegyvernyugvás országának. Igaz, Izraelek is.

MI LESZ MARCIUS 7-IKE UTAN?

Persze, kérdezhetnék, mire is alapozzuk ezt a kihangsúlyozott megkönnyebbülést, ugy az arabok, mint a mi részünkről. Logikusan és könnyen arra a következtetésre jutunk, hogy máthol számítva alig három héten belül, újabb tűzszüneti válság elé kerülünk és március 5-én, azaz: március 7-én, — mert februárban csak 28 nap van, — az egyptomiak legerélyesebb ellenkezősére, még akkor is, ha az öt kontinens a fejetefejére áll, nem jöhet számításba nyugdíj fegyvernyugvási proklamáció.

De ezzel szemben, benne leszünk abban a tűzszüneti keretben, amely határozatát eredetileg az UNO Biztonági Tanácsának határozatából meríti. Amikor ugyanis az arabok, de főleg az egyptomiak kérésére és az oroszok harcász követelésére, a hatnapos háború zárófejezetében, 1967 június 11-én, az említett, tiszteletreméltó UNO-testület ráparancsolt a CAHÁL-ra — álljon meg!

AMIT A CAHÁL HELYTÁLLÁSA

LEHETŐVÉ TESZ

A CAHÁL megállott és azóta is áll egy helyen! Már pedig a CAHÁL-nak ez az helytállása teszi lehetővé nekünk és az egyptomiaknak is, hogy a háborus szünetben a ház tájkára, az égett gazdasági problémákra terelhesük figyelmenket. Olvashattuk egyébként, hogy a legutóbb Rómában járt igen magasrangú egyptomi kormányfőnökség nyilatkozott az ottani újságíróknak és éppen az izraeli sajtó képviselőjének a kérdésére, barátságosan válaszolva, kijelentette, hogy országában sok a tennivaló az államháztartás és egyáltalán a lakosság bajainak az orvoslása terén.

Nyilvánvaló nálunk, a mi portánk is komoly gazdasági renoválásra, sőt, valóságos átépítésre tarthatna számot. Hiszen, ha csak rajtunk volna. De mert, sajnos, ez nem függ tőlünk, nézzük meg talán, hogy ez a függőség hová-merre irányította gazdasági életünk alakulását maig, a hatnapos háború után három évvel és nyolc hónappal.

HÁROM EV BÜDZSEINEK

TANULSAGAI

Tény, hogy a január 5-én, a Kneszetnek benyújtott 1971-72-es évi állami költségvetés, eddigleg legalább, nem kapta meg azt a kiértékelést, ami méretei és várható gazdasági kihatása folytán méltán kijár a részére. Lehet, hogy a nagy attrakcióra, túlhajdonképpen, a szakminisztériumok pénzügyi helyzetének tárgyalása alkalmából, tehát nagyon rövid időn belül sor kerül. Eppen ezért általános érdeklődésre tarthat számot, ha kiragadjuk ebből a költségvetésből, — összehasonlításokért a korábbi évek büdzséjével is, — a legfontosabb tételeket, amelyeknek jelentősége, az ország valamennyi polgárának szempontjából, az első pillantásra megállapítható, a gazdasági szakértők és a laikus által egyaránt.

Mármint, ha három év anyagát tanulmányozzuk, széleskörű felismerésekre jutunk. Ezek voltaképpen vetülettel adják a mai se nem béke, se nem háború állapotának, a gazdasági számok tükrében. Ime: három év költségvetéseinek végösszegei, különös tekintettel a hadügyi kiadásokra.

1969/70-ben	1970/71-ben	1971/72-ben
Az évi költségvetés: 8.788.000.000	9.874.000.000	13.238.000.000
A hadügyi kiadások: 2.980.000.000	3.762.000.000	5.193.000.000
A két tétel közti arány: 33,90%	38,10%	39,22%

Mire oktának az itt adott számok? Előszörban rámutatnak arra, hogy a három év közül az elsőben, az állami bevétel minden fontjából, hozzávetőlegesen, 34 agró, a másodikban 38, azaz a harmadikban minden fontból közel 40 agró katonai célokat szolgált, illetőleg szolgált.

Ezenkívül kiszámíthatjuk, hogy 1969-70-ben naponta 10 millió 306 ezret fordítottunk katonai célokra, míg a most következő 1971-72-es évben, a katonai problémák megoldására, már nap 14 millió 228 ezer fontot irányoztunk elő. Beleértve a szombatot, a Ros Hásánát és a Jom Kipur-t is.

A HADÜGYI BÜDZSE

VÁROS ÉPÍTÉSRE ELEGENDÓ

Annak érdekében, hogy pregnansabban érzékeltethessük, mit is jelent ez a hadügyi kiadás, feleleveníthetünk egy tanulságos és érdekes esetet. Gazdasági szimpozion keretében sorakoztatták fel az említett számokat, mire az egyik jól ismert nagyvállalkozó, nyomban, az alábbi példálózással állott elő.

Ha a szóbanforgó 5 milliárd 193 millió fontot a hadügyi büdzből rendelkezésre bocsátanák, 50 ezer fontnyi eladási, azaz vételár mellett, 103.860 lakóházat építhetné. Ha most minden lakóház számára 4 szembélyt állítanának be, akkor nem kevesebb, mint 415.440 lélek részére oldhatnák meg a lakásproblémát. Valójában, egy év leforgása alatt, Haifánál is nagyobb várost lehetne létrehozni. A következő év hasonló nagyságú költségvetését fel lehetne használni középületek, valamint utak, vízfelvezők, parkok és a többi építésére. Sőt, még maradna annyi pénz, hogy egy kisebbfajta, 50-100 ezer lakosu város emelésére is jutna.

A KATONAI KIADÁSOK EGYENKENTEN TERHETÉTELE

Az említett szimpozionon különben még szóba került, hogy a következő költségvetési évre előirányzott hadügyi kiadás, a 24 százaléka a nemzeti nyersanyag termelésnek. Illetőleg 21 milliárd 666 millió fontnyi összegnek. De ha itt tartunk, mondjuk még el, hogy a hadikiadások, évente, 680 millió dollárt igényelnek devizákban, ami az ország összes valuta kiadásának 57 százalékát teszi ki.

Ha pedig alapul vesszük, hogy a zöldségek közötti Izrael lakossága elérte, éppen a közelmúltban, a három millió lelket és ezt a számot elosszuk az 1971-72-es év hadikiadásával, akkor rájövünk, hogy a katonai terhek egyenként felérnek 1,731 fontra. Persze, a szóbanforgó terheket vonatkoztatva egyidőben, a ma született csecsemőkre, agastyánokra, valamint zsidókra és kisebbségi polgárookra egyaránt.

IZRAELNEK JELENE ÉS JOVOJE VAN...

Ha a számok tornamutatványainál tartunk, nézzük meg, milyen mértékben gazdagodunk külföldi adósságaink terén. Valójában, az is a gazdagodásnak egyik módja, ha csillogásai számok magasságába kerülnek a bonitásokunk megszabott hiteleit. Mert kibeharagunk meg, ki hitelképes? Nyilván, akinek jelene van, mert kapja a kölcsönöket és akivel kapcsolatban meg vannak győződve a hitelezők, hogy megvalósított jövője is van. A számára kitüntetett hitel, előírt időben, a kamatokkal együtt vissza is térítheti.

Bizunk kell a nyárias olvasó erős idegzetében, amikor itt hat év külföldi adósságunk számlájával hozakodunk elő. Persze, dollároknak. Ezek szerint a következő tanulságos helyzetképet kapjuk:

1966 végén	1,500 millió
1967 végén	1,650 millió
1968 végén	1,950 millió
1969 végén	2,200 millió
1970 végén	2,900 millió
1971 végén	3,500 millió

Az adósságok emelkedésének méreteihez nem kell kommentálni. Hiszen a számok világosan és félreérthetetlenül tudomásunkra hozzák, mi történt ezen a téren. De talán két megjegyzést mégsem mulaszthatunk el. Az egyik: hogy az 1971 végére beállított számadat, feltételezett összeg. Több lehet, de alig hihető, hogy ennél a lacsonyabb számmal köthetünk ki az ezidei polgári év végén. A másik: tekintettel, hogy lakosságunk elérte a 3 milliót, könnyen kiszámítható, hogy az elmúlt év decemberében fejenként közel 1,000 dollárral tartoztunk, illetőleg 1971 végéig az az izraeli polgárra ráneveződő külföldi adósság elért a 1,160 dollárt. Vagyis izraeli valutában — 4,060 fontot.

HITELKEPESÉGÜNK 120 EVES FELÉRTÉKELESE

Az itt bemutatott, általánosan növekedő adóssággal kapcsolatban kétféle izraeli embertípussal találkozunk. A pesszimistával és az optimistával. Az első összeráncolja a

homlokát és komoran teszi fel magának a kérdést. Mi lesz ennek a vége? Meddig lehet a világ zsidóságának és egyáltalán a nem-zsidó világ hitelézőinek a zsebére, a számlájára az államügyek mérlegét egyensúlyban tartani? Végül folytatja mondván, hogy ma már nemcsak magunkat és gyermekeinket, a jövő nemzedéket zálogosítottuk el, hanem unokáinkat, sőt: dédunokáinkat is.

Az optimista viszont éppen az adósság növelésében látja állami létünk biztosítékát és előfeltételét — a hosszantartó élthez. Ha ott tarthatunk, hogy dédunokáinkat is elzálogosítsuk, nyilván, ez annak a jele, hogy a szörösmellű bankárok tudják — nincs baj Izrael államának bonitásával. A mi nemzedékünkől dédunokáinkig négy generáció időtartama, tehát 120 év jöhet számításba. Jó tudni, hogy hiteljogosultságunk felülvizsgálása során kerek 120 esztendővetek számításba. Kitüntetésnek is betudható!

BÉLYEGEINK ELVESZÍTETTÉK MUZEALIS ÉRTEKÜKET

Ugyanezen a szóbanforgó szimpozionon az egyik előadó tanulságos élményt beszélt el, svájci látogatásával kapcsolatban. Az említett gazdasági tényező ugyanis szenvedélyes filatelista és zürichi tartózkodását rendszert, arra használja fel, hogy cseréberélgesse bélyegeivel, avagy beszerezzen ritka példányt. Amikor, tehát, cserélni akart egy, az általa értékesnek tartott izraeli bélyeggel, meglepetés érte. A bélyegkereskedő simogatta, forgatta a bélyeget, majd megszólalt.

— Uram, elmulasztotta a megfelelő alkalmat. Ennek a bélyegnek, mint ahogy az izraeli bélyegeknél általában, csökkent az értéke és állandóan csökkenben van. Érthető! Mert amíg a világ feltételezte, hogy Izrael esetében rövidleltű ország bélyegeiről van szó, kapkodott utánuk. Azonban ma már tudják, amit tudnak országáról. Olyan lelt, mint a többi. Azért bélyegei, — emeli fel a hangját, — elvesztették ritka, muzeális értéküket. Sajnos, — fejtegette, — a bélyegért nem adhatom cserébe, az ön által kiválasztott bélyeg. Rá kell fizetnie!

Hála az Égnek!...

A HOSSZANTARTÓ TŰZSZÜNET ÉS A MITUN!

Az 1971-72-es költségvetéssel kapcsolatban el kell még árulnunk, különben ma már többé-kevésbé eléggé köztudomású tükör. A büdzsé és gazdasági háborus-konjunktura jegyében készült. Az többek között azt is jelenti, hogy hatalmas számú dolgozó-tábor: munkások, tisztviselők és szabadfoglalkozású szakemberek helyezkedtek el a hadiipar szolgálatában. Mármint, ha a szívünk mélyéből óhajtott béke napja, nem is köszönt ránk belátható időn belül, a költségvetés összeállítására alkalmából számoltak azzal a lehetőséggel, hogy a hivatalosan bejelentett, avagy a bejelentés nélkül fenntartott tűzszüneti állapot, hosszú időre nyúlhat ki. Ez a körülmény maga után nyúlhatja, hogy a katonai ipar különböző ágaiban felszabadulhat nagyobb számú munkaező.

Hogy a feleslegessé válható munkaezők ne okozhassanak megrázkódtatást a gazdasági életben, a költségvetés 200 millió fontnyi összeget biztosított. Minden esetszerű felkészülte. Vagyis ez azt jelenti, hogy új termelési ágak beállításával, megfelelő ütemben lehessen felszívni a felszabaduló termelő tényezőket. Ezáltal a gazdasági válság, illetőleg ennek a jól ismert héber eredetű megfelelője: a mitun kifejeződését csirájába lehessen fojtani. Mose Neudorf, a kincstár bevételeinek elsősémm faktorá örökös afelett, hogy a mitun esetleges első jelenségeinek észrevételével hadba indítsa a cél érdekében szükségessé válható tartalékokat milliárdok.

A SZENT TALIZMÁN

VARÁZSEREJE

Természetesen, ez a gazdasági helyzet-jelentésünk nem volna teljes, ha pár szóval nem emlékeznénk meg, az annyira ócsarólt és alaposan megtépzott csomagügyletről. Uglátszik, ez az a szükséges rossz, amely az elmúlt 1970-ben, a sok fal-repedés ellenére, épségben tartotta azt a gazdasági keretet, melynél jobbat nem találtak ki ebben a folyó esztendőben sem. Ennek a legbiztosabb jele, hogy a három partner, az államkincstár, a Hisztadrut és a Gyáripárosok Szövetsége, már januárban megújította a csomag-ügyletet vonatkozó megállapodásukat. Igaz, a csomag-ügylet belső tartalma és külső kerete sok változáson esett át. Nem mindenben hasonlít a tavalyi ikertervezéshöz.

Megőregedett!... Az idő vasfoga itt-ott kikezde... De megmaradt megszentelt kámének, talizmánnak, amelynek varázseréjében mindenki a maga módján hisz és bíz. Ez is egyike a sok csodának, amelyek alappillérek képezik kitarításunknak és helytállásunknak minden ellenünk törő megnyilvánulással szemben.

KOLÓNVELEMENY

A SZOVJET VÖRÖSKERESZT AJÁNDÉKA

Írta: KARMEL JOCHANAN

Az ugandai katonai puccs után Idi Amin tábornok, vezérkari főnök, és a puccs győzelmének percétől egyben az új állam főcsapatát átkutatták a megbukott elnök. „dr.” Milton Apolo Obote Kampala környékbeli villáját. Obote nevének nem véletlenül tettem a doktori címet idézőjelbe. Az egykori néptanító ugyanis soha életében nem járt egyetemre, és a doktori grádusát, disz doktori cím formájában szerezte valamelyik baráti állam főiskoláján. Ilyen esetekben jogos ugyan a doktori cím, de annak állandó hangsúlyozása legalább is furcsa. Például még soha nem hallottam, hogy Ben Gurion, „dr. Ben-Gurion”-nak nevezte volna magát, pedig van neki vagy egy féltucat disz doktori kalapja.

Ez azonban Oboténél még csak megbocsátandó, bár kissé neveléses hüség volt. E-től a hibájától, gondolom, a mai napig is elnevelhető. Nos, ennek a disz-doktornak, a nagyon szesz és pazar villájában, a kutató katonák még díszesebb és furcsább dolgokat is találtak.

A furcsa lelet különböző nagyságú, nagyszámú, és nagy-méretű ládákban állott, amelyekben kivétel nélkül a következő felirat diszelgett: „A Szovjetunió Vöröskereszt és Vörös Félhold szervezetének ajándéka”. Amikor a katonák felfejtették a szeretecsomagokat, abban nem csekély meglepetésükre, szovjet gyártmányú gépfegyvereket, gránátvetőket, bazukákat és ehhez hasonló ajándék tárgyakat találtak.

A szovjet Vöröskereszt ezen a terepen ugyalélt, hasonló ahhoz a szerkesztőhöz, aki a klasszikus történetben gyilkolni küldte országának bűnygyi rovatvezetőjét, hogy legyen megfelelő szenzáció a lapja számára. A szovjet Vöröskereszt ugyalélt azért küld ilyen ajándékokat a címzetetteknek, hogy azután módja legyen hordágyakat és gyógyszereket is küldeni azok részére, akik a fegyverek használata miatt majd erre rászorulnak.

Az egész furcsa lelet inkább kuriózum, mint fontos, de rávilágít Obote ex-elnök lényére, és azokra is, akik az ajándék-csomagot küldték. Így talán már azt is meg lehet érteni, hogy Obote miért éppen Izraélt váltotta azzal, hogy segédkezett Idi Amin tábornoknak a puccs végrehajtásában. Ezt a tippet a „doktor” biztosan a szovjet Vöröskereszt nagy varázslóitól kapta. Nekünk, izraelieknek ugyanis — mint köz tudomású, — e percben semmi más problémánk nincs, mint hogy az afrikai államok bélyeibe árusk bele magunkat. Még viccnek is közepes...

Persze olyan igyekben, ahol a szovjetről és az „ébredő Afrikáról” van szó, minden csoda lehetséges. Enn rettetesen jóindulatu vagyok, tehát még azt is elképzelhetem, tartom, hogy most tényleg sajnálatos téve-

dés történet, és a gépfegyverek játékszerék helyett, a kézigraátok pedig csokoládé-nyulag helyett kerültek a ládába. Miért ez a nagy jóakarát? Azért, mert tudjuk, hogy már több esetben előfordult: A szovjet ajándékcsoomagok a trópusi, afrikai államok számára prêmes kucsmákat és vattaruhatat tartalmaztak. Olyanokat, amelyek remekül használhatók a Sarkvidéken és Szibériában.

A legszöröszkötöbb történet ebben a vonatkozásban, hogy néhány évvel ezelőtt Seku Turé guineai elnöknek, egy valódi, több tonnás hóékét küldtek ajándékként. Mesélük, hogy még Gánából és az Elefántcsontpartról is elrepültek a tehetősebb emberek Conakry-ba, hogy a sósétott masinát megcsodálják.

Nem tudom, mire használhat végül a guineaiak fel ezt a hóékét. Gondolom, azóta átalakították akasztófává, ugyanis — mint az utóbbi időben kiderült — az akasztófa a legkeresettebb hiánycikk Seku Turé elnök „hatadó” államában, ahol a nyilvános kivégzés a népímpély legszebb formája. Az oroszoknak biztosan nem lenne kifogás az ellen, hogy az ajándékukat ilyen hasznos célra használják fel, hiszen a „Pravda” lelkes hangú cikkben vedte meg a guineai tömeggyászásokat.

Tegyük azonnal hozzá azt is, hogy a világ többi része szintén csak nagyon egyenag hangon tiltakozik a minden törvényt és humanizmust megszfóló rémségek ellen, ahog Seku Turé megszabadult politikai ellenfeleitől. Ne felejtsük el, még az sem bizonyos, hogy a Seku Turé által felgöngyölt „idegen betörés” egyáltalán megtörtént. A legvalószínűbb, hogy az egész állítólagos portugál segítséggel történő partraszállási kísérletet maga az elnök találta ki, hogy alibit biztosíson magának a vérfürdőhöz.

A szabad világ, sajnos, bizonyos kényelmentéséért még akkor, ha el kell ítélnie valamely rémséget, mely Afrikában történik. Attól tartanak ugyalélt, hogy az afrikaiak fajj megkülönböztetéssel valódiak meg őket. Holott ennek éppen a fordítottja igaz. Szerintem az, aki az afrikai államokban történő rémségek ellen nem lép fel éppen olyan elléfélen, mintha az a világ bármely más pontján történik, az sérti meg az afrikaiak önértéket, mert nem tekinti őket olyan embereknek, akikről komolyan meg lehetne követelni az emberi humanizmus minimális szabályainak tiszteletben tartását.

Egyébként is, véleményem szerint, a világ a legrosszabb szolgálatot teszi az utóbbi évtizedben a felszabadult afrikai államoknak. A legtöbb afrikai államnak mindenne nagyobb szüksége van, mint arra, hogy bevónják a nagy hatalmak küzdelmeibe. Afrikában nem „világpolitika” hiányzik, hanem élelem, gyógyszer és műveltség. Ezzel szemben gépfegyvereket küldenek. Néha még vöröskereszt küldeményekben is.

Uj Etnográfiai Muzeum Londonban

(GNS). — A londoni British Muzeumban elég sok „eláott” kincs van az épület alatt bombabiztos pincékben. E már majdnem elfejejt kincsek közé tartozik a Benin ősi királyság megfizethetlen értékű művészi öröksége. Egyébként a királyság ma egyike Nigéria 12 tagállamának.

Benin állambeli kincsek a British Muzeumban: a képkönlön látható kígyókkal, békákkal és madarakkal díszített szoborfej egy demont ábrázol. Valószínűleg a XVIII. századból származik.

Az évek óta eltemetett műkincseket hamarosan bemutatják a közönségnek, miután a British Muzeum új épületet nyit London központjában, ahol a különböző idegen kultúrak kincsei kerülnek bemutatásra. Most első alkalommal nyílik lehetőség arra, hogy a muzeum bemutassa teljes benini kollekcióját.

Az utóbbi években a British Muzeumot rendkívül sokat támadták amiért képtelen az évszázadok során összegyűjtött hatalmas értékű kulturális anyag bemutatására, mert nincs megfelelő költségvetés a termék kibővítésére. Nyilvánosan „züllött karaván-szerálynak” és „a világ egyik legrosszabb” muzeumának nevezték a tiszteletreméltó angol intézményt. Végeredményben a kormány is belátta, hogy a helyzet tarthatatlan és hogy a muzeum termet jóformán „szétpukkadnak” a zsufoltágtól. Ennek köszönhetően, november végén megnyílik a hatalmas Etnográfiai Kiállítást Csarnok, amelyben diszhelyet kap a benini királyságot idéző műkincs-kollekció. Oba király palotájából a mult század vége felé elvitt kincseket egy rekonstruált XVII. századbeli palota-teremben állítják ki.

Annak ellenére, hogy Londonban az ősi művészi évad kezdetén tucatnyi kiállítás nyílik egyidőben, vitathatatlan, hogy a legfontosabb a benini lesz, amely „az isteni királyság” címen nyílik meg, ugyanis a nigériai királyság isteni eredetű volt a néphit szerint és az 1897-ben Londonba szállított műkincsek nagyrésze rituális jellegű. Többek között a British Muzeum birtokában több áldozati oltár van, amelyek feliratából nyilvánvalóvá válik, hogy azokon a királyi dinasztiaának áldoztak. A kiállított tárgyak legnagyobb része a XIV. századból származik. Többnyire bronzba öntött szobrok ezek, amelyek művészi tökélyét igen nagyra értékeli a szakértők szerzte a világon.

KORA REGGEL házhoz kapja
az **UJ KELET** -t
ha előfizet megbizottunknál,
PETACH-TIKVA
SZIFRUA ALIJA
Möbilever-u. 11

Nátán Nivjezsszki, a Háztulajdonosok Szövetségének elnöke:

«ALAPOSAN KIJÁTSZOTTÁK BENNÜNKET!»

— A lakbérek megállapítása minden belátás nélkül történt — Kulcsépítésvetvény sehol a világon nincs — A háztulajdonosok 30 százaléka özvegy asszony — A gazdagok közül sokan bérlakásban laknak —

— Mi az oka annak, hogy most megfújták a harci kúrtót a háztulajdonosok? — Hogy miért? Azért, mert évek óta kétségbeesésben élünk, alaposan dolgoztunk a Ráve-bizottság, minden megértett az igazságot elrendezésre, s most — azért, mert Tufik Tubi felemelte a szavát — a Máárach vezetősége elhatározta, hogy a törvényjavaslatot további átdolgozás végett vissza kell utalni a Kneszet jogi bizottságához. És mit határozta? Hogy további 3 évig 24 pontot lehet csak kérni szóbanként. Nevelésge! A lakbéreket nálunk erőszakos módszerekkel szabják meg. Minden belátás nélkül. Arra nem gondolnak, hogy a háztulajdonosnak is élni kell valamiből. Más gazdasági ágakat szubsidiálással támogatja a kormányzat, így vigyáz ugyanis az árakra. Mi nem hogy szubsidiátumot nem kapunk, de olyan nevelésesen alacsonyak a lakbérek, hogy valójában mi támogatjuk a lakókat anyagilag. Olyan lakókat, akik legtöbbször jobb anyagi helyzetben vannak, mint mi magunk. Mi vagyonaodót fizetünk, holott a vagyonunk nem gyümölcsöző. Ez paratlan jelenség!

Irtá: RAFÁEL BASÁN

— Es mi a helyzet a kulcsépítésvetvény körül? — Es mi a helyzet a kulcsépítésvetvény körül? — Es mi a helyzet a kulcsépítésvetvény körül?

N. NIVJEZSSZKI

NEM VAGYUNK MI CSEMPÉSZÉK! — A kulcsépítésvetvény... Nem vagyunk mi csempészek! — A kulcsépítésvetvény... Nem vagyunk mi csempészek!

— Miert említi a csempészeket? — Akit csempészesen kaptak rajta... Miert említi a csempészeket? — Akit csempészesen kaptak rajta...

— Van egy olyan meggondolás is, hogy a lakók többsége kispénzű ember... Van egy olyan meggondolás is, hogy a lakók többsége kispénzű ember...

Jelen van a beszélgetésnél Jáakov Zsárszky, a háztulajdonosok intéző bizottságának egyik tagja is, aki hozzáfűzi: — Tudják meg kulfoldón is! — Mi nem játsunk uram, ezt vegye tudomásul! — Tudják meg kulfoldón is!

TAKAREKOS ELETMÓD — Ezelőtt 50 évvel alijjaztam... TAKAREKOS ELETMÓD — Ezelőtt 50 évvel alijjaztam...

— Hetente? Talán évente! Három-négy hónaponta... — Hetente? Talán évente! Három-négy hónaponta...

HAVI 200 FONT MARAD — Sok harmínkettőt... HAVI 200 FONT MARAD — Sok harmínkettőt...

Milyen kapcsolatban van a lakóival? — Magam is a házban lakom... Milyen kapcsolatban van a lakóival? — Magam is a házban lakom...

— Hetente hányszor nézi meg a házat? — Hetente hányszor nézi meg a házat?

Egy garast sem. — On a házban lakik? — Nem lakom ott... Egy garast sem. — On a házban lakik?

PHILEAS FOGG NYOMDOKAIBAN

Orökké ugyanaz a higgadt gentleman volt, a Reform Club rendíthetetlen tagja... Orökké ugyanaz a higgadt gentleman volt...

S. J. PERELMAN

Igy jellemezte Verne, a dufantazíájú mesemondó, Phileas Foggot... Így jellemezte Verne, a dufantazíájú mesemondó...

Mr. Perelman márciusban elhagyja Londont... Mr. Perelman márciusban elhagyja Londont...

Mr. Perelman elszánt világjáró... Mr. Perelman elszánt világjáró...

Phileas Fogg whist-tel szórakozott... Phileas Fogg whist-tel szórakozott...

Mr. Perelman elhatározta, hogy utközb... Mr. Perelman elhatározta, hogy utközb...

Egy másik pontatlanság, ami viszont Mr... Egy másik pontatlanság, ami viszont Mr...

Az utazás előkészületei annyira bonyolul... Az utazás előkészületei annyira bonyolul...

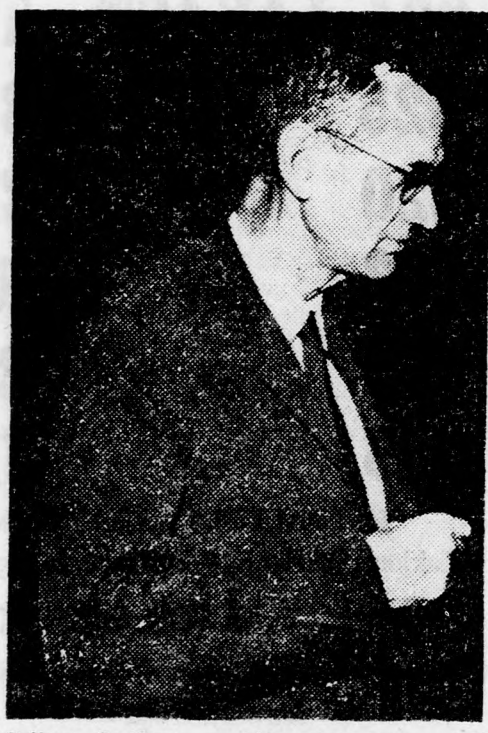
A legsúlyosabb komplikációt a Szeu... A legsúlyosabb komplikációt a Szeu...

— Nehéz megmondani... — Nehéz megmondani...

Párizsi irodalmi levél

Dicsőség zsidónak lenni

(Thierry Maulnier és Gilbert Prouteau: L'honneur d'être juif)

Róbert Laffont — bizonyára nagy zsidó... Róbert Laffont — bizonyára nagy zsidó...

ja, hogyan született a cionista eszme... ja, hogyan született a cionista eszme...

A könyv második része a társszerző... A könyv második része a társszerző...

A filozófiai fejtegetés — nevelkel, ada... A filozófiai fejtegetés — nevelkel, ada...

ORRARI ESZTER

KUTYAELET

Asszonyom — mondja a rabbi a feleségnek... Asszonyom — mondja a rabbi a feleségnek...

A MAGYAR OPERETTSZINHÁZ BEMUTATJA A MERCI BIEN

című 3 felvonásos nagyoperettet. — Zenéjét szerelte: BUDAY DÉNES — Szövegét írta: SZILAGYI LÁSZLÓ... című 3 felvonásos nagyoperettet.

TEL-ÁVIV: Február 13., szombat este 8-30-kor... HAIFA: Február 16., kedd este 8-kor... JERUZSALEM: Február 20., szombat este 8-kor... PETACH-TIKVA: Február 27., szombat este 8-kor

MINTHA A FÖLD NYELTE VOLNA ÖKET EL...

AZ ORSZÁG FENNÁLLÁSÁNAK HUSZONKÉT ÉVE ALATT 70 SZEMÉLY TUNT EL NYOMTALANUL A RENDŐRSÉG MEGTALÁLTA AZ ELTÚNT SZEMÉLYEK 99 SZÁZALEKÁT.

Írta: BEN-SAUL (KARDOS) JOSZÉF

1967 decemberének egyik verőfényes szombatján egy fiatal, jaffai asszony, a férjétől elvált Zilpa Sauriki (21) a szomszédasszonyra bízta alig másfél éves kisgyermekét, magára öltötte ünnepi ruháját és a néhány száz méter távolságban lakó volt férjéhez ment látogatni. Közölni akarta vele, hogy apja nem járul hozzá másnapra tervezett együttes kirándulásukhoz. Ezt megelőzően, a délelőtti órákban már egyszer járt volt férjénél, akivel közölte, hogy a gyermek rosszul érzi magát és a férj ez alkalommal — barátságos gesztusként — felajánlotta neki, hogy másnap hajlandó kirándulásra menni vele.

Zilpa a jelek szerint, nem érkezett meg volt férje lakására, de haza sem tért többé. Mintha a föld nyelte volna el. A rendőrség mindent tüvé tett, fűt-fát megmozgatott, de a mai napig, több mint három év alatt, nem találta meg. Hónapokig folyt az intenzív nyomozás, különböző tanuvalomások futottak be, volt aki azt mondta, hogy a szép, fiatal, elvált asszony Jerichóban, arabok társaságában látták — de semmilyen tényleges nyom nem adódott. Többször kihallgatták a rokkant férjét igazmondó géppel is. Semmi eredmény.

Csak annyit tudtak meg, hogy a férj nem akarta sajátjának elismerni a gyermeket és ez volt válság oka is. A válság után havi 75 font tartásdíjat fizetett a gyermekért és továbbra is intím kapcsolatot tartott fenn volt feleségével. A rendőrség minden lehető megtehető az asszony felkutatására, de minden igyekezet kudarcba fullt. Még a Nemzetközi Vöröskereszt útján a szomszédos arab államok hatóságaihoz is kérdést intéztek, a válasz azonban negatív volt.

SIVATAGI HOMOK ÉS

VADÁLLATOK

A napokban az eltűntek problémájáról beszélgettünk Bunim Bramm rendőrkapitánnyal, aki az országos főkapitányságon az eltűntek ügyeivel foglalkozik, immár 23 éve és szinte fejből ismeri minden egyes problematikus eset részleteit.

A rendőrség elmondta, hogy évről-évre emelkedik az eltűnt személyek száma, így 1970 folyamán már 3013 esetben jelentettek be eltűnéseket, ami majdnem 15 százalékos emelkedés az 1969 évi 2628-hoz viszonyítva. Az eltűntek a legtöbb esetben megkerültek, a rendőrség pillanatnyilag mintegy 70 olyan esetet tart nyilván, amelyben minden kutatás csődöt mondott. Ezek közül is 30-an 1970 folyamán tűntek el és a rendőrség még nem mondott le minden reményéről. Összesen tehát 40 ugyszólván reménytelen eltűnési esetet regisztráltak, ami nem éri el az összes eset egy százalékát.

A legtöbb esetben kisgyermek, rossz utra téré serdülő lányok, vagy amnéziában szenvedő öregek tüntek el, — ami az ország sajátos körülményei között igen veszélyes. Megtörténhet, hogy valakit a sivatagban, vagy a homokbuckák között betemessen a homok, teljesen lakatlan helyre kerüljön és végleg elenyészik a legerősebb vadállatok támadják meg.

Ezért tehát a rendőrség rendkívüli komolysággal kezel minden egyes eltűnési esetet és már az első órákban nagy apparátus keres, különösen ha kisgyermekről, vagy öregeberről van szó. Természetes, hogy a nagyközönség közreműködése is rendkívül fontos tényező. Ezért minden eltűnési esetet fényképpel és pontos személyleírással közölnek a sajtóban, ami igen sok esetben meghozza a kívánt eredményt.

MI TÖRTÉNT GRÁCIÁVAL?

Az egyik „klasszikus” és a mai napig megoldatlanul maradt eltűnési eset neve Grácia Galamidi. Ez a 17 éves szászárányi lány, 1959 tavaszán tűnt el. A nyugat-gálii Chánitá kibucban nevelkedett, miután elváltak szülei. A pszichai ünnepek előtt, 1959 áprilisában Tel-Avivba utazott, hogy meglátogassa betegeskedő édesanyját. Egy hétig volt kórházban, amit az asszony felépült, majd meghívta, hogy töltse nála az ünnepeket a kibucban, utána pedig visszautazott.

Amikor az anya pszichai előtti napon a kibucba érkezett, kiderült, hogy a lány nincs ott. Az eltűnést tehát csak 8 nap után fedezték fel, mert a kibucban egész idő alatt azt hitték, hogy a lány az anyjánál van. Így tehát csak április 24-ikén, 10 nappal elutazása után, jelentették a rendőrségen.

Az egyik tanuvalomás szerint Náhariában kellett volna egy barátijával találkoznia, de nem érkezett oda. Egy 9 éves rokkant-kislányt azt állította, hogy látta Gráciát egy száguldó autóbuszban Gán Jávine közelében, de itt sem találtak semmit a nyomozók.

Grácia egyik tibériasi barátja levelet adott át a rendőrségnek, amelyből kiderül, hogy a lány egy véletlen ismeretséggel folytat az egyik haifai keresztény intézményben töltött néhány napot. Azt írta, hogy a kikeresztelés gondolataival foglalkozik. A levél igen szentimentális hangnemből íródott. Édesanyja is igazolta egyik tanuvalomásában, hogy a fiatal lány a pillanatnyi hangulatok és szeszélyek rabja volt.

A rendőrség széleskörű nyomozást folytatott a különböző keresztény missziós intézményeknél, még a Vatikán izraeli kiküldetésének segítségét is igénybe vették. de minden egyes keresztény intézmény cáfolta, mintha Grácia náluk lett volna. A nyomozást természetesen megnegyeztette, hogy ezek a keresztény intézmények bizonyos fokig exterritoriális jogokat élveznek. Lehetséges, hogy a lányt kicsempészték az országból. Ki tudja?

AZ ÉJLÁTI ESET

Néha fiatal, erős, egészséges emberek is nyomtalanul eltűntek. Az egyik ilyen eset az etiópiai születésű, éjlati illetőségű, Árje Szalomon. A fiatalember — foglalkozására nézve éjjellőr, — tavaly szeptemberben, 29 éves korában éjlati lakásáról tűnt el és azóta sem találják.

Árje Szalomon nő, egy kisgyermek apja volt. Lelkileg stabilnak ismerték, habár epilepsiában szenvedett. Eltűnése az éjlati erőmütelepen dolgozott. A rendőrség kihallgatta apját, aki — feleségével ellentétben — azt vallotta, hogy a fiu az epilepszia miatt állandó lelki depresszióban szenvedett. A rendőrség lehetségesnek tartja, hogy öngyilkos lett, de földi maradványait sem találták sehhol, habár átfésülték Éjlat egész környezetét és kihallgattak több száz beduint. A jordániai hatóságok válasza is negatív volt.

AZ ÁRVÁN MARADT

BANKSZÁMLA

A szépséges Gerda Eikholt, keresztény német lány volt, ki a jeruzsálemi Héber Egyetemen tanult. Ugyancsak német állampolgárságra szobatársnője 1967 október 27-ikén, néhány hónappal a hatnapos háború után, jelentette eltűnését. Gerda Eikholt azt mondotta neki, hogy Nahariára utazik, ahol barátjával kell találkoznia. Kiderült azonban, hogy sohasem érkezett meg a tengerparti furdóvárosba.

A rendőrség előkerítette a barátot, egy J.A. nevű, kétes egzisztenciájú, keleti származású egyént, aki azt állította, hogy maga is egyetlen hallgató. A rendőrség megállapította, hogy a fiu a gimnáziumot sem végezte el. Az is kiderült, hogy Gerda és barátja több alkalommal súlyosan összevessztek. Gerda azért jött Izraelbe, mert rossz viszonyban volt Németországban élő szüleivel. Naharián kihallgatták szülei ott élő ismerőseit, akik azt vallották, hogy látják a lányt egy fekete hajú és barna bőrű fiu társaságában. Egy utazási irodában azt mondották, hogy Gerda a Haifa és a törökországi Izmir közötti hajójegy ára iránt érdeklődött. A nyomozás későbbi stádiumában Gerda szülei Törökországban is jártak — eredménytelenül.

Askelonban megtalálták J.A.-t, aki beismerte, hogy Gerda barátja volt, de tagadta, mintha Naharián járt volna a lánnyal.

Egy évvel Gerda eltűnése után, ideérkeztek szülei, akik a környező arab államokban is jártak, de seholsem találták lányukat. Az egyik jeruzsálemi bankfiókban ma is érintetlenül fekszik Gerda Eikholt párszáz német márkát kitevő bankszámlája...

A TRAGIKUS SZOMBATI

ISTENTISZTELET

A magyar-zsidó törzs is képviselve van a 70 rejtélyes eltűnési eset között, mégpedig egy 83 éves öregasszony, a bát-jami illetőségű Goldstein Paula személyében. Az idős asszony, aki férjével, a Háchijj-utca 10 szám alatt lakott, 1970 október 24-ikén, szombaton — szokásához híven — a közeli templomba látogatott. A férj lent, az asszony pedig a női káosztalon imádkozott. Az ima befejeztével, a férfi feljött feleségéért, az asszony azonban közölte vele, hogy már korábban elhagyta a templomot.

A rendőrség ebben az esetben rendkívüli erőfeszítéseket tett az idős asszony felkutatására. Tizenhét napon át folyt az erőteljes nyomozás BÁT-JÁM, CHOLON és PÁLMACHIM körzetében — egészen Rison Le-

cion határáig. Többek között arab nyomozókat, lovasrendőröket és rendőrkutyákat is igénybe vettek. Átkutatták minden vádát, kutat, sőt a temetőket is. Ez volt az egyetlen eset eddig, amikor a televízió hajlandó volt az eltűnt képét közvetíteni.

Az egyik tanuvalomásból kiderült, hogy az idős asszony egyik ismerőse az eltűnés napján délelőtt 10 és 11 óra között látta, amint Goldstein Paula egyedül halad házuk előtt. Még meg is jegyezte, mellette álló férjéhez fordulva, hogy „milyen szépen megy ez az idős asszony”. Akkor persze még nem tudta, hogy ő volt az utolsó, aki élve látta az idős nőt.

A rendőrség feltételezi, hogy Goldstein Paula eltévedt, útja a környéki homokdűnékhez vezetett, hol összeesett és a szélvihar a homok alá temette. Sajnos, a rendőrség feltételezése igaznak bizonyult. A napokban megtalálták Goldstein Paula holttestét.

ELOBB AZ EGYIK. AZTÁN A

MÁSİK...

Két amerikai turistalány, a 19 éves Virginia Dowd és huga, a 18 éves Barbara, mintegy két hónappal ezelőtt a koraisztinórában „trempel” próbáltak Tel-Avivból Jeruzsálembé utazni. A bét-dágáni utkeresztződésnél Virginia felkérte a sofőrt és mellette ülő barátját, hogy álljon meg egy pillanatra, mert le akar szállni és amikor ez megtörtént, a két férfi egyszerre becsapta az ajtót és akarata ellenére magával hurcolta a fiatalabbik lányt. Rámátájimig utaztak, ahol egy elhagyott narancsosban erőszakot próbáltak vénni rajta, a lány azonban elmenekült és jelentette az esetet a rendőrségnek. Ugyanakkor közölte,

hogy nyomtalanul eltűnt nővére, aki le szállt Bét-Dágánnál.

A rendőrség széleskörű nyomozást fogantatott ebben az esetben is, de nem tudták megtalálni sem az elveszett lányt, sem pedig a két férfit, aki erőszakoskodni próbált hűgával. A nyomozást megnegyeztette az is, hogy időközben rejtélyes módon eltűnt a panasztevő fiatalabbik lány is. Anny mindenesetre biztos, hogy a határrendőrség nyilvántartásában nem szerepel Barbara Dowd a kiutazottak között és a rendőrség országos főkapitánysága most az amerikai konzulátussal, valamint a két lány New Yorkban élő szüleinek levelez, hogy legalább Barbarát megtalálja és kiderítse, hogyan és mikor hagyta el az országot.

FIDAIN GYILKOSSÁG?

Halperin Mose eltűnése idején, 1954-ben 25 éves volt és a Gadera melletti Szögula szövetkezeti faluban gazdálkodott. Egyik nap Tel-Avivba utazott, hogy meglátogassa szüleit. Pillanatnyi pénzvárvan volt és 50 fontot kért tőlük kölcsön. Utána autóbuzsra akart ülni, hogy hazautazzon, de sohasem érkezett meg és senkinek sem látta.

A rendőrség ebben az esetben is átfésülte a szántóföldeket és a narancsosokat a férfi lakóhelyének körzetében, de semmilyen nyomot nem találtak, amely megoldotta volna a lengyelországi születésű fiatal gazdálkodó eltűnésének rejtélyét.

Abban az időben fidaikok garázdálkodtak az ország déli részében és nagyon valószínű, hogy Halperin arab gyilkosok áldozata lett. Ebben az irányban is nyomozunk, de nem találtuk meg földi maradványait, — mondja Bramm rendőrszázados.

HOVÁ LETT A TEL-AVIVI

HÁZIASSZONY?

Az egyik legfrissebb eset egy látszólag

kiegészítő, 30 éves, „átlagos”, aranylag fiatal (csak éppen 40 éves), tel-avivi háziaszony, Gold Bella. A romániai születésű, Gold asszony, férjével az Arloroff-utca 74 alatt lakott Tel-Avivban és anuár 18-ikán, egy hétfői napon, nyomtalanul eltűnt lakásáról. Férje azonnal jelentette eltűnését a rendőrségen, amely igen lajos és tüzetes kutatásokat rendezett a közelebbi és távolabbi környéken, — teljesen eredménytelenül. A televízió ebben az esetben nem volt hajlandó közölni a még

mindig csinos asszony képét. A rendőrségi nyomozás csak annyit derített ki, hogy az asszony lelki depresszióban szenvedett és erre utalt egy cédula is, amelyet az eltűnt asszony hagyott hátra a levélsekélyében. Minden kutatás hiábavaló volt, sem Feingold Bellát, sem holttestét nem találták meg. A nyomozás persze tovább folyik és a rendőrség nem adta fel a reményt, lévén, hogy egészen friss esetről van szó.

Megtalálják-e valaha az eltűnt férfiakat és nőket? Mi történt velük? Vajon, saját akaratukból tűntek el?

Erdősen kétséges, hogy ezekre a kérdésekre bármikor is határozott választ kapunk.

LAKÁSOK RÉGI ÁRON

Igéretünkhöz híven, a közeljövőben átadjuk **672** családnak a lakást, amelyet vállalatunknál vettek egy éve és 1971 január elsejéig

a régi áron, ahogy megállapodtunk a szerződés aláírásakor és nem kellett hozzáfizetniük az alaprhoz.

672 család, amely bízik a jövőben és a „PAN-LON” cégben, és amely a terv alapján, időben vette meg lakását, egy év alatt

10.000 — 20.000 font közti összeget nyert családonként.

Leértékelés?

Uj adók?

Uj áremelkedések?

MINDEZ NEM ÉRDEKLI ÖNT ÉS NEM OKOZ GONDOT, HA MA LAKÁST VESZ NÁLUNK! GONDJÁT BIZZA RÁNK,

mi felszívjuk — mint ahogy a mai napig felszívjuk — a lakásárak bármely okból történt minden emelkedést, lakásának megvásárlása és vételi szerződésének aláírása után!

ÉPÍTÜNK:

<p>204 LAKÁST</p> <p>325 „</p> <p>220 „</p> <p>63 „</p> <p>150 „</p> <p>186 „</p>	<p>TEL-AVIVBAN</p> <p>BÁT-JÁMBAN</p> <p>CHOLONBAN</p> <p>RÁMÁT-GÁNBAN</p> <p>BNÉ-BRÁKBAN</p> <p>JERUZSÁLEMBEN</p>
---	---

KÜLÖNLEGES LAKÁSOK KÜLÖNLEGES EMBEREKNEK
Lakjon „PAN-LON” lakásban és foglalja el megfelelő helyét a társaságban.

Lakások minden nagyságban penthousok és üzletek

Magántelek • Kényelmes fizetési feltételek • Rögzítésmentes jelzálogkölcsönök
Vevőink kényelmére magán eladási irodák minden városban, ahol építünk:

PAN LON

AZ ORSZÁG 1. SZÁMÚ MAGANÉPÍTKEZÉSI VÁLLALATA

<p>JERUZSALEM : Sámáj 6</p> <p>CHOLON : Senkár 47</p> <p>RÁMÁT-GÁN : Herzl 59</p>	<p>TEL-AVIV : Ibn Gvirol 148</p> <p>BÁT-JAM : Rothschild 34</p> <p>BNÉ-BRÁK : rabbi Akiba 85</p>
--	---

ADV. B. G.

AZ UJ KELET

HAIFAI OLVASÓI FIGYELMÉBE!
A kézbesítés átszervezése folytán a város minden pontján Hádár, Kármel, Achuzán is a kora reggeli órákban házhoz kézbesítjük a lapot. Rendelje meg telefonon: 527010
Levontin u. 2., 1. em., posta bank számla 4-26984-2.
GRÜNBERGER A. G.

A száz dolláros kölcsön

(Voltaképpen nem is kellene most elpazarolnom ezt a történetet, hanem eltenni egy olyan írásra, amely egy bizonyos témát tárgyal majd és amelyben elrettentő példaként idézhetem.)
De hát: sohasem voltam takarékos ember.)

Dehát: sohasem voltam takarékos ember.)

★

A világhírű rendező már régen visszavonult. Nem mintha maga elhatározásából tetten volna, ilyesmire ritkán van példa. Kiment a divatból.

Mindenki tisztelt őt múltjáért, a mozikkorán játszott filmjeit, amelyek a Hetedik Művészet klasszikusai. Csak éppen ő nem kell már, mivel nem érti a kort, nem érti az aktív nemzedéket, — a fiatalokról nem is szólva.

En igen becsülöm. Élő történelem.
(Hadd mondjam el zárójelben, hogy mindig szerettem az élő történelmet. Nagy idők utolsó tanúit.)

Fiatal atász koromban fél éjszakákat sakkot tartottam gróf Károlyi Mihállyal, a brüsszeli követségben. Nem mintha én annyira szerettem, vagy tudtam volna sakkolni. Nagykövettem játszott szeszévesztesen és jobb partner híján. beírte velem.

En különösen a történetet szerettem. Így beszél:

— ...tudja, s ekkor elmondtam Gyulának...

— Milyen Gyulának, elnök ur?

— Hát az Andrássy Gyulának...
Vagy máskor illet kevert a beszélgetésbe:
— Nem titkoltam el Károlyi előtt? ...
— Melyik Károlyi előtt?

— Hát a királyt előtt... — mondta a világ legtermészetesebb hangján.

Arra gondoltam, hogy én keztem adok gróf Károlyi Mihállynak. Károlyi keztem fog Károly királyt... keztem fogtam a történelmet. Valahogy egy bizonyos lánc szeme lehet.

Dehát térjünk vissza az én nagy rendezőmhez, aki először ebben a filmvárosban.)

Legutóbbi filmje forgatása közben. — számos év telt el azóta — szórakozottan kölcsonként 100 dollárt a kameramantól, aki boldog volt, hogy ezzel a kis szívséggel a mester segítségére lehetett.

Bár igrte, hogy másnap visszaadja a pénzt, nem tette. Hetek teltek el, majd hónapok. A „fotó igazgatójának” nem volt szükség a pénzre és arra gondolt, hogy rendező barátja elfeledkezett a dolgról. Majd észbe jut egy napon, nem szabad megbántani az öregot.

Egy év múltán jelentkezett a mester. Telefonon. Gyönyörű, drága festményekkel és ritka szőnyegekkel teli tengerparti házából szólt volt munkatársának:

— John, én tartozom magának száz dollárral...

— Ugy van, Mike.

— Ma küldök magának egy csekket...

— Kérem, nem történt semmi, bizonyára megfeledezett róla.

— Dehogyan feledeztem meg? Szó sincs róla! Bettem a pénzt a bankba. Egy év alatt 5 dollárt hozott nekem...

Jóízem nevetett és letette a kagylót.

netes nyomorom idején, éhségálmaimban, nem arról fantáziáltam, hogy libacombot eszem. Legszébb „Wunschtraumom” egy jó szelet vajkenyér volt.

A héja barna és ropogós, a vaj rajta sárga és mennyei ízű.

Nos, igen sok akarattal, most azonos vagyok, hogy a kenyeret kizárjam életemből. Azt hiszem, nem lehetetlen. Ha a cigarettáról le tudtam szokni, ha két és negyed éven keresztül nem gyújtottam rá, talán a kenyeret is nélkülözni tudom. Nem garantálom.

Vannak lapok, amelyek talán jobban hiányoznának, mint most a kenyér.

Például a francia „Le Canard Enchaîné”. Ez a szatirikus hetilap — „A megláncolt kacsát” a neve — talán a legjobb hetilap a földkerekségen. Minden esetre fizetek egy sültkacsaét annak, aki ennél az újságnál szellemesebb, humorosabb, tisztább sajtótermetek mutat nekem. Nincs benne hirdetés, csak az olvasóiból él. Nincs előtte szentség. A köztársasági elnököt is kigunyolja, mi több: emberhiúságában támadja. Baloldali és kommunista ellenes, korrumpálatlan, becsületes.

ba.
— És most itt él?
— Igen. A Studio Cityben.
— Show business? (Ami magyarul úgy hangozhatnék: „a mulattatási szak” „biz” tartozik?)
— Körülbelül igen.
— Mit csinál?
— Mezőgazdaságot.
Mégállok.
— Jól értem? Mezőgazdaságot csinál Studio Cityben?!

— Ahogy mondja.
— Mit termeszt?
— Zabot.
— Minek?
— A cowboyok lovai számára.
— Így már értem. Tekintve, hogy a cowboy-filmekben sohasem lesz krízis, magának biztos szakmája van...
— Nagyon téved uram. Ezekben a filmekben is válság van. Kevesebb a film. De akár filmezik a ló, akár nem, ennie kell. Márpedig ha nincs kereset, nem nagyon lehet a számlákat fizetni... Ez az én problémám...

A POFON

Befejezésül hadd mondjak el egy történetet, amelyhez semmi közöm sincs, azon kívüli, hogy hallottam, s hogy igen tetszett.

Két ifju filmszínész „mindketten szerencsét próbálni” jöttek Hollywoodba — együttél egy kis lakásban.

Az egyik a dalis természetű, sportokban való jártasságától, társasági sikereitől reméli a karriert. A másik alacsony, csunya, fél-szemű ívegből van. Karakter-szerpektről álmodik. Intrikus.

A szép fiu egy este elmondja lakótársának, hogy van egy kitűnő története, amelyből filmszcenáriót fog írni.

És mindjárt el is mondja.

A másik másnap reggel titokban gyorsan összegyűjt három oldalt, rajta kellegző történetével és elrohan a Filmírók Céhébe, ahol deponálja, illetve copyrightolja. A saját nevén, persze.

Néhány nap múlva a történet kitalálójá is leírja a sztorit. Barátja nagynehezen kibíki, hogy elkésett. Mivelhogy előbb jött, a történet tulajdonjoga az övé.

A továbbiakat a dalis színész mesélte el. Így:

— Amikor megírtam, hogy milyen gazdaságot csinált velem, úgy pofonvágtam, hogy meg az ívegzeméből is folyt a könny.

FEKETE PONT-EGY FEHÉR LAPON

Mintegy két évvel ezelőtt, a moszkvai nemzetközi kommunista konferencia előkészítő Budapesti ültek össze tanácskozással. Megbeszélmi valójuk volt sok. Természetes nem a magyaroknak, hanem az oroszoknak.

A Kreml a fejébe vette, seregszemlélet tart a világban. Hűség-nyilatkozatokat várt. S végül, egyeduralmi helyzetének elismerését a híbéresek felett.

Ebben az időben nem ment éppen minden simán. Csehszlovákia brutális megszállása zavart okozott az európai kommunista nagy pártokban s megbontotta soraikat. A csehszlovák események megmutatták, mi vár rájuk.

A szovjet birodalom másik oldalán is kínosan feszült maradt a helyzet. A két kommunista „nagy testvér” már nem öldöste ugyan egymást, a két hadsereget tisztes távra visszavonták a határtól, de a csapatok továbbra is farkasszemet néztek egymással.

Budapest kapta a megisztelő feladatot, hogy a koronázási ünnepséget falai között határozzák el. A Duna-parti főváros ennek a legteljesebb mértékben eleget is tett.

Összehívta a kommunista választó-fejedelmeket, s miután mindent, előírás szerint megbeszéltek, a tanácskozáskor végülis kiadtak egy ünnepélyes nyilatkozatot a népek számára.

Ebben a nyilatkozatban érdekes módon egy szerény sor húzódott meg, amelynek szembetűnően semmi köze sem lehetett a kommunista világ-konferencia megtartásához. A résztvevők ugyanis kimondták, hogy nemzetközi konferencia összehívását java sólják, „Európa biztonságá”-nak megteremtésére.

IDEZŐ JELBEN

A kremlinológia kisdövédivásai is rögtön tudták, hogy a nyilatkozat nagyhangu mondatai semmit sem jelentenek, ez az idezőjelbe tett két szó, a döntő.

Ez hamarosan bebizonyosodott. A határozatot megküldték nemcsak az európai kistestvér pártoknak, hanem az európai államok kormányainak is. S a marxista-leninista értelmező szótárban megjelent egy új kifejezés: „A budapesti felhívás.”

A keleti propaganda ezután a szokott, hatalmas méreteket meg is indult. A nyugati külügyminisztériumok szépen sorjában válaszoltak. Miután senki sem mert ellentmondani a szovjet óriásnak, a válasz igenlő volt. De meglehetősen mérsékelt hangon s főképpen óvatos.

A Nyugat újabb csapdától tartott. „A budapesti felhívás” ugyanis nem beszélt másról, csak az európai hatalmakról. Hol

van Amerika és hol van Kanada?
Hiszen tudvalevő, hogy amerikai és kanadai csapatok állomásoznak Nyugat-Németország határai mentén. Rakéta-bázisai pedig szinte Európában. Néklükük nem lehet semmiféle jobbot, de főképpen nem békejobbot nyújtani. Az a tény, hogy az öreg kontinens jelenleg, ugyahogy, biztonságban él, ez kizárólag a tengerentúli csapatoknak köszönhető. Nyilvánvaló a legújabb orosz manőver végéjéig, az európai államok segítségével akarja kiűzni Európából azokat, akiknek létét még köszönheti.

Ilyen egyszerű csapdába, nem esnek bele. A válaszok nyomban rámutattak erre. Nem maradt más hátra, Moszkva kellett lenni bár, de beadták derekát. Ha nem megy másképpen, jó, hát legyenek ott az Egyesült Államok és Kanada is.

Washingtonnal és Ottawával már nem mentek olyan simán a dolgok. A két főváros pontos előkészítést követelt, mégpedig diplomáciai úton. A nemzetközi konferenciára nem maradhat más feladat, mint ezeknek az előzetes megállapodásoknak a szentesítése.

Egy ilyen csúcs-konferencia csak akkor kecsegtethet sikerrel, ha már mindent korábban elrendezték. Márpedig „biztonság”-hoz, biztos határokat szükségesek.

A NEMET KÉRDÉS

Huszonöt évvel a második világháború befejezése után, az oroszok jóvoltából, még mindig nincs a németekkel békeszerződés. Napnál világosabb tehát, hogy elsősorban a gyászosan levitézett Harmadik Birodalom utódaival kell rendbehozni a szénát.

Moszkva ezután nekifékként a német kérdéskör. Bóna sikerült elintézni mindent. Willy Brandt és kormányja lemondott mindenről, amiről Adenauer és az utána következő keresztény-demokrata kormányok hallani sem akartak. Sőt! Hatalmas kölcsönöket és adományokat juttatnak a hajdanai ellenségre, hogy megmutassák, milyen jó gyerekek az egykori nácifenevadak leszármazottai.

Megint a magyarokra hárult az a kintimentő feladat, hogy kimozdítsák álló helyzetből „Európa-biztonságá”-nak ügyét. A magyarokat a kapott megbízatásnak megfelelően járják is az európai államokat s szorgalmazták a kérdés nyelvébeültetését.

Legutóbb Finnországban voltak. Az Eszaki-fény hazájában ugyanis egy kis remény sugár világított fel, hogy mégis tenni lehet valamit. Helsinki nemrég azt ajánlotta, a Nagyok összejövetele előtt meg kellene kísérelni a dolgok előmozdítását a nagykövetek találkozóival. Egyfelé „nagyköveti szalon”-ról beszéltek, amelyet a Kreml is elfogadott, jobb, mint a semmi.

Budapestnek kellett kápuhatolnia, tulajdonképpen mit is akarnak a finnek s milyen messzire jutottak?

A MAGYAROK FINNSORZÁGBAN

Fock Jenő magyar miniszterelnök és külügyminisztere, Péter János el is indultak tehát a finn fővárosba, hogy a finn-ugor család alapon az ottani rokonokkal találkozzanak.

A tanácskozáskor eredménye azonban nagyon sovány volt. A megbeszélések után kiadott kommuniké beszélt ugyan az „Európa biztonságá” konferencia összehívásának szükségességéről, de semmi több. S ez a hallgatás többet mond, mint a legékebbben szólt záronyilatkozat.

A magyaroknak különben sem volt soha jó oldaluk a diplomácia. Most is elszólták magukat. Fock Jenő, a helsinki konferencia után nyilatkozott. S ebben sok tanulságos dolgot árult el.

„Finnsországban — mondotta az újságíróknak — kezdeményezni kell a Helsinkiben akkreditált diplomáciai képviselőknek az eszmeszerék megkezdését. Akkor is, ha abban nem minden érdekelt állam venne részt. Elegendő lenne, ha legalább huszan előjőnének”

Nem tapintatos diplomáciai kifejezések ezek. Mióta szabja meg egy idegen kormány feje, mit kellene csinálnia egy másik állam kormányának. Arról már nem is beszélünk, hogy az esetleg összeülő európai biztonsági konferencia nem népszavazás alapján alakulna meg és döntene. Ilyen dolgokban a számoknak csak másodrendű jelentőségük van. Egy egész kontinent átfogó rendezést nem a kicsik tulajdonosán lévő száma, hanem a nagyok akaratát dönti el.

De nyilatkozata további részében, még egy súlyosabb baklövés követett el a magyar kormány feje. Kijelentette, s ezzel le is leplezte, hogy hol van a baj:

„Miután az Egyesült Államok és Kanada eddig ellenséges magatartást tanúsítottak a konferencia előkészítő munkálataival szemben, a konferenciát meg lehet tartani nélkülkük is.”

Hát éppen erről van szó. Éppen ez az, amibe a nyugati államok nem mennek bele.

A tárgyalásokról kiadott közös kommuniké még egy meglepéssel szolgált. Azzal, ami kimaradt belőle. A magyarok azért is mentek a finn fővárosba, hogy „továbbfejlessék a két ország közötti eddigi kereskedelmi kapcsolatokat”. A közös nyilatkozatban a kereskedelmi kapcsolatokról egyetlen szó sem esik. Ez a lap fehéren maradt. Rajta a fekete pont: nem sikerült a finnekkel semmilyen újabb megállapodást kötni.

DR. KUNDA ANDOR

A „Megláncolt kacsát” párizsi kitűnő barátom és kollegám, Nemes István küldi utánam repülőpostán. Ami igen stílusos is, mivel Nemes korrozív humor, patyogós szellemes író, aki csak azért nem lehetne munkatársa a stílusban olyannyira hozzá illő hetilapnak, mert nem a Szajna partján, hanem Debrecenben született. Márpedig idegenből jött au grand jamais, nem tanulhat meg egy franciául, ahogy ebbe a szerdai, nyolcvoldalas lapba írhasson.

A Comédie Française-ban játszhatják műveit, ez nem lehetetlen. De aligha nyomja le a Canard a prózáját.

Ma reggel örömmel fedeztem fel a postámban Nemes szépen kaligrafált írását és alatta kedvenc lapomat. Reggeli sétámra magammal viszem, nem tudom megvárni, míg hazajövök.

A Laural Canion Boulevardon valaki meg-szólt.

— Chancard! Maga kapja a Canard-t?
— Igen.
— Amerikai az ur, aki hozzám szólt. Ötven év körül lehet. Kitűnően beszél molieréül.
— Hol tanult meg?
— Párizsban. Feleséget is onnan hoztam. Gineteknek hívják.
— Háború?
— Nem. Csak úgy. Elmentem élni Párizsba.

ZSIDÓ MŰVÉSZEK

A XXI. SZÁZAD ZENESZERZŐJE

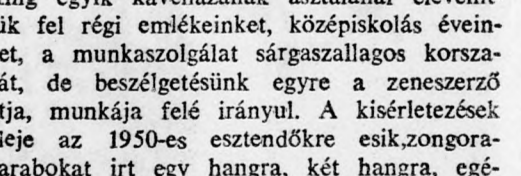
Írta: BARDOS B. ARTHUR (Bécs)

Kolozsvárról indult, Budapestre vezette a fősíkolát és Nyugaton él, — Ausztriában, Nyugatnémetországban, Svédországban... Ligeti György neve ma fényesen ragyog a modern zene firmamentumán, nevét Pierre Boulez és Stockhausen mellett emlegetik a szakkörökben, valóban az uttorók fajtajához tartozik. Mit jelent uttorónek lenni a zenében?

Mint minden művészeti ágba, az uttoró, az uttoró először az értetlenség, a felháborodással találja magát szemben, a kitaposott, a megszokottság útjai kényelmesen bedöcögők önkénytelenül rugkapálóznak minden uttoró, a berodsásodott agytervényeket szokatlan munkára ostromozó kísérletek ellen. A zene azonnal hat érzékerveinkre, érzésvilágunkra s így, a melódikus, könnyen felfogó hangok világát felbolygatja, eddig soha nem hallott hangkombinációk forradalma, természetesen, szinte megoldhatatlan helyzetek elé állítják az átlagos zenehallgatók tömegét.

Az 1923-ban, Dicsőszentmártonban született Ligeti már pesti főiskolás éveiben (1945-49) szenvedélyesen fordult Hindemith, Alban Berg Arnold Schönberg zenéje felé, bár e tekintetben nagy akadályokkal küzdött, mert a sztálinista Magyarország bürokratikus, korlátolt kulturpolitikájára elzártá tőle a megfelelő partitúrákat s az általa áhított lemeközhez hozzájutni — szinte lehetetlen volt. Ligeti

17 éves korában írta első művét, egy szimfóniát, mely még Richard Strauss hatására vizsgálta, később Bartók és Sztravinszki befolyásolta. A pesti Zeneakadémián, többek között, Farkas Ferenc és a jelenleg Svájcban élő Veress Sándor avatta be a zeneszerzés rejtelmeibe...

A deresedő haja, szemüveges, kissé professzorosan ható Ligetivel ifjúságom óta nem találkoztam, most a bécsi Ring egyik kávéházának asztalánál elevenítettük fel régi emlékeinket, középkisülés évinek, a munkaszolgálat sárgaszallagos korszakát, de beszélgetésünk egyre a zeneszerző utja, munkája felé irányul. A kísérletezések ideje az 1950-es esztendőkre esik, zongoradarabokat írt egy hangra, két hangra, egészen 12 hangig. Tulajdonképpen Ligeti György az örök kísérletezők közé tartozik, új világot, soha be nem járt, szűz területeket akar magának mondani s ez mindinkább sikerül neki. Híveinek tábora egyre nő Európaszerte és az USA-ban. Még Pesten írta első kompozícióját, melyben önmagára talált, mely saját hangján szólal meg, a „Vizók”-at. Az 1956-ban született zenemű különböző szízmok, összesen 56 szólam szövevénye s ez az irányzat már a mai Ligetire utal, sajátlatosan a menekülés során odavezetett a harcok tépázta Budapestre a partitúra, — Ligeti egy vonósnyeges partitúrájával és egy fogkével érkezett a szabadság első állomáshelyére, Bécsbe.

Főbb műveinek jelentkezési ideje 1957—1962 közé esik, ebben az időszakban építette ki a különleges, s semmivel össze nem téveszthető Ligeti-világot. Ekkor születtek meg az „Apparitions”, a „Vizók” egy bővített változata, melyet Kölnben adtak elő 1960-ban, az „Atmospheres”, egyike legdrákkali-

sabb darabjainak (1961) Donaueschingben ünnepelte bemutatóját. E szerzeményét használta föl kérdeztől az ismert amerikai filmrendező, Kubrik, aki „Odüsszeia a világűrben” című utópisztikus filmjében az ür végtelején Ligeti bizart, „egy más világból” jövő, sejtelmes hangjaival népesítette be. „Rekviem — 1961 a következő Ligeti-kompozíció, amely az ugynevett mikropolifonikus zenén alapszik, azaz a zeneszerző néhány hang terjedelmét, mikrovilágában kombinálja a parányira zsugorított valóság bámulatosan gazdag lehetőségeit. „A második vonósnyeges”-ben ezt a polifonikus módszert kamarazenei alkalmazza s ez a módszer, néhány hang szövevénye, a Ligeti-zeneszerzés ismertetőjelévé válik, ezt fejleszti további műveiben, — tölkélyre. Az „Aventures”, melyet színpadon előadott zenedarabnak nevezhetünk, áttöri a klasszikus opera merev szinfallait és pantomimszerű részleteivel, az emocionális tartalmat zenei kifejezéssel gyökeresen újat, forradalmi hírdet a jelenlegi zeneszerzés természetében.

Az „Uj Zene Nemzetközi Társasága” kéréses díjasa (1963-65), Bonnban 1966-ban megkapja a Beethoven-díjat, egyik lemeze megnyeri a „Grand Prix de Disque”-díjat, 1968-ban kitüntetik az UNESCO díjjal, ezenkívül, mint vendégprofesszor tanít a svéd zeneakadémián és 1964-ben már beválasztják a Svéd Akadémia tiszteletbeli tagjai közé... 1970 őszére meghívott Budapestre a Bartók-zeneszerzési verseny zsűrijébe, jelenleg pedig Nyugat-Berlinben egy nemzetközi szervezet ösztöndíjasként teljesen a komponálás munkájának szentelheti magát.

Neves európai zenekritikusok szerint Ligeti György „Rekviem” czenekarra és kórusra írt nagyszabású műve korunk csúcstermészei közé tartozik. Nemrégiben a nyugatnémet Televízió felőrlás filmet készített Ligetiről, interjút, melyben a zeneszerző megmagyarázza zenei pályája egyes állomásait, betekintést nyerünk a művész belső világába, „műhelytitkaiba”. Zárkóztaknak, kis-félnéknak ható személyisége mögül azonban megsejtjük a lekiben kavarogó, még ki-mondatlan viharokat, az új zenei formákba kívánczoló tartalmat, az alkotásban határokat nem ismerő és nem tisztelő embert.

A bécsi kört egyik kávéházában ülünk, a zene végtelen fejlődési lehetőségeiről, műbeszélgésünkről rég letűnt időről, barátokról, vésti terveinket kutgatjuk, de Ligeti György tekintete már a XXI. század számára egyre járhatóbb utat kellemi s fülkagyoljja különös, egy új emberi civilizáció zenéjétől visszhangzik...

12 ÚJ KELET NEW-YORKBAN
REPULÓGÉPEN KÜLDJUK NAPONTA (pénteken is)

ELŐFIZETÉSI ÁR LÉGIPOSTÁN:
minden nap 3 óra 22,— \$
péntek, ünnepnap 6 óra 16,50 \$

★

Előfizetéseket és hirdetéseket az Új Kelet részére felvesz: **KÁHÁN KALMÁN**
601 Ocean Ave. Brooklyn, N. Y. 11226
munkanapokon este 6.30 után, tel.: 287-8976, 693-2331

★

BUCHSBAUM ENTERPRISES
1563 Second Ave (81. St. sarok) NEW YORK, N.Y. 10028, tel.: 628-5771

★

Az Új Kelet kapható a nagyobb new-yorki újságkioszkokban.

★

New-yorki munkatársunk, Káhn Kálmár felvesz hirdetéseket és előfizetéseket lapunk részére, ugyanakkor sze-kesztőségi ügyekben is az olvasóközönség rendelkezésére áll.

MEDDIG ÉLHETÜNK? DR. BATÓ JOMTOV 85 ÉVES

Irt: SALAMON MIHALY

Irt: FARAGÓ MIKLÓS

Az öregek szempontjából az a probléma, hogy meddig élhetünk, mindig aktuális. Erre a kérdésre alább választ kap az olvasó. A fiatalok is. Fél évvel ezelőtt, 1970 augusztus 21-én megjelent, A hosszú élet titka című cikkben nekik is megírtam, hogy nem lehet elég korán készülni a hosszú életre. A titok nem titok, röviden ennyi: soha nem szabad a gyomrot megterhelni, a szívet, különösen öregebb korban tudolgoztatni, tehát életünk különböző korszakában csak szervezetünknek megfelelő sportot szabad futni, az evezéstől és birkózástól a lassu sétáig, lehetőleg annyi ahány, amennyit szervezetünk kíván, végül szabályos anyagcsere. A legújabb orvosi felfedezések nyomán ajánlatos állati zsírból minél kevesebbet fogyasztani. Az említett cikkek ez a lényege, de nem lehet elég sokszor hangoztatni. A most következő csevegés ennek egyenes folytatása.

Hogy meddig élhetünk? Nem állítom, hogy

a hosszú életet kizárólag a megfelelő életmód határozza meg, de bizonyos, hogy kizárólag az észszerű életvitel alkalmas az élet meghosszabbítására.

Ez a tétel akkor is érvényes, ha valaki, mint magam is, családi örökségül, ajándékba kapta a hosszú életre való hajlamot. Az előző cikkben erről az öröklött hajlamról szándékosan nem tettem említést, mert ez nem tartozik a hosszú élet szabályai közé, minthogy arra nincs semmi befolyásunk. Most viszont, mikor arról lesz szó, hogy meddig élhetünk, a probléma fő tényezője az öröklött örökség.

Mögöttem 87 évvel mindenesetre jogosan állíthatom, hogy a hosszú élet problémájáról elég tapasztalatot szerezhettem. A magas kort nemcsak életmódonak köszönhetően, hisz maga az a tény, hogy az izgalomnak és csapásoknak, az életviszálynak, sőt, az életviszonyoknak olyan válságain mentem át, amikkel a 87 év nem lenne egyenlőben, ha az nem volna családi örökség.

Az igazság ott van, hogy a mértékletes és higiénikus életvitel mellett a hosszú életnek a **családi örökség a leglényegesebb feltétele.** De mindennél bizonyosabb, hogy,

aki a hosszú életre való hajlamot nem örökölte, az nem kezelheti elég korán életét öfgyógyezéssel cél-szerűen berendezni. Ilyen esetekben csak a megfelelő életmódon mulik az élet időtartama.

természetesen figyelmen kívül hagyva a szervi bajokat.

Saját multamból meggyőző bizonyítékokkal szolgálhatok.

Édesapám szabadnapja vsárnap volt. Reggeli lustálkodás után, szép időben, kitesben sétálni mentünk a szegedi Tiszpartra. Eppen érettségi után voltam, a Megboldogult büszkén lépegettem mellettem. Egyszer váratlanul megállt, egyik kezét mellére szorította:

— Rosszul érzem magam, hozzá fiam konflikt, menjünk haza.

Feltűnően sápadt volt. Ijedten szaladtam egyfogatúrt. Otthon ágyba feküdt, a legközelebbi orvost hívtam, megvizsgálta:

— Mulo rosszullét — mondta — és fel-írt valami gyógyszer. Édesanyám ezt meg-előzően hideg borogatást tett a mellére, amit az orvos helyben hagyott. Apám az orvosság után jobban érezte magát, ugyan-nyira, hogy — mint aki túlvan minden bajon — fölkel és együtt ebédeltünk. Másnap reggel egészségesen (?) munkába sietett, de dél felé súlyos állapotban kocsin jött haza. Anyám lefekette, én is se-gíttettem levetkőztetni, majd orvosért indultam, s csak félül hallottam Apámát, már az ágyból:

— Hidegnek érzem a lábamat.

— Azonnal hozok rá mezeget — mon-da Anyám, arcán alig titkolható rémület-tel.

Percek mulva jöttem az orrossal. Házunk előtt játszó egyik gyerek ezt kiáltotta fe-lém:

— Meghalt...

Élt 48 évemet. Hatan maradtunk testvérek, köztük én voltam a legidősebb. Két na-gyobb fiutesvéremmel egy évig jártunk a közeli imaházba kádist mondani, ami na-gyon alkalmas tréning árván maradt gyere-

kek szívének megacélozására, hogy a rájuk váró küzdelmes életen átverekedjék magukat. Az egy év, miután közreműködéssel Anyám egy kis szatocsboltot nyitott egyik utcai szobámból, 80 összekuporgatott koronával és egy gazdag, gyermektelen nagy-bátyám támogatásával Pestre mentem az egyetemre. Az orvosi tudomány mai állá-sa mellett Apám elérhette volna tul az én koromat, mert családi öröksége erre alkal-massá tette. (Halálát okozó akut szivzava-rának konkrét oka volt, erről más alkalmal-mal szándékosan megemlékezni, mert vagy részletesen kell írni róla, vagy seho-gyan.)

Igen,
jogosan számíthatott hosszú életre, mert anyja, az én Nagyszámam, született Laufer Teréz, 104 éves volt, amikor 1907-ben meghalt.

Az erről szóló anyakönyvi kivonat, sa-jnos, egy nagy, vasalt ládával, benne Apám tengerészkorából pótolhatatlan emlékekkel, az ostrom alatt elpusztult. Élete utolsó éveiben egyetemre hallgató voltam Pesten és minden vasárnap delután meglátogattam Bu-dán, az Attila-kört 84. szám alatt, egy földbe süllyedt öreg földszintes házban, a-hol közel 50 évig lakott, részben özvegyen. (Még Budapestem éltem, mikor az egész ucasort, az ugynevezett Tabánnal lebont-tották.) Abból a körből legszebb emléke-im öhozzá fűződnék... egyszer talán azok-ról is beszámolok.

Férje, Nagypapám, Schnitzer (magyarul Faragó) Elkán a komárommegyei Tejfalun született, ott tajtékpipa-metsző volt, mint előtte a dedapám és 1881-ben 64 éves ko-rában halt meg Obudán, tehát messze az akkori átlagos életkort fölött. A kezemből lévő anyakönyvi kivonat szerint halála oka „fűdögümör”, azaz szerzett betegség volt, korát tekintve valószínűleg tüdőgyulladás, amit ma antibiotikummal gyógyítanak.

Apám nagyszámú testvérei valamennyi-ven magas kort értek el, Miksa nevi szobafestő bátyja, mint törődött öregember veit részt Apám temetésén.

Anyai részről minden rokonom 70 és 80 éven tul halt meg. Anyai Nagypapám, Auspiz Mór és Nagyszámam, Kann Róza, mindketten közel a 80 évhez haltak meg. Még megemlítem egyik nagybátyámat, Auspizt Árkádot. Mielőtt fiaim 1939-ben elin-dultak Palesztinába, meglátogattuk hármu-sban budai otthonában. Nagybátyám akkor 86 éves volt, sajnos, öregkori meghibbadt elmével. Arra a kérdésemre: hogy van, An-ti bácsi? — sirva kezdett panaszkodni, hogy fáj a hája, ha fészülködik. A hája csakugyan hihetetlenül sérült volt.

Testvéreim közül két hugom 44-ben a hitlerjának esett áldozatul, két öccsömet a viharos korszakban szerzett szívbaj 8-10 évvel ezelőtt vitte el, mindkettőt tul a he-tivenen, legfiatalabb öccsöm 75 lesz, makke-gészséges, Budapestem él. Édesanyám 1957-ben 93 éves korában végelgyenyülésben hunyt el. Halála előtt két hétig abba-hagya a táplálkozást és időnként csak egy-két korty teát ivott. Ma is élő öccsömmel társbérli volt. Másik két öccsöm naponta a déli órákban látogatta. Beszélgetés köz-ben váratlanul ezzel a kérdéssel fordult hoz-zájuk:

— Elálmosodtam, gyerekek, menjetek ki, szeretnék kicsit szundikálni.

Fél óra mulva egyikőjük halkán bené-zett hozzá. Már nem élt. Ennél szebben meghalni nem lehet.

Hozzá tartozom élete az enyémmel együtt igazolja a hosszú élet örökölhetőségét. Az ókorban és a középkorban átlagosan 25-30 évig éltek. Tözsomzsádságunkban, Egyip-tomban az átlagos életkor ma is 30 év. Ennek a megdöbbentő statisztikai adatnak fő oka a tudatlanság volt. Az orvosi tu-domány évszázadokon, sőt évezredekken ke-reztül alig haladt valamit és teljes sötét-ségben tapogatózott.

Már éltem, amikor Koch Róbert német orvosprofesszor föfedezte a kolera bacilust, két évvel előb a tüdővész bacilust.

Ennél is többe mond, hogy ő alapította meg a bakteirológia tudományát, éppen em-lített két korszakos föfedezésével. O dol-gozta ki a védekezést is a két tömegpusztító betegség ellen. Hogy milyen nagy em-ber volt, ékesen bizonyítja, hogy a véde-kezés ma is az általa kidolgozott rend-szerre épül. (Amikor tehát apa Nagypapám 1881-ben meghalt, az orvosi tudományban ismeretlen volt a bakteirológia.)

Az utolsó nagy kolerajárványt, amely 1912-ben végigpusztította Európát és Magyaror-szágot is, Édesanyám tette különösen em-lékézetessé. Története jellemző az orvostu-domány nivójára. Koch professzor azt is tanította, hogy a kolerabacilusok egyik veszélyes terjesztője a gyümölcs, mert ellen-őrizhetetlen ulon jut el a fogyasztóhoz. Akkor Tiszaroffon élünk. Memóriámat csalhatalanul lokalizálja az a ház, ahol abban az időben laktam. Lakásunk fény-pontja a ház mögött elterülő nagy gyü-mölcsöskert volt, öreg, bőven termő, ne-mesített gyümölcsfákkal, valamint a ház előtt terebélyesedő, óriási öreg eperfa, méz-édes termésével. Két orvosa volt a falu-nak: dr. Bodnár és dr. Rottmann. (Rott-mann Ella, te gyönyörű osztálytársam az elemiben, élsz-e még?) Valószínűleg felülről jött utasítás értelmében ők hatóságí uton

megfittolták a gyümölcsfogyasztást, abban a tévhitben, hogy a gyümölcsben van a kórokozó. Szüleim tehát lezárták a kertet és nekünk, akkor még csak három fiúnak a szigorú tilalom kapcsán elmagyarázták, miért nem szabad gyümölcsöt enni. Első-szült voltam, akkor 8 éves. Ugy látszik, nem hittem a mesét, és titokban naponta bemásztam a kertészetet át a kertbe, örönd-ve, hogy minden fa nekem termett. Egy szerencsétlen napon Édesanyám tetten ért. A látványtól szegény halála remélhetett, mert ijedében félholtra vert. Később évti-zedek mulva is emlegettük a családban, de-riültve azon, hogy élettem legnagyobb veré-sét tevédekből, ok nélkül kaptam.

Visszatérve az életkor problémájához, köztudomás, hogy két szervünk viseli az élet terhenek orozslánrészét: a szív és a gyomor. Aki megőregeése előtt egyikkel sem élt vissza tartósan, egyiket sem dol-goztatta erón felül, az elérheti az öreg-kort. Aki közben gyomorfekélyt, vagy pé-lául szivtrombózt álltak ki, elég fiatalon ahhoz, hogy néhány évi diétával (diéta nemcsak az étkezést jelenti, hanem az élet-módot is) és a mai kitűnő gyógyszeriek segítségével vagy teljesen meggyógyuljanak, vagy vesztelenül tegyék a bajt, így őket is egészségeseknek kell tekintenünk. Ugyan-olyan hosszú ideig élhetnek, mint akiknek sikerült ezeket a buktatókat elkerülni.

Hát akkor miért nem élünk mégis az eddig megszokottnál to-vább?

Szállóje lett a „120” évig, de csak olya-nok érik el, főként Bulgáriában, ezt a ma-tuzslemi kort, akiknek éveit egyes kes-zőkben 30-nál, vagy 40-nél kezdétek számo-lni. De tréfán kívül, — miért nem élünk 120 évig? Esetleg még tovább? Többek kö-zött azért sem, mert 35-40 évvel ezelőttn vényomásom 140-150 volt, 20 éve 160-165, és most 180. Tudniliuk bármilyen jó állapotban éri is el valaki az öregkort, véréredény falában egyre több és több méz rakódik le, emiatt rugalmassága foly-ton csökken, ugyanakkor a lerakódó méz-szálalék szűkebb lesz az ereket, vagyis a csővezeték, mindezek következtében állan-dóan fokozódó erő, azaz vényomás szük-séges ahhoz, hogy a szív, ez a remek szí-vattyu a felmott ember körülbelül hat liternyi vért keresztül-nyomja az óriási vérhá-lózatot, beleértve a hajszálvéredényeket is.

Jó esetben a hajszálerek jelzik az első csöngtetést. Mint a nevéik mutatja, eredeti-leg is szűkeik, a meszesedés következtében — szintén jó esetben —

kevésbé fontos helyen, legtöbb o-regnél a lábokban rövidebb-hoz-szabb ideig tartó, fájdalmas zárta-tot, érgörcsöt okoznak.

Többféle gyógyszer jó karban tartja. Ma-gamfajta ember életfogytiglan el van rá itélve. Kevesen vannak az én koromban, a-kié ez az alapjában enyhé áramzavar tel-jesen elkerül.

Az elmeszesedés nem arányos és nem egyenletes testünk minden részében. Magam a nagytömeg közé tartozom, mert a lába-mat támogatta meg. Ha megfedekezem a bajról és gyors ütemben indulok utamra, néhány perc mulva fájdalom állít meg és bizonyos ideig tart, amíg — most már las-u ütemben — tovább mehetek. Ezzel szem-ben a meszesedés veszélyes mértéke elkerül-te az agyamat, — báruck Hásémi!

Ahhoz, hogy a mai maximális, körülbe-lül 98-100 éves életkoron tul is éljünk, o-lyan csodaszert kell feltalálni, ami állandó-an oldja ereinkben a lerakódásra kéz me-zet, ereztünk falát nem támadja meg és az rugalmas marad. Tudtommal nagyon sok kutató keresi ezt az elixirt, de ha ráakad-nak, féltő, hogy az emberiség korlátlanul szaporodó új milliárdjainak csak atombombával lehet a földön helyet csinálni.

Címek inkább a magyar írók könyvé-nek a címét kellett volna adni: „Színek és Évek”. Mert 85 évem — hála Istennek egész-ségen megélni, vagy akár sokkal többet is, nem különleges érdem. Erdem és Istentől való kegy akkor lesz belőle, ha a 85 év min-den láncszem olyan élményekkel átszőtt szí-nes kockákkal van kirakva, mint dr. Bató Jomtov barátunk eddig lélt 85 esztendő életútja, — ad 120.

Bár a cionizmus levegőjét a szülői házban, Alsókubiban, ahol a napvilágot meglátta, és később a Dunántulra áttelepített családi otthonban szívtá magába, — Pesten már 17 éves korában a Makkabea tagja volt, — lelke mélyig meggyőződéses cionistává a kü-lönböző európai országok zsidóságának köz-elről való megismerése által lett. Figyelte a nagy zsidó közületeknek, a tömegeknek a zsi-dóságától való pánikszörü menekülését, — a

liberalizmus megváltoztató jelszavának idejét é-ltük, — s látta a keveseket, akik a régi zsi-dó emlékekkel és a nemzeti ideállal a szí-vükben, egyelőre csak esetelvé-bololva ke-resték a visszafelé vezető, évszázados homokkal betemetett régi-régi utat. S tulajdonképpen nagy szerződött el Herzl Tivadart elnökének egész életére szóló odaadó harcosává. Szó-ban, írásban, példadó életének öntudatos zsidó magatartásával. És külön a minden gyö-kérszálával felszívódni öhajtot, de nem tudó, vitéköztesse magyar zsidósággal szemben va-ló kiállásával, sőt merész szókimondásával.

Rendkívül hanyattott életet élt. A középsí-kolait is három helyen — Földváron, Szek-szárdon és Pesten végezte —, aszerint, hogy a szülokét a sors merre sodorta. Egyetemi éveit sem gondoktól mentesen végezte el, s utána következtek életének különböző euró-pai, sőt Európán kívüli, nehéz, de sok zsidó élménnyel teli állomásai. De kedélyét, opti-mista lelkiállagát mindezt nem törte meg. A publicista kíváncsiságával, a történész obje-ktivitásával és örök zsidó bizakodással figyel-te az európai zsidóság lehangelő magatartá-sát és méginkább az új zsidó eszmének itt-ott megmutatózó kicsirázását, még csak haj-nalniprakisadt. Ady-vel együtt vallotta, hogy „az élet nem nagy vigalom sehol”, — pláne a galúti világban nem az, — „de ámulni lehet...”

S abból, ahogyan a zsidó nép tragikus, de közben magából mérhetetlen értékeket ki-termelő galúti életre ráoldákozott, szület-tek meg publicisztikai írásai, történelmi tan-ulmányai és könyvei.

Munkái és tanulmányai jó nevet szere-tek neki a zsidó tárgy publicisztika és kul-túr-történelem művelőinek széles körében. Az európai zsidóság életének és kulturájának megismerése szempontjából nagy ösztönzést jelentettek számára Európán keresztül való vándorlásai, kiküldetési, vagy a tudós ki-váncsiságából és tudományosjából eredő önkéntes vállalkozásai, de dr. Bató, állandó

érdeklődése és kutató ösztöne révén ugyan-olyan zsidó tudóssá lett volna akkor is, ha életét az alsókubinyi, szekszárdi, vagy más jelentéktelen városka kis szobája négy fala között éli le, amelynek ablakából legfeljebb a tavaszi virágzás és az ősz lombhullatás váltakozását figyelte volna éveken át.

Ugyanazai az optimista zsidó világszemlé-lytel és életörömmel, amellyel ma a Rámát Chéneli otthonának ablakából figyeli mind-ezt.

Vándorlásának állomásait nagyjából a kö-vetkező dátumok jelzik:

1906-ban, 21-ik éves korában, tanulmányai-nak folytatására Pestről két évre Olaszország-ba megy. Utána két éven át mgint Pesten tartózkodik, de 1910-ben már Bécsben talál-juk, ahol ettől kezdve 22 éven keresztül majd-mén egyfolytában él. Innen küldi a különböző, főleg német nyelvű lapoknak és folyóiratok-nak publicisztikai munkáit és történelmi ér-tekezéseit. Utána egy évre ismét Olaszország-hoz, régi szerelméhez tér vissza. Végül 1933-ban, különösen a náci-Németország szelétől kergetve, Bécsset végleg otthagyja. A K.K.L. jeruzsálemi irodája megbízásából, Bukarest székhellyel elvállalja az akkor 800 ezer zsidó lelket számláló Románia K.K.L. szervezete-nek az igazgatóját. 1940-ben Velencéből in-údul el hajója életének végső, állandó áll-o-mása felé, az akkori Palesztinába.

Publicisztikai munkásságát, de tudományos munkálkodását is meglepően fiatalon kezdi el. Első írásai 1903-ban Pesten a néhai Bok-kor Armin által szerkesztett „Zsidó Néplap”-hasábján jelentek meg. Írásait a lapban Jom-tov Háleumi névvel jegyezte. Későbbi élet-folyamán is sokszor kapott leveleket kül-földi feladótól is Háleumi címzéssel.

Érdekes módon került be a St. Péterváron meglelt nagyhirű Orosz Zsidó Enciklope-dia munkatársai közé. Az akkor nagy elter-jedésnek örvendő pétervári napilapban, a Rasz Wyszyn-ban a zsidó történelemmel fog-lalkozó több cikke jelent meg. Ezekre fel-igylve kapta meg a meghívást az orosz-zsidó enciklopédia szerkesztőségétől. Az enciklopédia-ban 1911-14 közötti években több, az euró-pai és külön a magyar zsidóságról szóló többrendbeli tanulmánya jelent meg.

Az első világháboru alatt vette át Robert Stricker megbízásából a Bécsben megjelenő Jüdische Nationalzeitung szerkesztését.

A 920-as évek végén több éven át részt vett a Nachum Goldman által Berlinben szerkesztett Encyclopädie Judaica munkájá-ban, mig alijázása után az Izraelben meglelt Hēber Enciklopédia munkatársának hívták meg. Cecil Roth professzor ajánlása-ra, akivel személyesen pedig még sosem volt szerencséje találkozni.

Önállóan kiadott művei közül megemlítem az 1924-ben Wienen németül megjelent „Die Juden im alten Wien” — című érdekes munkáját és az 1942-ben Izraelben Don Joszf Nászíroli héber nyelven megjelent, nagy népszerűségnek örvendő könyvét.

Ugyancsak, 1942-ben az izraeli „Nidché Jiszrael” egyesület megbízásából Etiópiába megy, ahol mintegy fél évet tölt el a Falassa zsidó törzs tanulmányozásával.

Természetes, hogy a munkakedvnek tel-jében levő dr. Bató jelenleg 85 éves korában sem tölti az idejét foteljében nyugalomba helyezkedve, ahogy az a hozzá hasonló kóru öreguraknál természetes lenne. Állandó munkatársa a Zürichben megjelenő „Das Neue Izrael” című folyóiratnak, de több más, Európa minden részében megjelenő német nyelvű kiadványnak. Gyakran keresi fel cikkeivel az Új Keletet is, amelynek hasábján éve-kekel ezelt. „Az idő szerén” — címmel élet-ének, különösen a magyar zsidósággal kapcsolatos érdekes epizódjait több folytatásban adta közre.

A tel-avivi „Ichud Sivát Cion” egylet hé-ber és német nyelven megjelenő vallásos tar-talmu kiadványának is évek óta ő a szer-kesztője.

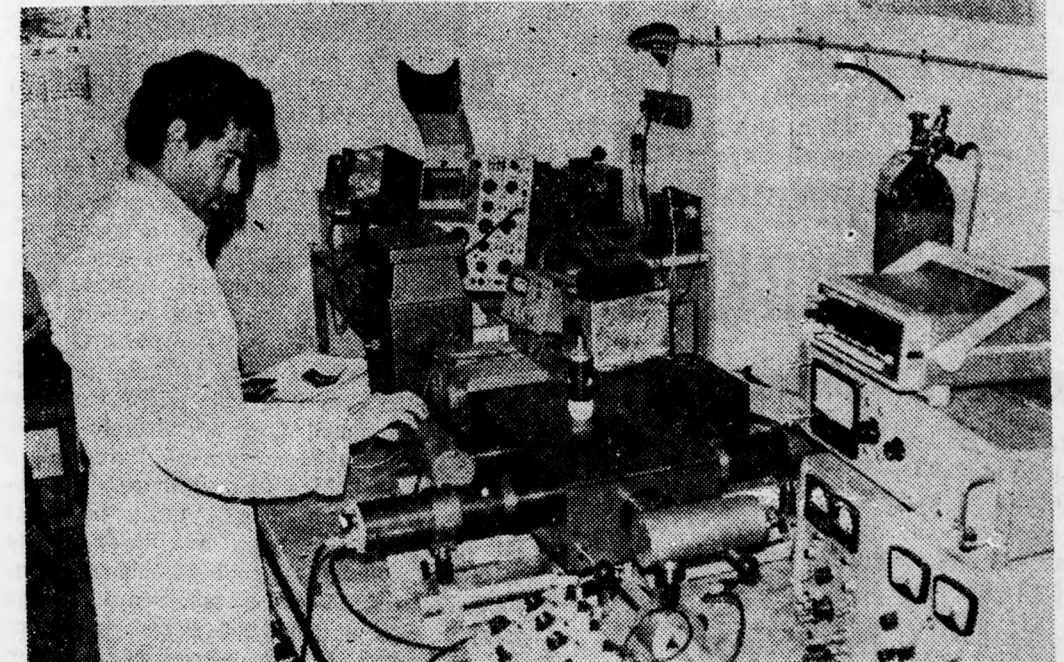
Ausztriai éveinek munkásságáért, de főleg az osztrák zsidóság múltjáról közreadott több-rendbeli értekezéséért 1964-ben a Theodor Körner-díjjal tüntette ki az osztrák kormány.

Életének érdekes epizódja közé sorolhat-juk második házasságát is. Első felesége sok évig tartó boldog házasság után, néhány évvel ezelőtt hunyt el. A düsseldorfi zsidó lap dr. Batoról éppen leközölt tanulmányában ezt is megemlítték. A közlés után néhány héttel dr. Bató egy Rómában feladott levelet kapott. A levél írójja, kedves, művelt asszony, — éve-ken keresztül Pozsonyban mint övonó műkö-dött, — egy 40 év előtti kongresszuson való találkozásukra emlékeztette dr. Batót, s me-lengette meg, hogy ha utja megint Olaszor-szág felé vezet, el ne mulassa őt Rómában felkeresni.

A látogatás később meg is történt, s az a két régi ismerős házasságával végződött.

Reméljük ezektán, hogy a rámat-chnéi kis-kertes otthon ablakából — most már kettes-ben — még soká fogják szemléni együtt a tavaszi virágzás és az ősz lombhullatás váltakozását. Egyelőre azokat a meleg jókíván-ságokat fogadják, amelyek az izraeli és kül-földi barátok részéről Bató doktor 85-ik szü-létése napján nagy tömegben áramlanak felé-jük.

Dr. Bató Jomtov, kedves és szeretett bará-tunk, úgy is mint a volt magyar cionista vezetőik táborának nesztora, 120 esztendeig-ko lecháj!

A rehovoti Weizmann-intézet vegyi immu-nológiai osztályán a napokban üzembe helyez-ték a kémiai és biológiai oldatok gyors reak-cióját mérő készüléket, amely a maga nemében az első ilyen berendezés a világon. A készülék pontosan le tudja mérni azokat a válto-zásokat, amelyek a másodperc egymilliomod része alatt történnek az oldatban. A mérést az oldat hőfok változásának ellenőrzésével hajtják végre. Ez a hőfok azáltal keletkezik, hogy az oldatban, a vegyi folyamat végrehajtása céljából 30 ezer Volt áramot vezetnek és nemcsak a temperatura változást, hanem a kisugárzás toleranciát is lemérik.

Hippi voltam Tel-Avivban

Irta: HÁGAR ENOS

— Tudod mire lenne kedvem? — mondtam egyik reggel — kedvem volna maskarába öltözni és leugrani a hippikhez Ejlata.

Férjem nagyot kortyolt a reggeli kávéból és elfintorította arcát.

— Ha meg nem sértek, mi ebben a pláne? Szerintem sokkal érdekesebb volna, ha hippivel lennél a kispolgárok között.

Igy született meg az alábbi cikk alapötlete.

Szerda reggel 9 óra kezdtem meg hippie életet a tel-avivi Arlozoroff és Jehosua Ben Nun utca sarkán álló Supersol üvegablakai mellett.

Alaposan fel voltam szerelve. Kopott jeans-nadrág (egy barátom fiáé), bőjujú vázonszandál, amelynek törökperza mintája gyertyatörő emlékeztet (Kelet-Jeruzsálem), alatta maganyak, fekete pullover (a férjemé) és mindezeket orlon szőrméjű bekecs. Ezenkívül, egy gitárt cipeltem (egy kollega fiáé) és szakadozott vászon utastáskát a jaffai bolhapiacról). Szóval, alaposan felszerelve mindezzel, leguggoltam a fal mellé és a hatalmas kirakati üvegablaknak támasztottam a hátamat.

EZ IS ÉLET?

— Mennyibe kerül a gitár? — A fekete árnyék, amely eltakarta előlem az éjszakai hűvösség után még fázósan gubbaszó hippilegnagyobb ajándékát, a Napot, egy kiváncsi mosolygó fiatalemberhez tartozott. Köröskörül az üzlet előterében további férfiak állagáltak, napozták, a sarki villany-rendőrhöz támasztották hátukat és kényeszeredtek, télen feceséggel töltötték az időt. Munkások, akik minden reggel megjelennek ezen a környéken abban a reményben, hogy alkalmi elfoglaltságot találnak. Azon a szerdai napon nem mutatkoztak megrendelőik és a csoport moitán vetette magát az ujdonságra. Szokatlan megjelenés reményeket ébresztett bennük, valami lánal történni fog.

— En... gitár — te... — kiderült, hogy a gitárt akarják megvásárolni, egyetlen földi javamat az életben. Magam sem vettem észre, hogyan és mikor szorítottam magamhoz védelmezően.

— Mi a csudát akarsz tőle? nem látod, hogy tisztára meg van keverve? — A szöke fiatalember mosolya kimonodtan rosszindulatnak tűnt.

— Pénz... mennyi? — ismételte meg kérdését makacsul az első és hogy jobban megértesse magát, középső ujjához dörzsölte hüvelykujt.

Ez a kellemtelenkedő kérdés újra és újra visszatért a nap folyamán, a tizenkét óráig keresztült, amelyet a városbeli barongalással töltöttem. Egy srác a Salomon-torony mellett, egy bicikliző kamasz a Salom Alechem utcában, egy taxifófor a Mugarábi tér mellett Noga kavéház előtt, egy kutyáját sétáltató uriember a tengerparton és egy fiatal lány abból a tömegből, amely körégyült a Dizengoff-utcai Matzkin áruháza kirakata előtt, a koraisi fényzőnben. Valamennyien szerencsétlen gitáromat akarták megvenni, néha erőszakosan is. Biztos és szemtelen hangsúllyal, mint akik tudják, hogy a felkínált fillérek csábításának képtelen ellenállni a koudus hippilány. Megkönyebbültem, amikor végre biztos helyen tudtam gitáromat: a Dán-hotellel szemben lévő tömegszállítás nyomorúságos szobájában.

De mindez persze ezer évvel később történt. Közben reggel negyed tíz van, a Nap kedveskedően simogató és a Supersol polcain barnahajú kenyerék mosolyognak.

Két személyt vettem és két aprócska körtét.

— Harminchétt agora — mutatott a pénz-tárosná a blokkra és professzionális türelemmel várt, amíg ügyetlenül kotorásztam a plasztikzacskóban, amely szegényes vagyonszámbát tartalmazta csörgő tiz-szörgrások formájában.

— Kenyér és ének, mi kell még az életben? mondta valaki mellettem. Óvatosan hátra sandítottam, jólöltözött 40 éves asszony láttam.

— Élet, élet, kicsoda élet az ilyen? — hallottam egy újabb női hangot.

Sajnos, nem válaszolhattam nekik, nem mondatthatam, hogy én is azt kérdezem, milyen is lehet ez az élet tulajdonképpen?

A CSUNYA IZRAÉLI

— Egy idegen lány mindig közpréda — így magyarázták szobatórsóm a szegény turisták szállójában a Járkon-utcan. (A 3 és fél x 4 és fél méteres szobában hat ágy van és a szálláson jóformán egyetlen reggelit is adnak, mindezt 4 fontért). Erről beszéltek a lányok újra és újra egy csésze tej felett, a lámpaoltás előtti utolsó cigarettá idején, vagy amikor mozulatlan arccal néztek a televízióban sugárzott izraeli rövidfilmre és amikor a szálló szalonnak nevezett szobájában vallástudományi könyveket lapozgattak, vagy amikor az ágyon kuporgó vagy hasas csomagokba rendezték holmijukat.

— Egy idegen lányt be szabad csapni. El szabad csabítani, szabad megalázni.

Gladys 19 éves, New Jersey államban élő tehetsős, zsidó szülők egyetlen gyermeke. Egy fél évvel ezelőtt indult, hogy megismerje a világ egy darabkáját, mielőtt belemerülne az egyetemi tanulmányokba. A jeans-nadrág és szabadon viselt hosszú haja ellenére, Gladys nem hippie. És szintén nem hippik az amerikai lányok, akik egyedül, vagy csoportokban utaznak és tö-

bek között általában néhány hónapra megizlik a kibuci életformát is. Valamennyien keserűen panaszkodtak az izraeli férfi gombaságára, beleértve a kibucnyikot is és megalázónak érezték, hogy azonnal, ahogy mondták „a lényegre” térnek. Arról mesélték, hogy félnek egyedül járni a város utcáin és arról, milyen győzedelmes kifejezést ölt az izraeli férfi arca, ha sikerül elérni egyetlen és nagyon meghatározott célját.

Egy nappal korábban valószínűleg kétkedtem volna, egyéni keserűsége, vagy csalódására gyanakodva. De miután néhány óráig keresztült hallgattam az izraeli fiatal emberek angol dadogását és egymás között lefolytatott héber párbeszédeiket, kénytelen-kelletlen el kellett ismerem, hogy van valami ebben a vádban. Talán több, mint valami.

Még a legelviselhetőbb az az idősebb férfi volt, aki meghívott „egy csésze teára” jiddissel kevert dadogó héberséggel. A legrettenetesebb viszont három fiatal volt. — Ávi, Salom és egy fiatal lány, akit Rikinek hívtak, ha jól emlékszem.

Ávi dűtűtán 3kor fogott meg a Dizengoff-téren. A szó szoros értelmében. Hirtelen valon ragadt és gyakorlati mozulattal ellátta utamat. Hívott, üljek le velük a tér egyik padján és ellenkezésre sem hagyva időt, megpróbálta kivenni kezemből a táskát. Angol szókincsse hamarosan kimerült és lassan elszunyókáltam a déli melegben. Hirtelen meghallottam Salom hangját — héberül:

— Most persze nem tudod lerázni estig, mi? — Kuncogott és valamilyen megjegyzést tett, amit nem értem. Riki válaszolt, azután világosan hallottam Ávi szavait: — Mindenesetre kikötöm, hogy előbb megmosakodjok.

Miután elmenekültem a térről, még kétszer találkozottam ezzel a fiatalemberrel és nem tudom hogyan ráztam volna le, ha segítségemre nem siet a szerkesztőség fényképezője.

A MUCSAIAK

Bármilyen furcsának is tűnik, a tel-aviviak még nem szokták meg a hippiket. A provinciális társadalomban élő emberek tipikus kétértelműségével vetik magukat a szenzációt jelentő ujdonságra és gátlástalanul hangos kifejezést adnak értéklődésüknek.

A leghevesebb természetesen egy gyerek volt, négy év körüli kisfiú, aki maszatos ujjackájával rám mutatva, felsívtot az örömtől: „Nézd apu, egy indián!” Kevésbé kellemes volt a találkozás azzal a hölgygel, aki a Járkon-utcai Pláza-szálló előtt elhaladva mellettem, odaszólt a barátnőjének:

— Mondd, ez férfi, vagy nő?

Es a megjegyzések fel-felcsattantak végetérbetlenül.

— Hej angyal, mi a véleményed? (félfelreértetlen mozulattal kísérvé).

— Mondjanak amit akarnak, szerintem, es ist schrecklich.

— Nem akarsz egy fésűt?

— Mosakodtál már idén?

— Miért nincs szakállad, ha-ha-ha?

— Maga héber beatnik, vagy amerikai? (Ezt angolul mondta egy turista).

— Te Jösten!

Az 50-419 S-számú taxi sofőrje lelassította a kocsi, hogy az erősen sminkelt utas nő jobban szemügyre vehessen. Meg is tette, a tartózkodás legkisebb árnyalata nélkül. És végeredményben rájöttem, hogy a tekintetek sértőbbek a megjegyzéseknél. Ugyanis a tekintetek megértéséhez nem kell héberül tudni. Es ezek a pillantások kellemetlen kintartással kísérték végig utamon. Magasabbrendű mosollyal, tintető rosszallással, megvetéssel, sőt néha undorral tekintettek rám, városom és hazám polgárai.

EGY EBED TÖRTÉNETE

A cigarettára és az éjszakai szállásra előirányzott költségvetésem kívüli 2 és fél font volt a vagyonom élelemre, egy autóbuz utazásra és egy tantuszra, hogy közzölhessem férjemmel: „Még élek!”

Ez a megnyugtató közlés tulajdonképpen tulzot volt. Egyáltalán nem esett nehezemre az „életbenmaradás”, ugyanis jól érezttem magam. Miután rájöttem, hogyan ne vegyek tudomást a körülöttem lévő értetlenségéről, azt is felfedeztem, hogy Tel-Aviv utcai kellemesebbek és égboltja kékebb, mint amilyenre emlékeztem. Valószínűleg ez a nagy titok, ami egybekapcsolja a hippifaj fiat. Az a képesség, hogy az ember megpihenjen az ut szélén, anélkül, hogy különösebb figyelmet szentelne a járdaszél kövéhez tapadó piszoknak. Ez a képesség jelenti valószínűleg az ember felszabadulását a társadalmi normák béklyóiból.

Csak hogy néha a felszabadult ember is éhes.

A központi munkaközvetítő hivatalban elnéző mosollyal nyugtázták munkakeresési kísérleteimet és meghagyározták, hogy turistáknak nem vállalhatok munkát Izraelben. „Csak néhány órára” kértem, természetesen hiába.

— Nem lehetne találni valamit a számára? — kérdezte egy könyörületes szívű asszony, és a hivatalnok sajnálkozva intett nemet.

— Körülnézhet az éttermek és a szálló-

dák körül — mondta meglepően jó angolul — talán elfogadják és akkor enni is kap.

Megfogadtam a tanácsot.

A Dizengoff-utcai Házmozg-étteremben próbálkoztam először, vágyakozóan gondolva az ott felszolgált gulyáslevesekre. Az általában kedves, szöke pincérnő hideg pillantást vetett rám:

— A főnök nincs itt.

— Dehát éhes vagyok.

Elfordult és elment. Ottmaradtam árván a gitárral.

A Chén mozival szemben lévő Oriental Quick-bárban már a főnököt kerestem. Miután lefordították kérésemet, így válaszolt: — Elegendő munkásom van. — És a mellette álló asszony hozzáfűzte: — Még csak ez hiányzik.

Ekkor már nem pőzóltam: valóban nagyon éhesnek éreztem magam. Tuláságosan nagy remények nélkül és haláláradtan bementem a Dizengoff-utcai B&O grill-csárdába. A pincéáros nagyhajú, fiatal gyerek, elűnt, hogy megkeresse a tulajdonost. Azután kockásingű fiatalember tñnt fel, jó angolul fordult hozzám és öt perccel később a konyhában találtam magam.

— Ne engedjétek, hogy mosogasson — mondta valaki, — nem lányoknak való. — Vádjon káposztát, az könnyű, — jegyezte meg egy új hang.

A bászírtós kés féltelmesen éles volt. A nagy mosogató-medencében hatalmas káposztafejek himbálóztak a vízben. „Igy ni” — mutatta egy 15 év körüli gyerek a káposztavágás művészetét.

Vágtam, vágtam és vágtam és némán megfogadtam magamban, hogy az életben soha többé nem eszem káposztát.

— Igyál, — megint az angolul beszélő fiú jelentkezett, hatalmas pohár mandarinlével. Megittam és megint vágtam és az idő mintha mozulatlanságba merevedett volna.

— Gyere enni — a kockás bluzos fiú negyed grill-csirkéet, sült krumplicet, pitát és savanyúságot tett elém. Sehogysem tudta megérteni, miért nem akarom megenni a káposztasalátát.

— Ha akarsz dolgozni még — mondta az ebéd befejeztével — két és fél fontot kapsz egy órára. Amikor azt választottam, hogy egyelőre elég volt a munkából, kellemes utat és sok sikert kívántak mindannyian.

Annymira meghatódtam, hogy egészen elfeledkeztem róla: senki nem mosatott velem.

Emlékezés két mártírra

«JÁÁKOV ÉS JÓSZEF HAGYATÉKA»

Néhány év óta közöttünk él a romániai zsidóság egyik nagy alakja, Ráv Cvi Guttman, akinek tragédiája vetekszik a legfantázia dušabb író alkotásává. Ráv Guttman (egyéb néven a Báál Sém dedunokája), aki negyven esztendőn át volt a bukaresti zsidó hitközség lelkipásztorja, olyan fájdalom hordozója, amelyhez fogható kevés van. 1941-ben, amikor Horia Sima zöldinges légiósarusa „forradalmat” rendeztek a román fővárosban, 120 zsidót végeztek ki, közöttük volt Ráv Guttman két fia: a 27 éves Jáákov és a 25 éves József.

A két fiút apjukkal együtt vitték ki a jilvai erdőbe és amikor a kivégző osztag elé állították őket, a már akkor ösz rabbi kézenfogta fiait, hogy együtt és egymás mellett haljanak meg. A sors azonban másképpen akarta, a gyilkos golyók csak a két fiút érték, míg az apa megmagyarázhatatlan csoda folytán életben maradt.

Amikor a gyilkosok eltávoztak és magukra hagyták áldozataik tetemeit, Ráv Guttman felemelkedett, majd két halott fiaira borulva zokogott. Később bevásárolgott a városba, hogy gondoskodjék fiai és a többi mártír, zsidó módon való elhaltatásáról.

Közél harminc éve hordja magában az ösz pap elmulhatatlan fájdalmát. Még Romániában emléket akart állítani két fiának. Mind a két fiú kiváló értelmiségű volt. Az egyik ügyvéd, a másik író és esszéista. Édesapjuk összegyűjtötte meglelt tanulmányait és kötetben publikálta azokat. Amikor alijázott és Tel-Avivban telepedett le, templomot alapított, amely fiait nevelt: „Sééír Jáákov v'Jozsef”. Nemrégiben ezzel a címmel jelentette meg héber fordításban fiairásait: „Jáákov és Jozsef hagyatékai”.

A könyvben magas szinten álló tanulmányokat olvashatunk. Ime néhány cím: „Cionizmus, mint az emberiség történetének funkciója”, „Zsidóság és kultúra”, „Társadalom és értékek”, „Azsia kulturája és az európai civilizáció”, Nemzedékünk erkölcsi válsága”. További cikkeik korunk nagy íróiról és gondolkodóiról, szerepel közöttük Tolstoj, Dosztojevskij, Jean Jaurés, Roman Rolland, Stefan Zweig és mások.

A második világháboru kitörésének előestéjén Jozsef Guttman a következő sorokkal fejezi be egyik írását: „Remélünk kell, hogy eljön az idő, amikor a népek képesek lesznek majd különbséget tenni

A HIPPI PIHENŐJE. Amikor nem kell ügyelni a társadalmi normák előírta viselkedésre, az élet hirtelen sokkal egyszerűbbnek tűnik.

lem kezét, mielőtt a káposztához állítottak.

CIONIZMUS ÉS A SZEP IZRAÉLI

A Moádon Háolés klub hirdető-táblán közli az érdekeltekkel, hogy a nyugati országokból származó olék számára létesült a Járkon-utca 109 alatt. A tömegszállítás tulajdonosának utbaigazítása szerint ott ettem vacsorát, egy adag piritósra preparált babot és egy csésze tejet. (Egyébként, ha ez valóban amerikai stílusú sülthab, akkor én valószínűleg igazi hippie vagyok, dehát mit kívánhat az ember egy 1.15 fontos vacsoráért?)

Ebben a klubbhelyiségben találkoztam azzal az idősebb hölgyvel, aki estéről-estére ott tartózkodik, hogy megtérítse a cionizmushoz a tévelygő turistákat.

— Vigyázz, nagyon székant az öreg nő —, figyelmeztettek a lányok, de mekkülésre nem maradt módom: szeliden, de erőszakkal leültem az asztalhoz és másfél óráig monológ keretében közöltem velem Izrael és a cionizmus történetét. Megtudtam, hogy Izraelben „a lakosság 40 százaléka tartja el a másik 60 százalékot, amelyik nem akar dolgozni”, megtudtam, hogy Izraelben soha senkinek részeg, hogy a disz-kotékokat a külföldi turisták ismertették meg az izraeli ifjúsággal és hogy a személy szerint egy kibucban volt Golda Méirrel és hogy egyetlen pohár vizet sem adna annak, aki nem akar dolgozni. „Egyetlen pohár vizet sem, nem én!” — hangsúlyozta kicsit túlságosan felhevülten.

Megtanultam, hogyan lehet meggyőltetni Izraelt az idegenekkel, rövid másfél óra „cionizmus” nyomán.

Vételek az igazság ellen, ha nem emlitem „a szép izraelit, akivel éppen ugy tan-

lálkoztam, mint a csunyával. Rendőr képeben jelentkezett, aki szorgalmasan írta a közlekedési raportokat a Sálom-torony bejárata előtt.

Szándékosan provokáltam a rend, a társadalom őret, akit olyan szivesen gyűlölnek a hippik és forradalmárok. Néhány hibával próbálkozás után sikerült úgy tednem le a torony előtti járdán, hogy jóformán belétn botlott. s tényleg hozzám lépett és lehajolt.

— Beszél franciául? — kérdezte. Gyánakodva mérgettem, arckifejezése mítsem árult el érzelmeiből.

— English — válaszoltam és titokban megtapogattam a zsebemben lapuló újságot, hogy igazolványt, mint rendesen gyűllekezni kezdek az emberek.

— Orvos vagyok — jelentkezett váratlanul egy férfi.

— Kérdezze meg tőle angolul, mit csinál it, — szólt az orvosnak a rendőr.

Az orvos fordított.

— Pihenek — válaszoltam harcra készen. Az orvos lefordította.

— Okay — mondta a rendőr, — csak azt akartam tudni, nincs-e szüksége valamine. Olyan furcsa. És mondja meg neki legyen szives, — folytatta a rend őre, — hogy ha fáradt, vagy rosszul érzi magát, leülhet a székre a bejárat mellett.

— Miért nem akar leülni a székre? — kérdezte az orvos, miután elutasítottam a rendőr javaslatát.

— A járda is istenidótt anyaföld — válaszoltam.

— Mit mond? — kérdezte a rendőr.

— Semmi különöset — felelte az orvos és elvegyült a tömegben.

JÁÁKOV és JOSZEF GUTTMANN

rendszerek között — legalább olyan mértékben, hogy az utánunk következő nemzedékek jobb körülmények között élhessenek”.

A cionizmusról írott esszéim egyikében Jáákov így ír: „A zsidóság számára a középkor csak 1896-ban ért véget, a zsidó újjászületési mozgalom létrejöttével, Herzl „Zsidó államának” megjelenésével. A cionizmus nemcsak nemzeti megmozdulás, hanem lelkiszigorítás megmozdulása, hanem funkciója az emberiség történetének is”.

A könyvhöz Izrael országos főrabija, Ráv Untermaan írt előszót, de a legmegrendítőbb részt talán az apa, Ráv Cvi Guttman bevezető sorai képezik:

„Megtört szívvel és remegő kezekkel mártom tollamat véres könyveimbe, amelyeket megszakítás nélkül ontok két drága fiam, Jáákov és Jozsef tragikus halála óta, hogy utjára indítsam ezt a szomorú könyvet, derékbeszakadt, fiatal életük szellemi alkotásának kisugárzását.

„Fiatal koruk óta fiaim minél több tudást, bölcsességet igyekeztek magukba szívni: tudományos és irodalmi értékű írások mellett, ott sorakoznak a társadalmi igazságtalanságok, az elnyomó fasiszta rezsim ellen írott cikkek is. Mert fiaim szerettek a zsidóságot és szerették az emberiséget”.

„Bárcaisk szolgálta az a könyv balzsamul az össetört apai szívnek, hogy a fiaim alkotását nézve elmondhassam az Írással együtt: „Jáákov nem halt meg és Jozsef még életben van.”

— Kérdezze meg tőle angolul, mit csinál it, — szólt az orvosnak a rendőr.

Az orvos fordított.

— Pihenek — válaszoltam harcra készen. Az orvos lefordította.

— Okay — mondta a rendőr, — csak azt akartam tudni, nincs-e szüksége valamine. Olyan furcsa. És mondja meg neki legyen szives, — folytatta a rend őre, — hogy ha fáradt, vagy rosszul érzi magát, leülhet a székre a bejárat mellett.

— Miért nem akar leülni a székre? — kérdezte az orvos, miután elutasítottam a rendőr javaslatát.

— A járda is istenidótt anyaföld — válaszoltam.

— Mit mond? — kérdezte a rendőr.

— Semmi különöset — felelte az orvos és elvegyült a tömegben.

Milyen mélységesen zsidó formája ez a megörökítésnek, nem érc, nem diszes palota, hanem könyv, héber könyv, amely a nagyravaható, zseniális fiatalok szellemét tükrözi vissza.

Amióta a tragédia Ráv Guttman életében bekövetkezett, egész lényét a vészorkoszk áltozatok megörökítésének szenteli. — Olyan mártiroknak kíván emléket állítani, akiknek nem maradtak közeli hozzátartozói, akiknek neve feledésbe ment.

Ráv Guttman elhatározta, hogy temploma falán márványba véseti a „Mefkure“ hajó 300 áldozatának nevét és minden évben a Járhejzt napján, összehívja templomában az áldozatok hozzátartozóit közös Kádís-mondásra.

Nagyon időseztű ez a kezdeni-nyezés, hiszen 26 év alatt szinte semmi sem történt a „Mefkure“ máápi-hajó áldozatainak megörökítésére. Rövid idő múlva aligha lesz valaki, aki emlékezik majd az alijjáért folytatott küzdelemnek e megrázó momentumára.

Amikor melegen ajánljuk Ráv Guttman könyvének elolvasását, felhívjuk a Mefkure áldozatainak hozzátartozóit, küldjék be drágáik nevét a rabbi címére, hogy Guttman rabbi által készített névsor a lehető legteljesebb legyen. A cím: Tel-Aviv, Rechov Pekin 8.

Rössel Mordecháj

A HETI SZIDRA

JITRÓ

Es meghallotta Jitró, Midján papja. Mőzes apósa mindazt, amit Isten Mózesel és népével, Izráellel cselekedett... Es vette Jitró, Mózes apósa Cipórást Mózes feleségét... és két fiát... és ment Jitró, Mózes apósa Mózeshez annak fiaival és feleségével a sivatagba, ahol táborozott... (S'mot 18, 1-6)

Jitró látogatását vizsgálva a magyarok egyetértően abban, hogy klasszikus családtagoktól van szó. Amíg a zsidó népi rabszolgasorban volt, Mose Rábenu lemondott a normális családi életéről és annak örömeiről, tekintve, hogy minden erejét és energiáját a nemzeti ügy szolgálatába állította. Jitró, a bölcs pap — noha a vő „megszállottasága” összetörte lánya boldogságát és a gyermekek apa nélkül nőttek fel — megértést tanusított a zsidó szabadságese iránt. Nem zúgolódott, nem tett szemrehányást, hanem gondoskodott lányáról és unokáiról. Türelmesen várta a fejleményeket. Viszont amikor arról értesült, hogy „az Örökkévaló kivette Izráel fiait Egyiptomból”, szóval, hogy a zsidók elérték céljukat és kiszabadultak a rabságból, — akkor „vájákách Jitró”, Jitró úgy vélte, eléjt az ideje, hogy Mose gondoskodjék az övéiről is. A vezér is megengedheti már magának azt a luxust, hogy közönséges halandó módjára megépítse a maga családi fészket.

Miután Mose Rábenu elbeszélte apósa-nak viszontagságait, a csodás menekülést és az azt követő eseményeket, így szólott Jitró: Bäruch Adónaj, legyen áldott az Örökkévaló, aki megmentett benneteket az egyiptomiak hatalmából és Fáraó kezéből.

Bőlecsenk (Szináj-hegy 94) azt írják: **G'raj hu I'Mose**, szegény Mose Rábenu-ra és a 600 ezer zsidóra nézve, hogy nem mondta áldást, ügyszó, az első áldó szó Jitró ajkáról hangzott el.

A kommentátorok különösen találják a szemrehányást, hiszen tudjuk, hogy a zsidók a szerencsés megmenekülés után gyözelmi dalt énekeltek. Jitró párszavas áldása talán felülmúlja a gyözelmi dalt, amely a legmélyebb hálaleírés kifejezője? — kérdik.

A Tiferet Slomo szerzője úgy véli, hogy a zsidó háladal és Jitró áldása között óriási a különbség. Míg a zsidók azért a kegyért háládkodtak, amit az Örökkévaló velük szemben tanusított, Jitró azért örvendett és mondott áldást, mert Isten másokkal, Izráellel tett jót. Jitró tehát nem önmagáért, hanem másért háládkodott — ezen a téren valóban példát mutatott.

A felületes szemlélőnek az az érzése, hogy Jitró feleslegesen megismételte szavait. Előbb azt mondta „legyen áldott az Örökkévaló, aki megmentett benneteket az egyiptomiak hatalmából és Fáraó kezéből”, majd hozzáfűzte: „aki megmentette a népet az egyiptomiak hatalma alól”.

Az Imrėj Chén szerzője a következőket írja: „Jitró valóban kétszer mondott köszönetet az Örökkévalónak. Először azt mondta: legyen áldott az Örökkévaló, aki megmentett benneteket, vezérket az egyiptomiakkal való együttműködéstől, hogy nem árultátok el a zsidóság érdekeit... Csak azután mondja: „legyen áldott az Örökkévaló, aki megmentette a népet az egyiptomiak hatalma alól”.

„A harmadik hónapban Izráel fiainak kivonulása után Egyiptom országából, ezen a napon érkeztek Szináj sivatagába... és táborított ott Izráel szemközti a hegyel.” Az Irás vázolja a nagy készülődést: milyen emelkedett ünnepi hangulatban várta a nép az isteni kinyilatkoztatást — a Tórárt.

Egy újkori szerző vizsgálja azt a kitért, hogy „szemközti a hegyel”. A táborlakók szokása — írja —, valahányszor a hegy lábánál telepednek le, sátraik bejáratát a völgy felé fordítják. A hegy ugyanis elzárja a kilátást. Viszont a Tóra kihangsúlyozza, hogy a zsidók szemközti a hegy felé táboroztak: ebben a pillanatban tekintettek, vágytak és érdeklődtek a hegy felé irányult, abban összpontosult.

A Szináj-hegy lábához való megérkezés valóban népi szemlélő történetének kezdete jelent. Itt hangzott el a Tizparancsolat, amely döntő hatást gyakorolt az ember erkölcsi és társadalmi fejlődésére.

Hasadt a hajnal és ott állottak Izráel fia a Szináj-hegy alatt és egymásra néztek és kiáltott az ajkukon a kiáltás: — Násze v'nisna! — Elfogadjuk! Megteszük! Elvállaljuk! Megtartjuk! Még nem is hallottuk a szót és máris ragaszkodunk hozzá! Még nem is értjük az ígét és máris magunkhoz kapcsoljuk! Merit akarjuk — akarjuk a Tórárt! Akarjuk az Istent!

„Es felelt az egész nép együttesen...“ A vilnai gáon szerint nincs az ember, aki a Tóra összes parancsait egymaga teljesíthetné. Itt van a kollektív parancsok hosszú sora, például a tized, a jótékonykodás, a chálca. Az ember egymaga nem

hajthatja végre azt a parancsot, mert partnerre van szüksége. Ugyanakkor vannak parancsok, amelyek a levitákra, a kohánitákra, a főpapra, a királyra vonatkoznak. Ezért felelt az egész nép „együttesen” és fogadkozott, hogy „mindazt, amit az Örökkévaló mondott, meg fogjuk cselekedni!” Együttesen fogjuk megtenni, nem pedig külön-külön...

„Drásot el ámi” című könyvében Ráv Amiel, néhai tel-avivi főrabbi a következőket írja: „Még szerencse, hogy a Szináj-hegyi kinyilatkoztatásnál a zsidók „együttesen” szóltak, illetve a tervezett szövetséget együttesen szavazták meg. Mert ha egyénileg szavaztak volna, biztosan más lett volna az eredmény. Ha Simon meghallja, hogy Reuven „násze” (megteszük) céduával szavazott, minden bizonnyal átcsap ellenzékre és hangosan hirdeti, hogy más véleményen van: „Jo násze” — ahogy az már zsidóknál szokás...

A múlt század negyvenes éveiben kezdte meg működését Pozsonyban a világhírű Szofér-dinaszta második feje, **Reb Abraham Smuel Binjámin Szofér**, akit műve után „K'táv Szofér” néven emlegetnek. Az ő idejében bontott származék- és reformmozgalmat és a hagyományhi zsidóság kénytelen volt felvenni a harcot. Az ortodox rabbi, aki azelőtt a szószéken csak tanított s időnként dorgált, az új emancipációs eszmeáramlat keresztülyében kénytelen volt vitakozni... Olyan rabbi volt tehát szükség, akik tudnak szónokolni.

A K'táv Szofér és az irányítása alatt álló pozsonyi jesiva utóbb munkát végzett. A Mester minden drócsja szónoki remekmű volt. Tanítványai önképzőkört szerveztek és szombat délutánonként gyakorlatok révén igyekeztek elsajátítani a retorika művészetét. Az irányt természetesen maga a rabbi adta meg. Több mint egy évszázad telt el azóta, de a K'táv Szofér homileitika műve ma is minden ortodox rabbi nélkülözhetetlen kézikönyve.

A Szináj-hegyi kinyilatkoztatással kapcsolatban K'táv Szofér a következőket írja: Kétségtelen, hogy abban az időben is akadtak a zsidók között eretnek, istentagadók, akik nem akarták magukra venni a Tóra jármát. Mégis, miért járultak hozzá? Mert a szavazás egységes volt, a szegényezett pedig nem engedte meg a különállást. Ezért mondják bölecsenk (N'dárim 20) „Ha acaatlan embert látsz, biztos lehetsz felőle, hogy ősei nem voltak jelen a Szináj-hegyi kinyilatkoztatásnál”.

Fáj az ember szíve, amikor a „bécisi ártérek” néven ismert háboruszkodás részleteit olvassa. Míg az Aguda jörése megelégszik a tiltakozással és követeli a törvény módosítását, (nevezetesen, hogy az ártérés halachikus szememben történjék), a Neture Kártá ugynevezett származási törzskönyv („széfer jáchasz”) lefektetését javasolja. Amennyi-

KELET-EUROPAI OLEK — A SZABAD VILAG KAPUJABAN
Untermann országos főrabbi: „Csak jőjenek az orosz zsidók, testvéri szeretettel és tárt karokkal várjuk őket...”

ben ez a terv — chász vócháilá — megvalósulna, Izráel államban csak az számitana zsidónak „aki 150 évre visszamenőleg legalább öt chaszid őst tud kimutatni”.

Fáj az ember szíve a kelet-európai olékért, mert hiszen rólok van szó. Az aszszonnyról, aki hajlandó otthagyni családját, népét, szülőföldjét, hogy zsidó férjhez köveve Izráelben új életet kezdjen. Ez a háboruszkodás azért is különös, mert az orosz zsidóság állandóan hallat magáról, és mi nem győzzük eléggé csodálni bátor kiállításukat, zsidó hűségüket, a zsidó állam iránt megnyilvánuló szeretetüket és ragaszkodásukat. A hagyományhi zsidóság miatt is fáj a szívünk, mert ezekben a sorsdöntő, nagy napokban sem képes közös frontot alkotni és egységesen fellépni. Hol a 70-es évek Bilalkja, aki fájdalommal és haraggal kiáltja fölkékre: Ismét látalak benneteket a nagy tehetlenségben...

Bennünket nem leg meg, hogy a bécisi gijur-ügy tengeri kigyóvá dagadt, mert a helyszínen szerzett tapasztalatok alapján már novemberben beszámoltunk arról. Megirtuk, hogy „Bécsben, a Stephans Dom árnyékában, Auschwitz előtti módszerekkel küzd egymás ellen a magyar-ajku ortodox zsidók két kis

csoportha”. Azt is megirtuk, hogy „a háboruskodás hevében a kelet-európai alija denunciaciótól sem riadnak vissza”. Akkor még lokalizálni lehetett volna a tüzet, viszont ma már az egész zsidó közvéleményt lázba hozta az ügy. Presztizs-kérdések merültek fel, pártérekkel forognak kockán. Senki se látja a holnapi fejleményeket...

Mi történik tulajdonképpen Bécsben?

Minthogy Bécsben van a kelet-európai alija kapuja, a Szochnut (az országos főrabbinátus tudtával és beleegyezésével) gijur-ülpan rendezett ott be. A cél: lehetővé tenni az érdekelteknek, elsősorban a kelet-európai oléknak, hogy gyorsított eljárás útján a zsidó vallásra térjenek és ennek révén formai szinten is csatlakozzanak a zsidó néphez. Erre célzott Untermann főrabbi, amikor az elmult télen mind a maga, mind a rabbinátus nevében a következő kijelentést tette: „Csak jőjenek az orosz zsidók, testvéri szeretettel és tárt karokkal várjuk őket. A vegyesházasságban élő családokat is. A gijur-ülpan nem fog nehézségeket okozni. Az összes érdekelte tényezőket biztosíthatom arról, hogy az Országos Főrabbinátus közmegelegedésre fogja a problémát elintézni.”

Az Országos Főrabbinátus tudtával és beleegyezésével a Szochnut Bécsbe küldte a borsai származású Ráv Alter Meir Steinmetz-et, aki rabbi-képesítéssel rendelkező hagyományhi zsidó. Segítségére van ebben a munkában a bécsi Aguda-iskola igazgatója, aki szintén rabbi-képesítéssel rendelkező vallásos tálmid-cháchám. Miután a jelölt megismerkedett a zsidó vallás fogalmával, a zsidó ünnepek jelentőségével és a vallási szokásokkal, és kijelenti, hogy szabad elhatározásából vállalja a zsidó életmódot, dr. Akiba Eisenberg bécsi főrabbi elnöke alatt összegyűlé a háromtagu rabbinikus grémium és megejti az ártérekkel kapcsolatos formálisakat. Halachikus szempontból az egyes eseteket felülvizsgálja Ráv Chájim Grünfeld, aki az Aguda templomegyesületének a rabbija. Minden esetben is lett volna, ha — ha a bécisi ortodoxia nem szakadt volna két csoportra és Stern rabbi táborra nem akart volna útni egyet Grünfeld rabbin.

Ezért denunciaciót a gijur-ülpan. Ezért tört ki a világraszóló botrány.

A bécsi botrány újabb bizonyítéka annak, hogy vallási életünk jellemzője a megfelműlítés. A Neture Kártá annyira szélsőséges álláspontot foglal el minden kérdésben, annyira hajthatatlan és engesztelhetetlen, hogy saját lelkiismeretén kívül senkitől sem kell tartania. Viszont az Aguda fél a Neture Kártától, míg a Vallásos Nemzeti Párthoz tartozó rabbi-kar fél az Agudától. Ez a magyarázata annak, hogy az Országos Főrabbinátus visszakozik, kiúldottek nemesz Bécsbe, magyarázkozódik, ahelyett, hogy egyértelműen kiállana a vallásügyi miniszterium és a Szochnut mellett. Minthogy dr. Zerach Wahrhaftig vallásügyi miniszter és Ráv Mordechaj Kirschblum, a Szochnut klíta-osztályának helyettes vezetője vállalták a felelősséget mindezt, ami a bécisi gijur-ülpanon történt, a VNP-hoz tartozó rabbi-kar részéről is sűrűn érik őket támadások.

Ebben a szerencsétlen ügyben van még egy szempont, amelyet nem szabad figyel-

A holnap polgárai (IV.)

A KÜLVÁROSI IFJUSÁG PROBLÉMÁI

Irta: AVI RUT

Párdesz Katzban járunk, a nagy Tel-Aviv egyik problematikus negyedében. Napról nap népes volt az utca, de ilyenkor este féltiz tájban, csak itt-ott tünek párosával fiatalok. Két fiu, s megint két fiu. Félnek egyedül lenni. Az egyik kavicsokat dobál a közeli szemétdomb tetején heverő rozsdás bádógdobozra. Unatkozik.

Az unalom pedig, mint azt tudjuk, minden rossz szülőanya. Most csak a bádógot célozza, lehet azonban, hogy később a kövek már valamelyik ház ablaka, vagy teraszra felé irányulnak majd. Azok is csörpölnek, s ráadásul az álmukból felriad emberek kiáltozása és perlekedése nagyserűi szöröközést nyújt...

Most, hogy a „Dán” mozit lebontották, még a legolcsóbb, a legelmeibb szöröközás is hiányzik Párdesz Katzban, amelynek központjában mintegy jelképpen évek óta ott áll a hatalmas szemétdomb között a romjában heverő régi piac. Szemben vele új kereskedelmi központ épült, már több mint egy éve, a helyiségek többsége azonban üres.

Napközben „telt ház” van, a negyedben lévő egy-két kávéház és kioszk előtt. Az az idős emberek sés-best játszanak. A fiatalok pedig főleg „pénzreköpösdít”. Ennek a játéknak igen egyszerű szabályai vannak: a résztvevők földrehelyezik a pénzérméket, majd bizonyos távolságból igyekeznek célbaköpní. Aki legközelebb sercent, azé a pénz egyrésze. Telitalálat esetén nincs vita, az ügyesen köpködő fiú az egész pénz.

HOL VAN A SEGÍTSÉG?

Az iskolakerülés mindennapos este itt Párdesz Katzban, ahol az ifjuság eseté beutazik Rámát Gánba, vagy Tel-Avivba „szöröközni”. A kávéházhöz és a pénzreköpösdíhez, meg a moziejgre is azonban pénzre van szükség. A szülőknek nincs, tehát már a 10 éves gyerek is megtanulja, hogy meg kell dolgozni érte. Ezt itt a periférián úgy értelmezik, hogy kizsemelnek egy jobb lakást, fűszerüzletet, vagy „átrándulnak” a gazdagabb városrészekbe, ahol csak „ügyesnek” kell lenni, s már megvan a szükséges cigaretta és zsebpénz, néha még ennel is több.

Mindaz, amit elmondottunk, nemcsak a 18-20 éves suhanocokra vonatkozik, hanem a rendőrség fiatalokrukkal foglalkozó osztályának potenciális klenseire is. Párdesz Katz közüzemigazgatóság Bné Brákhöz tartozik. Lakosainak többsége vallásos, vagy legalábbis hagyományörző zsidó. Nagy kár, hogy a különféle vallásos ifjusági mozgalmak sőt a fiatal Chábad-chászidok is elkerüljék ezt a helyet és a nagyvárosok „tevélygő ifjuságának” lelkét igyekeznek megmenteni. Itt volna az ő helyük elsősorban...

CSAK UGY UNALOMBOL

Nővé Sárét — előző néven Drom Cáháá, vagy Mááberet Jád Hámaávír — az utóbbi időben tulsokat szerepel a sajtó bűnözési rovatáiban. Igaz a táskarablások, betörések és lopások javarészét az „idősebb” ifjuság követi el, azonban a 16 éves, vagy ennél fiatalabb srácok is igyekeznek mindent megtenni, hogy a jó példát kövessék. Tavaly nagy port vert fel az eset, amikor az ittlakó és hazafelé tartó 20 éves Szima Rabinovics, izráeli sakkbajnoknöt félholtra verték a 15-16 éves huliganok... Csak ugy unalomból, minden rablást, vagy erőszakoskodást szándék nélkül...

Ennek a visszás helyzetnek mélyen gyökerező szociális és társadalmi okai vannak. Amíg ezek az okok nem tűnnek el, addig a következmények is megmaradnak.

MÁÁBÁRÁ A LUXUSVILÁK KOZÓTT

Az ötvenes éve elején a tömeg-alija befogadását szolgáló kénszermegoldásként, hatalmas máábarákat, átmeneti táborokat állítottak fel Párdesz Katzban és Nővé Sárétben azzal a szándékkal, hogy a sátrakat, bádógviskókat és barakkokat lebontva, később állandó lakásokat építenek a számukra. Körülbelül 10 évvel ezelőtt befejeződött a máábarák felszámolása és aki még ezekben a táborokban maradt, beköltözött a város, vagy az állam által épített két-háromszobás lakásokból álló háztömbökbe. A nyomort, a kétségbeesést és a társadalom iránti gyűlöletüket azonban magukkal vitték.

Mi több, a háttérbe szorultság érzete mégjobban fokozódott, mert időközben luxus-lakónegyedek épültek a szomszédságukban. Párdesz Katzban modern, a luxus minden kényelmével felszerelt társasházak, Nővé Sárét környékén pedig már akkor álltak a Dán-szförök villái, a Cáhálnak, sőt Atékának is pazarul berendezett luxus-palotái.

FEKETE — FEHER, IGEN

Mintegy két-három évvel ezelőtt mégjob-

ban elmergesedett a helyzet, sőt a szociális megrövidítetttség érzetéhez újabb elem csatlakozott: a faji megkülönböztetés érzete. Főleg Nővé Sárétben további házsorokot építettek az új olék számára. Ezek a lakások az előző tapasztalatok alapján és a speciális igények figyelembevételével, már sokkal tágasabbak, sokkal szebbek és jobbak voltak, mint a „régi”, alig 5-7 éves háztömbök, ahol a „máábarások”, javarészét észak-afrikai származású, sokgyermekes családok laknak.

Az új lakásokba ugyanis kelet-európai származású új olék költöztek be. Nem volt szükség hivatásos usztókra, hiszen a régi-ek apraja-nagya tisztában volt azaz, hogy ismét „mellőzik a feketeiket”. Az új szomszédok, a magasabb kultúrfokon álló és magasabb életmóvhöz szokott családok „természetesen” nem engedték meg gyermekeiknek, hogy az utca porában játszódozó és szörököző társaikkal szóbaálljanak. Ezek a családok elsősorban a leánygyermekükre vigyáztak, s megültötözték nekik, hogy a „fekete fiúkkal járnak”.

Most is, amikor késő esti órákban Nővé Sárét utcáit járunk, nem volt szükségünk utmutatóra annak megállapítására, hogy hol laknak a „feketék” és hol a „fehérek”. Az utóbbiak házai előtti parkolóhelyeken egymás mellett sorakozta a részben külföldről hozott autók, míg a „régi-ek” házsorai között egyetlen járművet sem láttunk a járda mellett.

ÉRTEKES MUNKA

A tel-avivi rendőrség nyomozó-felügyelői állandó ellenőrzés alatt tartják ezt a két negyedet, azonban kevesen vannak ahhoz, hogy eredményes munkát végezhesseken. Annyit még sikerült elérniük, hogy az esti órákban ma már valamivel biztonságosabb a helyzet Nővé Sárétben. Ennek oka az, hogy az ifjuság által is jólismert polgáriúrnás rendőrök pusztá jelenlete megfékiz, vagy lapulást kényseríti a garázdálkodó fiatalokat.

Kitünő munkát végeznek itt a Tel-Aviv városába ifjusági osztályának „utcai oktatói” is, akik a napközben is csellengő gyerekek közé vegyülnek el.

A probléma megoldása tehát egyrészt a szociális, kulturális és társadalmi különbség elsímításában rejlik, másrészt pedig — rövid távon — az unalom miatt a bűnözés útjára tért és a csavargáshoz szokott fiatalok foglalkoztatásában.

Erre a célra az ifjusági klubok és a szükségleteknek megfelelő kultur-rendezvények a legalkalmasabbak. Nővé Sárétben ifjusági othkott tart fenn a WIZO, a Hisztradrut, a Dolgozó Anyák Szervezete és a mult héten nyílt meg a „Bét Oren” városi ifjusági központ. Sok türelmet igénylő, hosszadalmas munka ennek a társadalmat gyűlöllő, kisebbségi érzésben szenvedő és magát megrövidítette érző ifjuságnak a kordába fogása.

Példaként említjük a Bét Achajot Klebanov kultur-közponotot, ahol a gyerekeknek segítenek a leckézésítésben, önkéntzők köri csoportokat létesítettek, sőt a szülők számára csoportos pedagógia-tanácsadói előadásokat és tanfolyamokat rendeznek. Ez az intézmény Nővé Sárét „jobb” körzetében épült fel, ami újabb problémát szült. A kulturtevékenység, beleértve a film-veitéseket, idevonozta az utcfóló a fiatalokat. Ezek, hogy jelenlétüket „kidomborítsák”, első látogatásaik alkalmával nemcsak zavarták a rendszeres munkát, hanem komoly okoztak a berendezésben is.

A „jobb” szülők most beadvánnyal fordultak az illetékesekhez, hogy tiltás ki az othkottól ezeket a rendbontó, csavargó gyerekeket. A Dolgozó Anyák Szervezet égisze alatt működő Klebanov ház igazgatósága azonban — igen helyesen — a türelmesség hive, mert bizik abban, hogy a kulturált környezet végül is erősebb lesz az utcnál és a sok tekintetben csábító bűnözésnél. Addig is, a biztonság kedvéért, karhatalom jelenlétében folyik az élet ebben a fontos intézményben.

KORA REGGEL házhoz kapja

az UJ KELET ha előfizet megbízottunknál, HESZKEL Beér-Séván Síkon Dálet 294/11

ZENEÉLET

JEHUDI MENUHIN A FILHARMONIKUSOKKAL

— Vezényel Gary Bertini —

genkedéssel, sőt ellenszenvvel fogadta.

szoci- elem érte- házsoro- zék a- ján és el, már és job- éves java- gyerme-

európai volt a régi- hogy szem- lő és saládok gyerme- zezőző- Ezek ekeikre hogy a

n Nő- süké- sára, — a „fe- arkoló- rész- régi- t sem

gyelői a két ahhoz, ssenek. az es- snások- nek o- lismert meg- garáz-

l-Aviv okta- llenegő

és a rények jusági rut, a héten jusági zadal- filőlő, meg- a fo-

Kle- rek- ényző- zülők elő- Ez tében A itése- lokat. , el- zavar- moly

for- ki az gye- gízse- tsága esség került cánál szeml-alom pontos

A Héjchál Határbutot szintig megtöltött közönség kétségtelenül Menuhin kedvéért gyűlt össze, — de nem kisebb élvezetet talált Gary Bertini kitűnő Haydn-előadásában (Szimfonia No.95, c-moll), melyet nagy humorérzékkel, a Menüettet és Finalét azzal a spontán életörömmel és lendülettel közvetítette, melytől a londoni szimfoniát bécsi kedéllyel és ragyogó ötletekkel telíti. Dr. Mehta ebben a szezonban nyolc Haydn-szimfóniát írt elő „pácienseinek”, — de e sorozatban Bertini volt az első, kinek interpretációja maradéktalan örömet szerzett.

Menuhin két versenyművet játszott: Bach a-moll és Beethoven D-Dur-koncertjét. Jelenlegi lelki diszpozíciója a művész filozófikus irányba tereli, elvonatkoztatva az élet minden realitásától. Bach kőtheni tiszteletdíjára (1717-1723) írta vonóshangszereket versenyekéin és szonátáinak tulnyomó részét, így a számos elkallódott hegedűversenyen kívül a fennmaradt a-mollt és E-dur, s a két-hegedűs koncertet.

Ebbe a periódusba eső hegedűszonátáit a Vivaldi-féle koncertáló stílus nagyvonalú felépítése különbözteti meg az 4-moll versenyt, főképp annak zárótételét. Még vidám alaphangulatában is monumentális. De Menuhin a kamarazene intím keretét közt zárta, nagyon kifinomult ízléssel, rendkívüli intimitással, de semmit sem árulva el Bach nagyságából...

Beethoven-koncertje még sajátosabban egyéni vonásokat árul el: az első tétel meny-nyei, földöntúli átszellemeltségben lebegő témái asztrális egységességgel, szinte nyomasztóan lefojtva sohasem szárnyaltak a magas- csaknem lunatikus álmódosításával nem volt mentes valami meghiúsító egyszerűségről, de sohasem ragadt megálva. Csak az első kaden- cia került ki megejtő szépségben kezei közül, melyben a témák mind túlvilági szelle- mek suhannak át, majd boldog szerelemben borulnak a belső zenekar karjaiba. A Rondó játékos könnyedsége sem volt mentes na- gyon kecses, graciózus vonásoktól, — de egészbevéve, Menuhin álmódosítóan költői absztrakciójával szemben Bertini és zenekara lélekosított húst és vért, lükettő beethoveni életet a kíséretek. Amit Menuhin Beetho- ven életéből elfilozofált, azt Bertini igye- kezett kipótolni.

A közönségnek az a tulnyomó többsége azonban, mely nem Beethoven, hanem Me- nuhin jött hallgatni, elragadtatva ünnepelte a művészt.

Változatok egy Schönberg- téma felett

Nemzetközi visszhangja támadt a Filharmónikus Zenekar egyszerű műsor-változtatásának: a new-yorki „Time”, német és más európai napilapok hasábkon foglalkoztak vele, hogy Schönberg hegedűversenyét az izraeli bérlő-közönség egy részének tiltakozására a vezetés megengedte, hogy levette a műsorról, s helyette Cvi Zeitlin a minden vitán felülálló Mendelssohn- koncertet játszotta a bérleti sorozat további estjein.

A zenekar vezetősége maga is zavarban lévőnek, annak idején egyik péntek délután belépődíj nélkül ismételte meg a Schönberg- versenyt előadását, melynek hangfelvételt most vasárnap a Sidurá Jiszráel is közve- titette. Elmult pénteki számában a „Jeru- salem Post” között másfeloldalás interjút a Filharmónikus egyet vezetőjével, ami a kérdés bonyolultságát és egyben fontosságát is bizonyítja. Az a benyomásom, hogy maga a zenekar is tanácstalanul áll ezzel a reakcióval szemben, mely 36 éves fenn- állása óta nem az első eset: a multban, minder-esetre kizárólag politikai okokból rendezték már ily tömeg-tüntetést Wagner és Richard Strauss műveinek tervezett elő- adása ellen.

Igyekszem a kérdést több oldalról meg- világotni: A „modern zené”-vel szembeni ideoszkizéria a zenekedvelő közönség egy rétegének reakciója minden olyan intellek- tuális megterheléssel szemben, mely felül- múlja felfogóképességét, idegenül hat be- kedezett esztétikai beállításpontokra és oly szel-lemi megerősítésre kényszeríti, melyre nem mutat hajlandóságot.

Mindez természetesen nevelés kérdése: jól emlékszem rá, hogy zenekarunk 30-32 évvel ezelőtti háborúszög volt hajlandó Bartók-műveket játszani, erős belső ellenál- lást kellett leküzdenie előadásánál. Közben az idő kénytelenül sebességgel robogott e- lőre, Bartókot régen a klasszikusok jól- megiszottok, mindenki által elfogadott „pol- gári” tagjává avatta. Mai avantgardisták Bartókot épp oly kevéssé számítják a „mo- dernek” közé, mint akár Alban Berget, Anton Webernt, vagyis az egész Schön- berg-iskolát magával az alapítójával együtt.

Ha a zenekar céltudatosan haladt volna előre műsor-politikájában, s kommersziális megfontolások nem terelték volna tulzott kompromisszumok felé, akkor ma a mi közönségünk nagyrésze épp oly természetesen venné a fenietek műveit, mint a nagyvilág tulnyomó többsége.

De szinte érthető, hogy megfelelő előké- szítés és nevelés hiányában a közönség a nagyon bonyolult Schönberg-versenyt ide-

Van a kérdésnek egy másik, szociológiai nagyarázata is. Mikor néhány évvel eze- lőtt dr. Alfonz Silbermann, ismert zene- szociológus Izraelben járt, arra a követke- zésre jutott, hogy a mi Filharmónikusaink- nak nemzetközi viszonylatban páratlanul ma- gas bérlő-száma alig vezethető vissza a zsi- dők aránytalanul magas zene-értésére, ha- nem inkább azzal magyarázható, hogy itt a Filharmónikusok bérleti hangversenyei a társadalmi élet fontos tényezői. „Sik”- meg- jelenni, s beszélni rólok, de egyben az e- gyedül állni talákozóhely ismerősökkel, s jó al- kalom új kosztümök, toiletek bemutatásá- ra is. És a zene a közös nyelv, mely pótol- ja a színházat is sokak részére. Nagyon bonyolult vizsgálatot igényelne annak meg- állapítása, hány százalék a bérlő-közönség- nek látogatja a koncerteket tisztán zene- jangból, s mennyien társadalmi „mellék-”- okokból. Elég a pesszimista vagyok az u- tóbbiak arányszámát nagyon magasra be- csülni az előbbiekről rovására... S ha diag- nózisom helyes, érthető reakciónak tekin- thető minden a megszokottól eltérő, ujszer- téségnél fogva nagyobb szellemi közremű- ködés igénylő művel szembeni ellenállás, mint amilyen legutóbb a Schönberg-verseny elő- adása után robbant ki.

A Filharmónikusok jogos büszkeséggel hi- vatkozhatnak rá, hogy 35.000 bérlő besze- rezése rendkívüli kultur-teljesítmény. De mi- nél nagyobb a tömeg („odi profanum vul- gus” robbant ki Horatiusból) — annál he- terogénebb az összetétele, s annál nehe- zebb izlést közös nevezőre hozni. Külön- sen nálunk áll ez fenn, ahol a legkülön- bözbb kulturális háttérrel, neveléssel, iz- léssel és felfogással találkozhatunk a vil- ág minden részéből beáramló különböző- rétegeknél. Egyikük Csapkovszkóra esküszik, a másik Mahlerre, vagy Brucknerre, ma- sok viszont szeretnék nem évezitekkel ko- runk mögött sántikálni, mint a mi vezető zenekaraink, hanem valahogyan lépést tar- tani a világ vezető zenesztétikai áramlatai- val.

Most kaptam kézhez a „Neue Zeit- schrift für Musik” német zenei folyóirat januári számát, melyben — Schönberg Arnold posthumus, csonkán megmaradt ope- rájának, „Mozes és Áron”-nak frankfurti bemutatójáról és annak rendkívüli közö- nérségerőiről számolt, az azt megelőző zü- richi, berlini, londoni, düsseldorfi és bu- nos-airesi előadást követően.

Ugyanez a lap számolt be a világszínpa- dokat bejárta Alban Berg-opera „Wozeck”

LAMPEL-LAPID TAMÁS:

FŐNYEREMÉNY

Hallom, Jicchák 1000 fontot nyert sorsje- gyen. Van fogalma az olvasónak, hogy mit jelent ma 1000 fontot kézbe kapni tisztán, adamentesen? Annyi ez, mint becsületés adó- zás mellett 5000 fontot, vagy hivatalos szer- vény által jóváhagyott adózás mellett 2500 fontot keresni.

Más szóval — mit ér az ember, ha nincs szerencséje?

En például évek óta meggyőződéses sors- jegyvásárló vagyok, s a legjobban a „zuta”- nevű alszelvény, illetve mellékszelvényt sze- retem. Nagyon izgalmas, hogy azonnal, a helyszínen sorsolás van, nem kell megvárni a csütörtököt, aki szerencsés, máris nyerhet. A románajku sorsjegyárusom szép nagyra megnövesztette az egyik körmet, azzal nyitja fel a zuta-sorsjegyet. Felnyitás után hozs- szasan vizsgálja, majd megfontoltan közli: — Semmi. Sok szerencsét kívánok csütör- tökre.

Csütörtökön jókedvűen, frissen, tüdőn ébre- dek, s munkába menet megállok a román- ajku sorsjegyárus bódéja mellett, a rózsá- szin nyereményplakátot tanulmányozandó. Közben azon gondolkodom, hogy elég lesz- e a százezer egy zsvioni, herzliai, vagy afka- i villa felépítéséhez? Közben kicsit engedel- les vala mi ujra. No jó, nem bánom, le- gyen egy szép, beépített konyhaszekrény, csak már lassam azt a nyereményt!

Ott állok a nyeremény-plakát előtt, s fi- gyelem a két nagy nyeremény, a százezeres nyerő-számait. Persze az előbbi ábránd csak vicc volt, ki mer komolyan arra gondolni, hogy pont órá várnak a főnyeremenyre! Annyi baj legyen, van még néhány lehetősé- g, elég nagy az a plakát. Megkezdtem az al- sőbb régiók tanulmányozását. Semmi. A le- hetőségeket még ezzel sem merítettük ki tel- jesen, hátra van még a sorsjegy utolsó szá- mának alapos megvizsgálása, lehet, hogy in- gyen játszunk majd ezen a héten. Az én szá- mom 587912 — vagyis még 700 sorsjegyét kellett volna vennem, akkor most 40 fontot biztos nyertem volna.

Pedig nem lehetetlen nyerni. Lám, itt van a Jicchák példája. Hogy csinálta Jicchák? Valaha Tel Aviv északi negyedében lakott, de aztán átköltözött Jávnara, ahol egy crif- nen él. Elég szerény körülmények között, ha

müncheni sikeréről, számos más korszerű, nagyfontosságú zenemű előadása mellett. Mikor jutnak el ezek hozzánk?

A Filharmónikus Zenekar belátva a kér- dés fontosságát, s talán azt is, milyen mu- lasztás terhel a közönség progresszív irán- yban történő nevelése terén, külön műsor- ka kíván beiktatni, melyekben a korszerű művek vezető szerepet játszanak. Ezáltal el- kerülheti, hogy akik nem szeretik a Schön- berg-zenét, ne kényszerüljenek azt hallgatni, viszont lehetőséget nyújt főképp a fiatalabb nemzedékeknek, letérve a konvencionális mes- gyékről, megismerkedni az egész világot ér- deklő korszerű zenei problémákkal.

Elsmozorit azonban, hogy a zenekar íjtedtében levette a műsorról Mordecháj Sze- ternek általa elfogadott kompozícióit is.

A kibuc-énekkarok bucsu-hangversenye

Nagy európai turnéja előtt a Bét Háro- féban adott hangversenyt az „Ichud hákvu- cot vöháibucum” ének-kar, Jáel Tábori (ejtsd: tá-bori és nem tábori-nak) és Avner Itai vezénylete mellett. Az ének-kar kitűnő kvalitásait már az éjn-gevi zeneünnepege- ken volt alkalmunk megismerni, — a mi zeneéletünk különlegességei közé tartozik, hogy ezek a kórusok nagyvárosokban csak ily ritka alkalmakkor lépnek fel, — ho- lott mindenütt megállnak a helyüket.

Rendkívüli nagy területeket felölölő mű- sora is mutatja, mily komoly munka áll mögöt: a reneszánsz és barokk mesterei, Lassus, Palestrina, Purcell mellett a roman- tikusok, két — kitűnően előadott — Kodály- kórus: „A székegy keserves” és a bájos gyermekkar „Turót eszik a cigány” (írvit fordításban), majd hazai szerzők: Széter, Ávni, Jehezkiél Braun, Ben Chájim, Pártsos művei mellett Szárá Levy témáink feldol- gozása.

Meglepő az ének-kar fegyelmeltsége, hajlékony, minden árnyalatot kifejező elő- adása, sőt egyes szólistáinak szép hanga- nyaga és kultúrja is. A két karvezető a- lapos munkát végzett, s a lelkes kibucé- kesek oadaó szeretettel követik őket. Mind bizonyosan nagy sikerrel képviselik majd külföldön is ének-kultúráját.

Dalest

Judít Lazarovics (szoprán), a kedvelt, szeretett énekesnő a Mifál Hápájisz termé- ben adott nagy érdeklődéssel várt dalestet. Schubert, Hugo Wolf, Brahms-és Schu- mann-dalokkal, melyeket Rossini kedves canzonettáival egészített ki.

A kultúrát, intelligens, kellemeshangu mű- vész nő kísérlete a dalirodalommal elisme- redményt, bár nem egyöntetűen sikeres e- redményt járt. Még tulsgazagon az opera- áriák módszerével közeledek a Schubert- dalok intim világához, de Schumann sokkal jobban fektűd neki: különösen szép volt a „Widmung”. Zongorán Eldád Neumark a töle megszokott művészetével kísérte.

Pataki László

S.Z.I.N.H.A.Z.

Kameri színház: UBÚ KIRÁLY

Ugy látszik, az abszurd szindarabok so- rozata jött divatba a szezon derekán a há- rom nagy izraeli színház műsorán. Eugene Jonescu (A székek) és Vittold Gombrowitz (Yvonne hercegnő) után, most az abszurd színház atyjának, Alfred Jarrynak (1873-1907) világhírűvé lett darabját, Ubu királyt látjuk a Kámeri színházban, Smuél Bunim rendezésé- ben, Amos Kenán héber fordításában és Jo- chánán Zárai kísérő zenéjével.

Valóban abszurd,érthetetlen, értelmetlen, durva és minden esztétikát nélkülöző, bohó- zatszerű, botránys darab volt Ubu király,

És ma már ki botránkozik meg az abszurd színházzal?

Alfred Jarry koraérett gyermek volt, 15 éves korában, 1888-ban írta Ubu király első formáját s elő is adták a Rennes-i gim- názium diákszínházában. A fiatal szerző da- rabját a fizika-tanár ellen írta, akít gyűlölt és kegyetlen, buta óriásnak mutatott be. De hogy ne jöjjenek rá a „titkára”, a cselekményt Lengyelországba helyezte. Ubu király a len- gyel királyi hadsereg tisztje, akit felesége, a boszorkány rávesz arra, hogy megölje a ki- rályt, kiírta az egész királyi udvart, királyá- kiálta kis magát, s minden vagyont összehá- rászolon.

A darab — a számos átdolgozás ellenére is — primitív és durván összehámozott je- lenetekből áll, amelyet a gyermek színházi szer- ző irodalmi és színházi tanulmányait elfer- ditve, állított össze. Ubu király falánk, ragado- zó, nagyétkü óriás, és udvaroncái hason- lóan, akárcsak Rabelais, XVI.századi szerző Gargantua és Pantagruel című könyvének alakjai.

Számos jelenetet Shakespeare-darabokból vett át: a királyi család kiirtása után a trón- örökös élve marad, — akár Hamlet királyfi- külföldre menekül és hadsereggel jön me- bosszulni szülei halálát.

Ubu barátjának, Parmastaknak segítségéért hercegséget ígér, amint király lesz, de ami- kor Parmastak a jussát követeli, hercegség helyett a királyi palota pincéjébe zárta — (Shakespeare: III Richard).

A Kámeri együttese nagyon jó — mint mindig, amikor Smuél Bunim a rendező. Zeév Revach Ubu király, a kitűnő, állati kegyetlenségű, zabáló óriás, nagy színészi tel- jesítmény, a fiatal, tehetséges színész eddigi legnagyobb alakítása.

Dvora Kedár szintén igen jó alakítást nyujt, méltó partnere királyi férjének a durvasá- gban és kegyetlenségben.

Niszim Zohár, Misa Nátán, Jicchák Hes- kia, Albert Kohén Ubu király mintájára sza- bott kisebb szerepekben veszik körül „a nagy királyt”.

Mindezek ellenére, ha végignézzük azon a hosszu uton, amit az abszurd színház meg- tett Alfred Jarrytól a mai napig — 75 év —, főleg esztétikai téren, el kell ismernünk, hogy Ubu király ma, 1971-ben csak történelmi ér- tékű darabnak számíthat.

Összecsapott, primitív szerkezete s előadá- sában a legelemibb esztétika hiánya kizárja, hogy a mai színházkedvelő közönség élvezet- teljen benne.

ZEÉV REVÁCH

Ubu király

legalábbis a közönség és a kritika egyöntetűen így nyilatkozott 1896 december 11-én a „Theatre du Louvre” bemutatója alkalmából.

A darab a „Comédie caricaturale, satire de la bourgeoisie” definíciót viselte. „Kari- katurista, fekete vigjáték, a buta nyárspolgár szatírja”, ezt nyújtotta a Louvre szin- ház igazgatója, a 23 éves Alfred Jarry a pá- rizsi színházjáró közönségnek, a realista szin- házi világ keltő közepén. Jarry a realizmus „szük határait” akarta kibővíteni darabjával.

1896 december 11 a modern színház megalakulásának dátuma lett. Alfred Jarry ezen a napon új színházi zsánert alkotott. De csak később kezdtek felfigyelni rá a avantgardista francia írók, költők, mint A. Apollinaire, Cocteau, akik mesterüknek tekin- tetek. Ki hitte volna akkor, hogy ez az új irodalmi irányzat nem is sokára polgárjogot nyer? Természetesen kifinomodottabb formá- ban jelent már meg a negyvenes évek elejé- től.

Cávtá-terem: CSALÁDI ALBUM

Áviva Gáli, az ismert rendező öt egyfelvon- osos darabját látjuk a Cávtában, a kitűnő Mirjám Bernstein-Kohén rendezésében. Mind az öt egyfelvonásos a mindennapi életből me- ritít tárgyat: problémák, fájdalmak és moso- lyok sorozata.

A két első egyfelvonásos azonos témát dolgoz fel: elvált szülők gyermekeinek zavaros lelkivilágát, szenvedését. Véleményünk szer- int az egyik e két kis darab közül kimarad- hatna, mert ugyszólván egyik fedi a másikat. A másik három rövid kis darab kitűnő témák, és feldolgozásuk is színpadszéri.

Öreg szülők szegénységét és szenvedését tár- gyalja az egyik darab, amint az agmennyhá- zban készen, ünnepi öltözetben várják fiukat, hogy elvigye őket családjához a széderestre. De hiába várnak, a fiú nem jön...

A két öregasszony telefonbeszélgetése meg- ható. Az egyik, szegény, beteg asszony az utcai telefonról hívja leányát minden héten egyszer, hogy a hangját hallja, mert személye- sen nem láthatja: a veje nem szereti, ha hoz-

zárjuk meg. A másik idős asszony gazdag, de szenved a magánytól és örül, hogy vélet- lenül hozzá csengetett a másik öregasszony. Van tehát mivel beszélgetsen, egészen boldog lesz, fellelegzik és hozzáegíti szenvedő asz- szonytársát, hogy gyakrabban kapjon hírt leányáról.

Az utolsó jelenet valóságos kis remekmű, mint feiépités és mint előadás. Négy személy — négyféle embertípus — szimfónikus kon- certen ül és külön-külön mindegyik elmond- ja hangosan, amit a koncert hatása alatt gon- dol és érez.

A szereplők: Pina Livovics, Jicchák Bár- kát, Rivka Gur és Chanoch Ejnáv jó együt- test képeznek, mozgékonyak, jó a dikció- juk, bármely színpadon megállnak a helyük- ket.

Beni Levánon nagyított fényképei kellemes hatnak, mint a pöttömnyi színpad díszletei.

Áviva Gáli rendezés sikeres és tehetséges színpadi szerzőnek bizonyul. (m.g.)

Halászlati ötéves terv Argentínában

A halászlati mindig is hagyományos termel-ési ág volt Argentínában, egészen a leg- utóbbi időkig azt kisipari keretek között mű- veltek. A halászlát apró bárkákkal járta- k a tengeret és a hagyományos árusítási mó- dzerekkel adták el zsákmanjukat a halász- közhöz közeli piacokon. Argentína ma a legjobb uton van ahhoz, hogy modern, tudó- mányos felkészültséggel is rendelkező nagy- iparrá változtassa a halászlátot.

Az UNO nemzetközi fejlesztési segélypro- gramjának közlönye arról ad hírt legutóbbi számában, hogy Argentínában rohamosan nö- vekszik az évi halászászámának és ezzel együtt modernizálódik a halfajtaikat felfogozó é- lelmiszeripar is.

1966-ban határozta el a halászlati ötéves terv végrehajtását az UNO segélyakciója segit- ségével. Ennek első részleteként kibérelték a 171 tonnás „Gerhard Bjornstein” norvég hal- lászahajót, annak kapitányával együtt. A 11 tagú személyzettel rendelkező hajó, amelyet egy norvég Océán-mérnök egészített ki, ki- sérleteket folytatott az argentinali tengerpart vizében és egyben modern halászlati eljárások-

ra oktatta a helybelieket. A norvég hajóhoz nemcsak egy újabb uszó kísérleti telep csatlakozik: Argentína államelnöke jóváhagy- ta egy kutatóhajó megvásárlását félmillió dol- láros áron.

Az ötéves terv első négy évének befejezésé- vel közzétett adatok hatalmas eredménny-ről tanuszkodnak. 1966 óta az argentinali ha- lászati meztízszerezte évi hozamát, az iparág kifejlődése újabb munkalelőket terem- tett és egyben komoly valuta megtakarításo- kat tett lehetővé a kormány számára. Annak idején az Intern-American Fejlesztési Bank közölte, hogy hajlandó hitelkeret biztosításá- ra két teljesen modern halászkötők felépíté- sére. A modernizált halászkötők, miután megkezdtek működésüket, lehetővé tették a tengeri halászmunka szállításiának megve- rézését is az ország belső részeibe. Végered- ményben a fejlesztési terv összesen 3 millió 100 ezer dolláros költséget igényel. Ebből másfél milliót az UNO nemzetközi fejleszté- si segélyprogramja fedez.

VANNAK UTCÁK, VANNAK HÁZAK...

Irta: **BENEDEK PÁL**

Egyelőre csak utcák vannak, házak még nincsenek. Viszont a törvényhozás házában, a Knessetben is felmerült a kérdés, hogy virágzóbb-e tovább a titkos prostitúció, vagy helyesebb lenne megfelelő éttermet, illetve talponálló büfé létesíteni a csókok lakomája számára.

Egy képviselő vetette fel a kérdést — vagyis nem honatya, hanem honanya —, s beszéde élénk hullámokat keltett nemcsak a sajtó hasábjain, de alvilági berkekben is.

A leánykereskedők azt követelik, hogy ne kísérletezzenek különféle érdekes társadalmi megoldásokkal, mikor az ő kenyérükről van szó. Számukra annyit jelentene a hivatalos keretek közötti nyilvános házak megnyitása, mint a moziknak a televízió.

Azaz a különbséggel, hogy még csak nem is harcolhatnánk az egész estét betöltő műsorok ellen...

— Mi teremtettük meg ezt a szakmát nagyon nehéz feltételek mellett, s nem mentünk el Németországba, pedig milyen nagy volt a szakmai csábítás ereje, mi mégsem jerridázunk, s átverseltük a mitumt is, amikor olyan rossz volt a gazdasági helyzet, hogy az ügyfél a szerelmet a szájától vonta el — mi mégis kitartottunk.

Ha találkozunk ezzel a kifejezéssel az olvasó — még mindig a leánykereskedőkről van szó —, ne gondoljon a szakma nagy, nemzetközi színvonalon dolgozó óriásaira, akik dollár-tízezeret keresnek egy szállítmányon. Akik bevásárolnak Európa piacain, s aztán különböző közlekedési, meg délamerikai fővárosok gyönyörű ipari intézményeinek adják el a portékát, s ha a minőség iránt érdeklődik a vevő, a tojáskereskedőkötől kölcsönzött kifejezéssel élnek:

— Prima, lámpázott áru...

Nem, a mi leánykereskedőinket csak akkor lehet egy kalap alá venni a külföldi hasonlószerűekkel, ha például a londoni Marks and Spencer nevű áruház tulajdonosát a sarki fűszeres kollégájának tekintjük.

Nálunk szinte családias alapon szerveződött meg a szerelmi kézműipar. Egy-egy leánykereskedő két-három leány patrónusa, s dehogyan szállítják őket idegen országokba — inkább importra szorultunk —, csak biztosítja számunkra a munkalehetőséget — lakás, ruha, fodrász, stb. —, s az ügyfélforgalomról is gondoskodik.

Nem önzetlenül. Ugyanis ennyi szolgáltatás ellenében a lány keresteték jócskán lefözi.

Itt következik a nagy ellentmondás. Nem lehet igazságtalanságot kiáltani, hogy „Segítségek! Kiforgatják ezeket a szerencsétlen lányokat, elősködnek rajtuk a leánykereskedők!” — miközben a lányok az alkotmány sáncain kívül állnak, s általános jogvédelműkről nem gondoskodik a társadalom, mert a prostitúciót mélyen elrejtve, elítélendő ügyletnek tartja.

Hasonlóan ellentmondásos a rendőrség szerepe is ezen a téren. Pontosán ismerik azokat az utcákat, ahol fúrtokban lógnak ezek a lányok és tükörsimára koptatják a követeket, s nem cuppan el csók szinte a tudomásukon kívül, mégsem avatkoznak be az esetek többségében. Néha aztán — váratlanul, s minden áttekinthető logika nélkül — lecsapnak itt, vagy ott, s rács mögé hurcolják a szerencsétlen leányt, aki rendszerint elrúgja, hogy melyik leánykereskedő céghez tartozik.

Annál is kevesebbet ér a rendőrség munkája ezen a téren, mert mikor átkerül a letartóztatottak ügye a bíróságra, fejbekölni helyett csak meglegyintik őket a paragrafusokkal, mert a törvény végső fokán elnéző irántuk.

Itt tehát bezárul a kör.

Véleményünk szerint az a baj, hogy a mi társadalmunk nem tisztázza, hogyan kell viszonyulni napjainkban ehhez a kényes kérdéshez.

Annál bizonyos, hogy sem a nyilvános házak engedélyezése, sem a betiltása nem oldja meg a problémát. Ugyanis az ideális megoldás az lenne, hogy mindenki találna magának partnert, akár házassági keretek között, akár e kereteken kívül. Akkor — hogy ismét a gazdasági élet nyelvén szóljunk — megszűnne a kereslet, nem lenne szükség kínálatra sem.

Ezen ideális eredmény elérésére nem képes a népjóléti miniszter ur, akárhány szép beszédet mond a Knesset szövegében — noha a probléma nem nélküli persze a népjóléti elemek...

Jól emlékezünk arra, hogy hasonló struccmódszerekkel igyekeztek megoldást találni a kérdésre a szocializmus viszonyai között. Budapest — ahol a mítosznak valóban szép és tiszteletre méltó hagyományai vannak —, 1949 szeptemberében belügyminiszteri rendelettel, tehát egy tollvonással bezárták a nyilvános házakat. A sajtóban még nekrológokat is irtak ezen intézményről, s „a burzsoázia átkos rendszere örökségének” nevezték a piros lámpát, a bárcát, a madamot és a vak zongoristát.

Mindenki elolvasta ezeket a szép cikkeket, csak a lányok nem. Őket leirányították

a munkaerő-tartalékok hivatala a nagy építkezésekre, ahol nagyon hamar feltalálták magukat. Messzi vidékekről való paraszt emberek dolgoztak ezeken a munkahelyeken, csak egyszer egy hónapban utaztak haza a családjaikhoz. Nos, a szocializmus építésére átképzett lányok gondoskodtak arról, hogy ne gyötörje őket annyira a honvágy.

Ez rendben lett volna, de honvágyellenes tevékenységüket nem önzetlenül látták el, s amikor egyszer egy hónapban hazamentek családjaikhoz a kubikosok, kőművesek, ácsok és szobafestők. Pénzmagot alig vittek magukkal.

Ennél fogva hónapok mulva el kellett távoítani a nyugalmazott örömlányokat a nagy építkezésektől.

Az értelmesebbet átírnyitották a taxiför-pályára. Ott meg is állták a helyüket, hiszen ügyeskezűek voltak, csak az lett a baj, hogy sok mellékfüvart is csináltak. Mikor kiszállt a vendég a kocsiból és fizetni akart, lapos pillantást vetettek reá a gépkocsizókhoz beosztott örömlányok, s bugóán érzi hangon megkérdézték:

— Nagyon szét?

A legtöbb taxi-utas hivatalos kiküldetésben volt, s a perzselő pillantással szemben nem mutatott kellő ellenállást. Azaz nyugtatta meg kicsit háborgó lelkiismeretét, hogy legfeljebb egy fél órával később épül majd fel a szocializmus, de azt a 30 percet talán mégis a motorizált örömlány karjai közt tölti.

Érdek, hogy Magyarországon a nyilvános házak bezárását is Rákosi Mátyás rováására irták. Mikor eljött a liberalizáció korszaka, ott is arról rebesgették, hogy a kormány ismét engedélyezni fogja ezen intézmény megnyitását — mert ma már nem kell a burzsoázia tudati csökevényektől tartani.

Nos, ebből az időből maradt fenn az anekdóta — én inkább a pesti folklor termékének nevezném —, hogy az illetékes állami hatóság Kohn bácsit bizza meg — régi érdemeire való tekintettel —, hogy megszervezzék ismét ezt az intézményt.

Kohn bácsi térdig járja a lábát, minden lányt személyesen keres fel a régi gárdájából, s majdnem együtt az egész zenekar, csak a sztár hiányzik. A Mancsi. Hol a Mancsi? Addig nyomoz utána Kohn bácsi, amíg megtudja, hogy Mancsi — aki valaha a Vig utca csillaga volt —, közben karriert csinált, s főosztályvezető lett belőle a nehézipari minisztériumban.

Kohn bácsi elhatározza, hogy ha török-háza, megszerezi a Mancsit, s ő is ott lesz a premieren. Igen ám, de nem engedik be az öreget a minisztériumba, mert eberség is van a világban. Végül ügyfelének álcazza magát, s nagy csalafintással átvérgeződik a titkárnők védővonalán, s bejut a főosztályvezető iroda-szentélyébe.

Manci azonnal megismeri Kohn bácsit és szeretettel megelölti.

— Drága aranyos Kohn bácsi, csakhogy újra látom! Hogy van, mit csinál? Talán segíthetném valamiben?

Kohn bácsi mintha hájjal — ugy értem, libahájjal —, kenegetné, csak úgy ragyog, s miközben mérégeti a még ma is ragyogó külsejű leányt, nagynehezen kibökki:

— Mancika, nagy hírrel jövök. Elsején nyitunk. Magáért jöttem, akár most azonnal jöhetne velem.

Mire Mancsi könnyezni kezd és ezt rebegi:

— Drága Kohn bácsi, magát az Isten küldte. Mindig tudtam, hogy engem egyszer rehabilitálni fognak...

*

Vehetjük azonban a párizsi, vagy a római példát is. Ott álhumanista elvekre való hivatozással zárták be ezeket a házakat, viszont a problémát nem oldották meg. A titkos prostitúció jóval több érdeklődőt vonz, mint a Louvre, illetve az ókori Róma egyebként csodás maradványai.

Természetes, hogy a lányok ott sem tevékenykednek magukra hagyva. Dzsigitók és leánykereskedők szép számmal akadnak körülöttük.

Nos, ajánlható-e megoldás a probléma izraeli vetületére?

E sorok írója csak néhány negatívumra szeretne rámutatni, miközben a társadalmi felelősség miatt remeg kezében a töltőtoll.

Ne higgyük, hogy jelszavakkal megoldható a probléma. Ne gondoljuk, hogy az egyébként köziszeletnek örvendő, de a problémához még csak nem is konyitó népjóléti miniszter ur drámai hangú beszéde közelebb vitte a kérdést annak megoldásához.

Persze azt se gondolja senki, hogy há-feltéve, de meg nem engedve —megnyitnák a nyilvános házakat, bármilyen megoldón. A lányokat akkor is kihasználnák — ha nem az örömfúv, akkor az adóhivatal venné el a keresetük 50 százalékát —, s a sajtó akkor is háborogna, hogy bürokratikus az ügykezelés ezekben a házakban, miközben az időközben szakszervezetileg is meggyurt lányok egynapos figyelmeztető sztrájkot szerveznének.

Vagy lassító sztrájkot.

Egyelőre talán tekinünk el a megoldástól, s szögezzük le, hogy e probléma is a társadalmunk fontos kérdéseiből tartozik, nézzünk szembe vele felnőt emberhez méltó módon, szókimondóan és nem vihogva.

Kairói küldetés

59.

Igen ám, de rövidhullámú rádió útján csak nagyon tömören megfogalmazott, tehát néhány szóból üzenetet továbbít a magamfajta felderítő, a belső válságról csak személyesen tájékozhatom a felettesemet. Mérlegettem egy rövid európai utazás lehetőségeit, hogy személyesen találkozzak ott a „nagyfőnökkel.” Ugy gondoltam, 2–3 hét mulva indulhatok. Annyi idő elég az uti előkészületekhez, s információim kiegészítéséhez.

Mindeneik előtt persze engedélyt kellett szereznem otthonról, a felderítő szolgálat parancsnokától, hogy elhagyhatom a szolgálati helyemet.

*

Waltraud születésnapja nagyszerűen sikerült. 16-án családi és szűk baráti körben ünnepeztük. Kivételesen finom vacsora volt, pompás italok, remek hangulat.

Igen szép ajándékkal letem meg az asszonyt. Kapott tőlem egy 4 és fél karátos brilt, művészeti gyűrű-foglatban. Ki gondolta volna, hogy a szép ajándék csak egy héttel lesz az övé.

A születésnap alkalmából kivettem magamnak egy nap szabadságot, s valóban nem foglalkoztam mással, csak az ő ünneplésével.

Jól sikerült a két fogadás is, amelyet egyiptomi és német, illetve osztrák vendégeink tiszteletre adtunk.

Jelen voltak természetesen az összes fontosabb légiszakértők is. Abban az időben már világos volt, hogy az egyiptomi repülőgépgyártási terv csufos kudarc lett, s annak sikeres megvalósításáról kénytelen-kelletlen le is mondtak az illetékesek. Hat év munkája és öt millió ment füstbe, akár ha az ablakon dobták volna ki a pénzt.

Az egyiptomi illetékesek természetesen a külföldi szakértőket hibáztatták ezért, a szakértők viszont egyre csak azt mondták, hogy helyi szakemberek hiányában nem tudták megfelelő eredményt elérni. Az kétségtelen, hogy nagy családias volt a kudarc mindkét fél számára, s ha a szakemberek összjöttek, egyébről sem folyt a szó. Így aztán mondatom, a két fogadás nagyon eredményes volt hírszerző-szemponból, mert rengeteg információhoz jutottam.

Egyiptomi szokás szerint az asszonyok külön ültek, s traccsoltak, kicsit iszogattak is — a férfiak szintén külön. Komoly ivászat volt, s élénk eszmecsere arról, hogy miért nem sikerült megszervezni az egyiptomi repülőgépgyártást.

Waltraud eszményi háziasszony volt, mint mindig. Mindkét fogadás vendégei vacsorát is kaptak. Utletés nélkül, az álló-fogadás módszerével. Megraktuk az asztalt minden jóval, s mindenki kiszolgálta önmagát. Ugyancsak egy egyiptomi szokás szerint az emberek kétszer-háromszor vettek mindenből, végül semmi nem maradt a nyakunkon. Ez a siker legbiztosabb jele.

A feltálat enni-innivaló Németországból érkezett erre a célra — a kaviár kivételével.

A mi kaviárunknak megvolt a maga külön története. Az egyik szolgánk testvére a kairói orosz nagykövetség raktárában dolgozott, s iadászámra szerezte a kaviárt. Minden készpénz-befektetés nélkül. Családtagjai hozták forgalomba. Igen olcsón jutottunk a legfinomabb orosz csemegéhez.

Alig hogy vége lett a vacsorának, megkezdődött az igazi mulatság. A férfiak szinte vödörből itták a viszkít. Közben kizárólag arról beszélgettek, hogy miért volt a kudarc és hogy lehet-e most valamit csinálni bizonyos előrehaladás érdekében.

Az általános vélemény az volt, hogy a motorgyártás problémáját nem oldották meg, ott legalább 2–3 év vizszámardás mutatkozott, ezért nem ment előre a repülőgépgyártási program. Jelen volt a motorgyár igazgatója, Stangel főmérnök is. Hallgathatta az őt ért rendkívül erőteljes vádakat.

Sőt azt is, hogy alaposan lemarházták, időtáának nevezték, mert személyes hibáját látták a kudarcban.

Igen ám, de Stangel is ivott jócskán, nem hagyta tehát magát.

— Engem ti marházhattok — mondta a társainak —, beszéljétek csak amit akartok, én a következőket mondom:

Húsz perces szakszerű előadás következett. Ismertette a gyártás egész folyamatát, s közben rámutatott azokra a pontokra, amelyek révén elhárujni látszott a felelősség róla. Pontosabban — másokra háritotta a felelősséget.

Nagy meglepetésemre mégem lépett Stangel felesége. A szöke asszony eddig még soha nem nyitotta ki a pici száját férje jelenlétében. Most is csak sugta a mondanivalóját:

— Drága Lotz úr, meg szeretném kérni, hogy ne adjon már több viszkít a férjemnek. Ivott eleget, hallgatni se bírom, amit beszél. Hullá-részeg szegény!

A férje — noha valóban csak sutogott az asszony —, meghallotta, talán csak megejtette, hogy mit mond, mert ráfördött:

— Ne dugd azt a csunya orrodát az én ügyeimbe, s tünj el, de azonnal! Menj vissza a többi asszonyok közé és meg ne lássalak itt, a férfiak között, ahol komoly dolgokról folyik a szó! Szolid ember vagyok, de majd ha otthon leszünk, megtanítlak néhány alapvető fontosságu dologra. Velem nem lehet egy könnyen kukoricázni!

Az asszony már régen eltűnt, de Stangel még mindig vele üvöltött.

Az egyik beosztottja — szintén részeg volt már természetesen —, meglehetősen élességgel bírálta Stangel, amiért így beszélt a feleségével:

— Főmérnök úr, mi tudjuk, hogy otthon veri az asszonyt, ez az ön dolga. Egyes szakemberek szerint az asszony csak verve jó. Ez azonban szigorúan a lakás négy tala között kell történnék. Elvinni máshová a veszekedést, azt nem tartom helyesnek.

Stangel nemes egyszerűséggel válaszolt:

— FiataleMBER, önnek annyi tekintélye van a szememben, mint egy bécsi leánykereskedőnek, tehát jobb, ha hallgat!

Féltem, hogy elmérgesedik közöttük a veszekedés — könnyen verekedéssé is fajulhat —, ezért közbeléptem, s szép csendesen lecsillapítottam a kedélyeket.

Az egyik mérnök valóban felismerte a helyzetet, szétcsapott néhány kemény szóval a veszekedők között és csend lett.

Utána hozzám fordult és ezt mondta:

— Elnézést kérek a történetért valamennyiünk nevében. Ön a házigazda, egyben azonban öreg lovas is. Hát én most a lovashoz fordulok és a megértésért kérem. Elvégre férfiak vagyunk, ez is megyik néha közöttünk.

— Uraim, csak semmi szabadkozás! Így járhat mindenki, ha keveri a viszkít sligovicával. Mindkettő nemes ital, de keverni soha nem szabad — ezt higgyék el nekem.

A hangulat lassan megjavult, ismét a repülőgépgyártás kérdéseiről folyt a szó. Illetve azokról a nehézségekről, amelyek miatt nem megy a dolog.

Valaki nagyon élesen bírálta közülük az egyiptomi köz-állapotokat, míg végül az egyik főmérnök közbeszólt:

— Hibák vannak uraim, ez kétségtelen. En mégis amondó vagyok, hogy az egyiptomiak mellett van a helyünk, mert ha mi itt belső ellenléteket képezünk, ezzel Izráelt támogatjuk!

Egy Hertz nevű mérnök vitatkozott ezzel az állásponttal. Valaki megkérdte tőle:

— Ha így vélekedsz, ezért a pénzért elmehetsz akár Izráelbe is dolgozni!

— Miért nem mehetnék? — válaszolta a fiatal mérnök. — En nem vagyok politikus, nem is voltam az soha. Mérnök vagyok, csak mérnök. Ahol jó munkaszervezést kapok, ott szívesen dolgozom. Engem semmi egyéb nem érdekel!

Ezen aztán újra összeveszték, s most már nem lehetett lecsendesíteni a társaságot. A hajnal mentette meg a helyzetet, virradt ugyanis, tehát szedelőzködött a társaság. Az ajtóban — miközben a kezemet szorongatták —, ismét azt kérték, hogy legyek elnéző a vitával, illetve a veszekedéssel kapcsolatosan:

— Értse meg öreg barátom — így Hoffmann mérnök —, hogy mi ezekben a napokban nagy feszültség közepette élünk, minden ezért történt. Ugye, nem haragszik. Köszönjük a szíves vendéglátást, jó éjszakát!

Ismét megkérdtem szokásom szerint az asszonyt:

— Hogy érzed magad szíven?

— Mit felelek erre? Ismét elmúlt egy munkanap. Ezek az asszonyok halálosan untatnak engem, hiszen tudod...

— Miért?

— Mert csak a főzésről, a gyerekeikről, meg a kutyákról lehet velük beszélni. Hogy ment nálad?

— Sok hasznos információt szereztem, de nehéz volt megakadályozni, hogy összeverekedjenek. Nehéz társaság, annyit mondhatok.

— En már azt hittem, hogy reggelire is nálunk maradnak. Tudod, hogy milyen késő van? Már le se feküdhetsz, rögtön itt az adás ideje.

— Nem, amit ma hallottam, azt nem közlöm rádión. Ráér. Két hét mulva személyesen megbeszélhetem a nagyfőnökkel.

— Nem sürgös?

— Annyira nem. Miről van szó? A „Csináld magad” elvét képtelenek alkalmazni az egyiptomiak — ami a repülőgépgyártást illeti. Hasonló a helyzet a rakétagyártás terén is. Már kezdik felismerni. Persze ebben az utóbbi ügyben még tárgyalnom kell másokkal is.

— Kire gondolsz például?

— Például Knopferra.

*

Néhány nappal később kis társaságunk elindult a horgász-kiindulásra. Márszá-Mátruch volt a cél, egy csendes kis tenger-öböl Alexandria környékén. Közel négy óráig tartott az ut kocsival.

Knopferék is velünk jöttek.

Utbaejtettük a katonai kormányzósg épületét. En idejekorán telefonáltam Gehorab tábornoknak, ő egy diszszázadot állított a bejárathoz, mikor megjöttünk háptákba vágták magukat, valósággal megmerevedtek.

Ez Juszuf beig részéről egy kis figyelmeffég volt az irányunkban, ő szerette az ilyesmit. Valóban sikere volt, a társaságunkban lévő németek boldogan szemlélték a miniparadót.

Gehorab meghívott minket ebédre, s közben a programról beszélgettünk. Közöltem vele, hogy ebéd után megyünk tovább. Ez szinte szívenütötte.

(Folytatjuk)

ATTENTION! ATTENTION!

UJ OLÉ — használja ki a lehetőségét!

3 EVIG BEHOZHAI VAMMENTES ARON
(katonánaknak diákoknak 3 év után is) Újjonan érke-
zettek 5 hónapig megújított szériákban • 30-4000
márkás TELEVIZIÓT, rádió-patefont, mixer, MO-
SÓGEPEKET, DIOLEN FÜGGÖNYT, eredeti per-
szaszőnyeg, gázkályhát. GYORS SZALLITÁS.

R.M. Aser - Diamantstein Z. • Tel. 62-49-45

SHARON T.A. ALLENBY 93

HETI FILMLEVÉL

WATERLOO — Tel Aviv, Peer-mozi

Rossz esetben a mozi kondenzált unalomfőző. Jó esetben, passzív jellegű és kellemes időöltés. Kivételes esetben mélyesges művészi élmény.

Ilyen kivételes, valóban minden szempontból kivételes film a Waterloo. Témája, feldolgozása, mélyesge és társadalmi jelenlése képesek egyaránt.

Ez utóbbi nem tartozik szorosán a műhöz, hiszen a művészi alkotás túlélt alkotótól, sőt néha keresztül is gázol rajta; ennek ellenére lenyűgözőek e film születésének körülményei, és a széles-vásznos pergő végtelen alkotói névsor láttán, valami bátorítatlan hit, lélek optimizmus kezd motoszkálni a lélekben: a világ talán mégis otthona lehet az embernek.

Az amerikai pénzzel, olasz technikai közreműködéssel és nemzetközi színészgárdával leforgatott filmet ugyanis Szergej Bondarchuk neves orosz művész rendezte és azt nagyrészt a Szovjetunió területén forgatták, fiatal és kosztümös szovjet és skót ezredek részvételével. Igaz, a Szovjetunió nyilván nagyon jól keresett ezen az üzleten. Ennek ellenére komoly jelentőséggel bír a tény, hogy ez az ügylet egyáltalán létrejött. Naivitás feltételezni, hogy ez a gesz-

tus is aprócska téglát helyezett el a háború-mentes világ épületének alapzatában? Talán. De azért a gesztus mégis megragadó.

A film maga viszont szavakban kifejezhetetlenül nagy alkotás. Nem „csodálatos”, vagy „korszakalkotó”. Egyszerűen tökéletes.

Napoleon utolsó nagy és vesztes csatájáról, a Waterloo melletti ütközetről szól a film és magáról a császárról, az öregedő, lassan megtörtté váló, de a végéig elragadó és önkéntlenül bámulatot parancsoló emberről. Valószínű, hogy a hangosfilm történetében még soha nem engedélyezték színész számára, hogy ilyen nagy teret foglaljon el a vásznon. Rod Steiger minden mozdulatát, szempillájának minden rezdulását alázatosan követi a kamera, mintha valóban Napoleon egyszerű, soha meg nem ismétlődő megnyilatkozásait fényképezné.

Az igazság az, hogy Steiger valóban Napoleon. Nem hasonlít ugyan a császár meteszetekből ismert arculára — de mégis ő, olyan élethűen, hogy talán igazabb Bonaparte, mint az eredeti. Nem fenséges — legalább nem csak fenséges. Kicsinyes is,

hiu is, türelmetlen és komédiázó ripacs. És érzékeny, mint a francia költők, ember és tragikus.

De a film legnagyobb érdeme hogy Steiger alakítása nem magányosan éretörő sziklaként jelentkezik a középstratégia koszorujában. A film minden szereplője teljesen pontos, profissionális, aprólékosan kidolgozott alakítást nyújt és az az érzés, hogy mindannyian jobban játszanak, mint bármikor életükben. Különösen elragadó a romantikusnak és kicsit érzélgőnek ismert Christopher Plummer a kímélt, sima, cinikus és nagyon okos Wellington szerepében. És nem lehet nem megemlíteni Orson Welles rövidke megjelenését XVIII. Lajos király szerepében. És tökéletesek a mellékalakok, a tábornokok, udvaroncok, katonák és parasztok és az egész sok-ezres felvonuló hadsereg. Mindezt foglalja egyenértékű keretbe a

nagy csata (teljes egy órát tart a vásznon), amely eldönti Napoleon és Európa sorsát. Bondarchuk a nagy orosz hagyományokat tiszteletben tartva rendez: képkompozíciója csupa mérethetetlen távolság és perspektíva, mint a mérethetetlen orosz föld, a nagyon is realiztikus, de mégis táncként ható csata agóniájának koreográfiája elnyújtottan hajladozik, mint az orosz dallam és a humanista bánat mögött felde-reg a vérázta világ. Bondarchuk mindenkit idéz, aki valaha is nagyot alkotott orosz irodalomban és művészetben és mégis sikerül megmaradnia csakis önmagának, saját egyedülállóan kiforrott művészi énjének.

A Waterloo vetítési ideje két óra tíz perc. Fărăszo két óra ez, amelyet megerőltetővé tesz a színek, hangok és benyomások özö-ne. De mégis túlságosan gyorsan mulik el. Hágár Enos

KERESZTREJTVE NY 223

Vízszint. 1. Világhírű angol-zsidó szobrász (Jacob). 6. Francia író 1873-1922. Főműve: nagy regényciklusa: „La Recherche du Temps perdu”, teljes név. 16. Művészeti ág fele. 17. Csapadék. 19. Ró. 20. Moszser márká. 21. A Földközi-tenger melléktengere. 22. A Szovjetunióhoz tartozó sziget Kelet-Ázsiában. 26. Francia író 1850-1893, a francia prózájának és a novella-formának klasszikus mestere: „Bel Ami” stb. 28. Fogoly színi-májának betűi keverve. 29. Az égyptomi negyedik dinasztia Fárója. Uralkodott időszak előtt 2700-2675. Nevét Egyiptom legnagyobb piramisa őrizi. 31. Vissza: vízi jármű. 32. Névelés ital. 33. Gól nélküli mérkőzés eredménye. 35. Magyar iparváros — 36. Szómjat olt. 38. Névelés eleje. 40. O. C. N. 41. A régi görögöknek és rómaiaknak az ékes-szólás tanítója. 44. Francia neoprímeczi-onista festő 1860-1891. a fény problémájának megoldására törekedett. 46. Vissza: a tarokkban a legerősebb ütőkártya. 48. Két magánhangzó. 49. Európai ország honi névén. 51. Kikötőváros Algírban. 52. Kábitószér. — 54. Két szó: 1. Török szultán 1259-1326. dinasztiaja 1922-ig volt uralkodó; 2. Betakarít (gabonát). 56. Mongol fejedelem 1336-1405. Birodalmát Moszkvától Indiáig és Kináig terjesztette ki. 58. Szabálytalanság labdarúgás-ban. 59. Ekeztel filiszteus bálvány (félímber, félímber formájú). 60. Betűvel a végén az egyik szülő becézve. 61. Téli ruhadarab. 62. Y. I. 63. Távolodást fejez ki. 64. láma, a tibeti buddhisták feje volt. 65. Archeológus öröme. 67. Ekeztel előkészíti az asztalt. 69. Több karu puhatestű, tengeri állat. 70. Négy belőle a lotton jó. 72. Szovjet bombázó típus a második világháborúban. 73. Két szó: 1. Francia festő 1796-1875. A modern tájkép egyik legjelentősebb úttörője; 2. Középes tehetségű utánzója valamely művészek. 75. Bibliai női név. 77. Erkölc szinonimájának mássalhangzó. 78. Több mint semmi. 79. Magyar író 1878-1933. Főbb regényei: „A vörös postakocsi”, „Az utitárs”, stb., teljes név. 82. Egyforma betűk. 83. Heveny (betegség). 84. Piaci árusnő fele. 85. Héber szegénység. 87. Egyiptomban és Ázsiában honos nagy szürke vizililiom. 89. Két szó: 1. Gép, cséplőgép; 2. Bibliai pogány próféta, az ő szávaival kezdődik reggeli imánk. 90. Filiszteus óriás, akit Dávid legyőzött.

220. SZAMU KERESZTREJTVE NY MEGFEJTÉSE
Vízszintes: 10. Káro — 14. Világos pillanat — 23. Ordinal — 33. John Osborne — 43. Zavaros — 69. Cremona — 72. Najádok — 77. Xanten.
Függőleges: 7. 1) Spezia; 2. Statárium — 12. Rabatt — 21. Klérus — 27. Graham Greene — 32. Brendan Behan — 26. Etruria.
Nyeremény: 2 drb. operajegy (kim)

BRIDZS

Hogyan válaszoljunk? (54)

Gyakran előadódó kérdés: hogyan válaszolunk? Ugyanazon magasságban egy másik színnel, vagy szanzaduval.

Általában helyesebb, ha színnel válaszolunk, még pedig olyan új színnel, amelyben „trick”-jeink vannak. Ez a legolcsóbb bemutatás és minél gyengébb a lapunk, annál előnyösebb színnel válaszolni, szanzadu helyett.

P: K 10 9 x Kő; xxx Ká; D B xx T: xx
Partnerünk 1 trefel nyit. 6 pontos lapunk van. Kénytelenek vagyunk a licitet „nyitva tartani.” Válaszunk: 1 káró s nem 1 szanzadu. Partnerünk így továbbra is ebben a magasságban mondhatja be új színt. Mondjunk például: 1 pikkét. Ez az eset nem állhat fenn 1 szanzadus válasznál, mert partnerünk már kénytelen 2 pikkét folytatni a licitet.

(Folytatjuk)

Csodálatos technikai mutatóvány

Az alábbi probléma a Voulez-vous jouer avec moi... au bridge? Akar-e velem játszani... bridge című kötetben jelent meg nemrég. A szerző azzal a megjegyzéssel közölte a játszmat, hogy egyike a legragyogóbb technikai mutatóványoknak a bridge-sportban.

Eszak-Dél 6 szanzadut játszik. Nyugat trefá bubával indul. Hogyan kell Dének folytatnia a játékot, hogy minden védelemmel szemben teljesítsen?

Több megoldás létezik. A legbiztosabb: Dél üti az első trefet s ezután négyyszer kört játszik, majd négyezer pikkét. Ezek során eldob egy trefet kézéből és egy kárót az asztalról. Ugynevezett „kettős squeeze”-t csinál, ughyhog ellenfelei közül egyik sem őrizhet meg — a megmaradt négy lap esetén — három kárót. Utolsó pikk és a helyzet a következő:
E: Ká; K7 T: D8
Ny: Ká; D106 T: 10 — K: Ká; B 9 T: K7
D: Ká; A32 T: 3
Nyugat, miután nem dobhat kárót, kénytelen egy trefet eldobni és így magas lesz az asztal tref 8-a...
Tizenkét ütés!

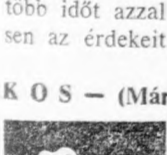
HOROSZKOP

VIZONTÓ — (Január 21-től február 19-ig)

Lesz némi aggodalma ezen a héten, de nem komoly ügy, majd rájön, milyen kevés a jelentősége. Egy önnél fiatalabb ember nagy segítségére lesz, ne mulassza el értékelni megféléln.

HALAK — (Február 20-től március 20-ig)

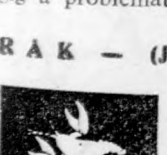
Ha bátran belevág egy bizonyos ügybe, eredményes lesz a vállalkozása. Ne féljen, mások nem aratják le a dicsőséget ön helyett. A legtöbb időt azzal töltsék, hogy mérje fel helyesen az érdekeit.

KOS — (Március 21-től április 20-ig)

Nagyon jó anyagi kilátásai vannak, de ne egyedül vállalja a kockázatot. Társ mindig akad egy jó elgondoláshoz. Lehet, hogy összeállításukban kerül az egyik főnökével, ebben az esetben nagyon okos legyen.

BÍKA — (Április 21-től május 20-ig)

Őn most úgy tesz, mint aki nem fél senkitől és semmitől. Ez nem okos magatartás. Öntől senki nem várja el, hogy vadul legyen kell helyezkednie bizonyos tényezőkkel. Legyen simább. Alkalmazkodjék a körülményekhez.

JÁKREK — (Május 21-től június 21-ig)

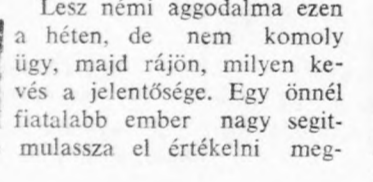

Társadalmi sikon lesznek bizonyos nehézségei, mert nem képes felülemelkedni egy korábbi esemény által okozott sérelmen. Miért nem? Ez is csak azért van, mert nem gondolja végig a problémát.

RAK — (Június 22-től július 22-ig)

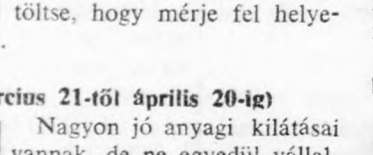
Valaki iránt tele van aggodalommal, amelyek meglehetősen tulzottak. Most — vagy rövidesen —, rádöbben, hogy bolhább semmilyen körülmények között nem érdemes elefántot csinálni.

OROSZLÁN — (Július 23-től augusztus 23-ig)

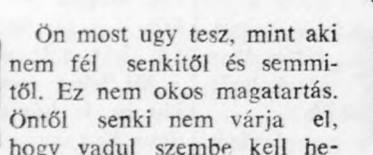
Két ember veszekszik azon, hogy ki közülük az ön jobb barátja. Majd kiegyeznek. Szakmai képességeit végre kezdik megfelelően értékelni. Romantikus jellegű kapcsolata néhány kellemes órával kecsget.

SZÖZ — (Augusztus 24-től szeptember 22-ig)

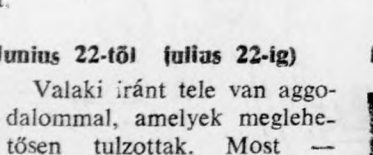
Ne mertlön álomvilágba, hogy ezzel a valóságtól, megoldatlan problémáitól eltávolodjon. Előbb oldja meg a problémáit, s aztán még marad elég ideje az álmodozásra Szerelmi téren sikerei lesznek.

MERLEG — (Szeptember 23-től október 22-ig)

Az egészségére jobban vigyázzon, mert ha most komolyra fordul a dolog és beteg lesz, mind szakmai téren, mind a magánéletben zavarok lesznek, s ez nem kívánatos. Minden éles tárgytól óvakodjék.

SKORPIO — (Október 23-től november 21-ig)

Igéretében ne higgyen, ne hagyja magát elkápráztatni. A tények elég okot szolgáltatnak arra, hogy ön optimista legyen. Kicsit türelmetlen egy bizonyos ügyben, ez hiba. Jól gondolja meg.

NYIL — (November 22-től december 21-ig)

Szakmai téren nagy elővigyázattal kezelje azokat az ajánlatokat, amelyek látszólag a helyzete megjavulását ígrik, a valóságban viszont csak megtévesztő jellegűek. Óvatosan közelgjen.

BAK — (December 22-től január 20-ig)

Kinos helyzetbe kerül, de hamar megoldja a dolgot. Csak akkor követ el hibát, ha nem zárja ki, hogy legközelebb ugyanez megismétlőd-jék. Egyszerre csak egy cél eléréséért küzdhet eredményesen.

KÜLFÖLDI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE

Miután az újság ára és a portókölség 1970 november 1-től megdrágult, kénytelenek voltunk az újság árát ennek megfelelően felemelni. Az új előfizetési árak:

naponta	LEGIPOSTÁN		péntek és ünnepnap	
Európa,	3 hónap	\$ 16.50	6 hónap	\$ 12.50
USA, Kanada	3 hónap	\$ 22.—	6 hónap	\$ 16.50
Délamerika	3 hónap	\$ 31.50	6 hónap	\$ 25.—
Ausztrália	3 hónap	\$ 34.—	6 hónap	\$ 28.—

A fentiek szives tudomásul vételét kérjük,
ÚJ KELET
kiadóhivatala

ÚJ KELET SZERKESZTŐI 223 ELŐFIZETÉSI PÁLYAZATI
Név: Cím:

1970. NOVEMBER 1. TŐL

— Hálló! A cukrász urakkal akarok beszélni! Uram, ön tönkretett engem! Én nem 48, hanem 38 gyertyával rendeltem a születésnapra tortát!

AZ UTOLSÓ SKOT VICC
A skót másfél órák késéssel érkezik meg a munkahelyére. A főnök du-ful haragjában, s ráförmed:

— Miért késelt?
— Bocsánatot kérek főnök ur, többet nem fog előfordulni.

— De miért késelt? — kérdezi újra a főnök.
— Azért, mert reggel mosakodás közben kizsájt több fogkrémet nyomtam ki, s nehezen tudtam csak visszanyomni a tubusba...

NEHEZ KERDES

— Nézz anyu, milyen fekete ennek a bácsinak az arca.
— Hát persze, hogy fekete kisfiam. Ez a bácsi néger. Nem csak az arca fekete, az egész teste is.
— A hasa is?
— Hát persze.
— Honnan tudod, anyu?

BIZALOM A TANITÓBAN

— Gyerekek, most pedig bizonyítom nektek a Pitagorasztétt.
Mörkora jelentkezik és ezt mondja:
— Teljesen felesleges tanító bácsi. Mi hiszünk a tanító bácsinak, bizonyítás nélkül is...

LOGIKUS KERDES

A papa külföldön van, a mama nem bír három gyermekével. Képtelen fenntartani a rendet. Végso elkeseredésében egy este veszi a kabátját, megcsokolja a gyerekeket és úgy tesz, min aki végleg bucsuzik.
— Hová mész anyu? — kérdi tőle a legnagyobb fiu.
— Örökre elmegyek. Rosszak vagytok, tehát soha többé nem jövök vissza.
— Rendben van, anyu. De akkor miért viszel magaddal lakáskulcsot?

IDŐSZERU MEGHATÁROZÁSOK

GENTLEMAN: Don Juan, akit az átlagosnál több türelemmel áldott meg a természet.

*

TOLVAJ: Olyan ember, aki elloppja azt, ami a másé, s nem valami csaláffintassággal szerzi meg magának — mint mások.

*

NIMFOMANIA: Az egyetlen betegség, ahol az orvos nem írja elő, mennyi időt kell a betegnek ágyban tölteni.

*

KÖZÉPKORU FÉRFI: Olyan férfi, aki nálunk 10 évvel öregebb.

*

KÖZÉPSZERU SZÍNHÁZI ELŐADÁS: Ahhoz nem elég rossz, hogy elmenjünk már az első felvonás után, de ahhoz nem elég jó, hogy maradjunk a harmadik végéig.

ŐSZINTE VÁLASZ
A lány így válaszolt a férfi egy bizonyos ajánlatára:
— Nem, én tisztességes lány vagyok. Engem a pénz nem érdekel. De ha nem tudja mire fordítani a pénztét, talán költse arra, hogy engem megváltoztasson általa...

MÁRIS?
A férfi néhány napig vidéken van üzleti ügyben, mikor hazajön, a felesége várja a vonatnál. Azonnal közli vele, hogy pénzzavarba került és egy kézes nagyságu összeget kér tőle. A férfi kifakad:
— Alighogy megérkeztem, már is pénzt kérsz tőlem?
— Az asszony méltatlankodva:
— Már is? Hogy mondhatod, hogy már is? Hiszen majdnem 40 percet késelt a vonat...

KICSIT TULOSZINTE FERJ
Kijön a házaspár a moziból. Egy B.B.-filmet láttak. Az asszonyt bosszantja, hogy a férjének nagyon tetszett a film, ezért kifakad:
— Én nem tudom, mit esznek a férfiak ezen a B.B.-n! Elvégre ha elveszük a frizuráját, az alakját, és különösen a kebleit, — mi marad?
— Te! — válaszolja keserűen a férj.

MAI ÉTTEREM
— Főúr?
— Tessék parancsolni!
— Hány éve van meg hátra a nyugdíj?
— Nyolc év múlva megyek nyugdíjba.
— Köszönöm. Majd ha nyugdíjba megy, szólni az utódnak, hogy rendeltem egy marhapörköltest uborkasalátával...

A KIS HUGA A NŐVÉRENEK:
— Én a te helyedben inkább vénlány maradnék...

NAGYMAMÁK ES GYEREKEK
A nagymama az öt éves kisfiához:
— Mojsel, te az utóbbi időben kőt nagyon csunya szót használsz.
— Igen nagymama, az egyik, hogy...
— Ki ne mondd! Itt egy font, ha megígéred, hogy ezt a két szót többé nem mondod.
— Megígérem nagymama. — Köszönöm a fontot. De tudni szeretném, hogy mit jelent az a két szó...
— Nagymamák és gyerekek

HOL VAN AZ A NYÁR?
— Valaha azt mondtad, hogy én vagyok a te egész világod.
— Igen, de azóta elvégeztem egy földrajz-tanfolyamot!
A BETEG MEGSZÓLAL...
A klinikán hat orvostanhallgató kíséri a professzort a vizit idején. Együtt megvizsgálják az egyik beteget, s utána a professzor megkérdi:
— Mit gondolnak kérem, — kell operálni a beteget?
— Nem kell! — kiáltják a medicusok köröskörbe.
— Tévednek. Meg kell őt operálni.
Ekkor a beteg felül az ágyban és megszólal:
— Maga csak ne operálgasson, amikor hatan is mondják, hogy felesleges!

— Jónapot. Maga adta fel a hirdetést, hogy motorkerékpár eladó?

NYARALÓBAN
Egy Kupát Cholim nyaralóba megérkezik az új turnus vendég. Miközben a portás osztja a szobakulcsokat, a nyaraló igazgatója kis beszédet intéz a vendégekhez:
— Kérem, a mi egyetlen célunk, hogy önök úgy érezzék magukat, mint otthon!
Megszólal egy vendég:
— Ez nagyon szép. Mi azonban pihenni és szórakozni jöttünk!
TULVILÁGI VICC
Két lélek ül odafent, egy bárányfelhőn. Beszélgetnek.
— Maga hogy halt meg? — kérdi az egyik.
— Jaj, az bizony nagyon szomorú történet. Féltékenység miatt.
— Hogy történt?
— Valami azt sugta nekem, hogy a feleségem megcsal. Szerettem egy pisztolyt, csőre töltöttem és hazamentem egyszer napközben az irodából. — Feleségem pizsamában volt, s nagyon zavartnak mutatkozott. Én mindenhol kerestem a gaz csábított, még a szekrény alá is benéztem. Egyszer csak eszembe jutott, hogy én bizony kinyitottam a szekrényt. Kis is nyitottam. És abban a pillanatban szívzélhűdés ért. Meghaltam. És maga, hogy került ide?
— Én voltam a szekrényben.

ART BUCHWALD:

A felsőfok tetején

WASHINGTON. — Az Elnök, akarna — nem akarva, diktálja a divatot ebben az országban. Nem csoda tehát, hogy ha szuperlatívuszokban beszél, mindenki utánozni kezdi és a felsőfok ugy elcséplődik, hogy hovatovább egy új nyelvtani kombinációt kell keresni helyére az Egyesült Államokban.

Azt hiszem az Elnök akkor hajította el igazában a kalapácsnyelet, amikor első asztroautóink leszálltak a holdra. Akkor — s remélem helyesen idézték — az Elnök ezt mondta:
— Ez a legnagyobb hét a világ történelmében a Teremtés óta.

Aztán, a múlt héten, mielőtt hozzakezdedt az állam helyzetét ismertető szövegéhez, az Elnök a beszédet „a legatfogóbb, a legmészebbben és a legátrabb programnak minősítette, amit valaha is beterjesztettek az amerikai kongresszus elé.

Az ilyesféle beszéd természetesen kihatással van az amerikai családok társalgási módjára.

Például, a múlt este, éppen vacsorához ültünk, amikor feleségem bejelentette: „Remélem mindenki kezét mosott, mert ma főztöm a legnagyobb vacsorát, amit valaha is feltalált a nyugati földtekén.”

— Finom — mondtam — mert ma volt a legnehezebb napom, amióta Gutenberg feltalálta a nyomdagépet.

Tizenöt éves lányom erre megjegyezte: „Ma volt a legrosszabb vizsgánk az iskolában a spanyol inkvizíció óta.”

— Hogy sikerült a meccs? — kérdeztem 17 éves fiamat.

— A legnagyszerűbb mérkőzés volt az iskolabajnokság történelmében — válaszolta. „A két legcsodálatosabb gólt rugtam be, amelyeket Zamora, minden idők legnagyobb kapusa sem védhetett volna ki.”

— És te mit csináltál egész nap? — kérdeztem 14 éves lányomat. — Ma ittam meg életem legnagyobb Coca-Coláját.

Feleségem feltalálta a borjuszilűt. „Remélem mindenkinek izeni fog, mert ez a legnagyobb adag, amit valaha is vásároltam a mészárosnál.”

— Valóban remek — mondtam. „Most már értem miért a miénk a legmagasabb

mészáros-számla az Egyesült Államok keleti tengerpartján.

Ezt a megjegyzést feleségem személyes kritikának vette. „Igazán nem tehetek arról, hogy a modern idők legulsosabb inflációs korszakát éljük.”

Szerencsére, mielőtt a vita elfajult volna, fiam témát cserélt. „Kölsöcnkaphatom ma estére a kocsit?” — kérdezte.

— Minek?
— Meg szeretném nézni a legnagyobb filmet, amit a mozgógépek feltalálása óta produkáltak.

— Mi a neve?
— Elfelejtettem.

Tizenöt éves lányom közbeszólt: „Nekem is kellene a kocsit, illetve szeretném, ha valaki elvinnie Jody születésnapjára. Állítólag a legnagyobb party, amit valaha is adtak a nemzet fővárosában.”

— Akkor hogy lehet az, hogy nem hívtak meg? — érdeklődött ártatlan hangon a 14 éves kis bestiam.

Tizenöt éves lányom ingerülten válaszolt: „Ez a legsértőbb megjegyzés, amit valaha is valaki is tett nekem. Azonnal levehated a bluzomat!”

— Csend legyen! — kiáltott a feleségem — és egyétek meg a főzeléket. Elkészíttettem a legfantasztikusabb vacsorát, amit valaha is feltaláltak ebben az országban és otthagytátok a főzeléket a tányéron. Ebből elegendem van.”

— Anyátoknak igaza van — mondtam. „Különbem sem akarok veszekedést a legnagyobb bankett közben, amelyhez valaha is asszisztáltam ebben az ebédlőben.”

Feleségem átvette a szót: „A legfinomabb almáspite után, amit valaki valaha megízlett, azt akarom, hogy mindenki segítsen a legnagyobb tömeg pizkos tányér elmosogatásában, amit valaha is láttam.”

A felszólítást a leghangosabb tiltakozás követte, amely valaha is elhangzott egy amerikai családban, de nem volt menekvés.

Aztán valamennyien átmentünk a szalónba, hogy meghallgassuk Nixon elnök beszámolóját az állam helyzetéről, amelyet, John Mitchell igazságügyminiszter, „a legfontosabb dokumentumnak” aposztrofált „az Amerikai Alkotmány megírása óta.”

PSZICHIATERNEL

— És mondja kérem, lenne egy kénes kérdésem is.
— Tessék csak kérdezni, doktor ur.
— Jár ön lányok után?
— Nem.
— És szeretne járni?
— Nagyon.
— Látni, itt lesz a baj gyökere. Miért nem jár lányok után? Ki akadályozza meg ebben?
— A feleségem.

KÖZOKTATÁSI VICC

A gyerek nagyon rosszul áll a tanulásban, tehát az anyja bemegy a tanár urhoz könyörogólni.
— Kérem, ne buktassa el a fiamat, tanár ur!
— Kénytelen vagyok megbuktatni, asszonyom.
— Legyen belátással, tanár ur.
— Semmit nem tehetek, asszonyom. A maga fia olyan sokat nem tud, hogy ennyiért akár három gyereket is megbuktathatnék!

KICSIT MULYA A FIU

— Mojsel, tudod mit csináltak, ha megcsókolodsz?
— Nem tudom.
— És nem is akarsz meg- tudni?

KOMOLY OK

— Valóban állást akar változtatni?
— Igen. Goromba a művezető.
— Azt már mások is kibirták.
— Igen, de én az igazgató vagyok!

ISKOLAI DOLGOZATOKBÓL

Az alábbi idézetek iskolai dolgozatokból valók:
Szent Johanna előbb elfoglalta Orleanst, majd később szűz lett belőle.

Nagy Károly nagyon szerette a történelmet tanuló kisdiaákat. Azért koronázta meg magát 800-ban, hogy könnyű legyen a dátumot megjegyezni.

Napoleon a Direktórium direktoraként dolgozott. Felesége Josephine Baker volt.

A homok főként a sivatagban nélkülözhetetlen.

JOL JON AZ A KIS PENZ...

A japán sajtó megírja, hogy letartóztatták Tokióban Soici Fujiya 48 éves férfit, aki a péküzletben rendszeresen lopkodta a süteményt. Házkutatást tartottak nála és 3 millió yen volt a lakásán eldugva. A letartóztatott büszkén mondotta, hogy milliomos, de azért rendszeresen lop, ezt-azt, mert jól jön az a kis pénz.

A NARANCS-GYÓGYOSZER
Dr. Rogers Debba, neves amerikai kutató, a narancs-fogyasztással összefüggő kísérletek alapján megállapította, hogy rendkívül egészséges e déli gyümölcs fogyasztása, mert igen sok antibiotikum-savat tartalmaz.

EGY EBER LÁNYKA
Az eber lányka francia ál-lampolgar, de egy német város kában dolgozott. Egyedül tartja el magát. Más szóval rossz-lány. Egyik „ügyfelétől” 2000 márkát kapott, s ilyen gavalé-riához nincs szóva, gyanusnak találta a dolgot. Nem is volt alaptalan a gyanúja. A rendőrség megállapította, hogy hamis pénzről van szó.

A lány leírása alapján megindult a nyomozás és két hét a- latt minden kiderült. Eléptek a hamis pénz-nyomdat, a tet- test és a raktárkészletét. Kétféle készletet márká- ja volt raktáron.

CALLAS VÁLIK

Megirtuk, hogy Olaszországban eddig tízezer ember nyujtott be válókeresetet, ugyanis egy új törvény már lehetővé teszi a válást. Maria Callas, a nemcsak kitűnő hangjáról híres operabebeszélő is benyújtotta a keresetét milliomos férje, Giovanni Battista Meneghini ellen. Sok probléma nem lesz, mert a házaspár 1959, tehát az Onassis-korszak óta különváltan él.

KIADÓI REKORD

Háromszázötven ezer példányt adott el az olasz Fratelli Fabri kiadó „A szín mestere” című képzőművészeti albumból. Ez azért érdekes, mert regény-ugyszólván senki nem vásárol Olaszországban, ellenben a mű-vészeti albumok iránt egyre nagyobb az érdeklődés.

MA CSÜTÖRTÖKÖT MONDANA...

A jugoszlávai Vranje városában, a bíróság folyosóján összevesztett két tanu, s elmondták egymást mindennek. Egyszer csak az egyik pisztolyt rántott elő és lelőtte a másikat.

Letartóztatása után megmotoszták. A táskájában egy hatalmas konyhakést is találtak. Vallo-másában elmondta, hogy a kést a biztonság kedvéért hozta magával. Arra az este számíta, ha a pisztoly csütörtököt mond.

EGYETLEN ADAT

Példátlan mértékben fejlődik a japán gépkocsiipar. 1956 óta a gyártás három évenként megkétszereződik.

HETI 14 ÓRA

Angliában nagyon népszerű a tévé. Hivatalos statisztikai adatok szerint — országos átlagban — az angol ember heti 14 órát tölt a készülék előtt. Mi lehet ennek az oka? Talán az is közérzések, hogy nagyon jó a műsor?

— Hálló! A házasságközvetítő iroda? Kérem a reklamációk osztályát!